Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: tervikteks t
Redaktsiooni jõustumise kp: 04.03.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv
Avaldamismärge: RT I, 03.03.2021, 3

Karistusseadustik[1]

Vastu võetud 06.06.2001
RT I 2001, 61, 364
jõustumine 01.09.2002

1. osa
ÜLDOSA

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Karistusseadustiku üldosa kohaldamisala

(1) Karistusseadustiku üldosa sätteid kohaldatakse käesoleva seadustiku eriosas ja muudes seadustes sätestatud süütegude eest karistamiseks.

(2) Karistusseadus käesoleva peatüki tähenduses on käesolev seadustik või muu seadus, mis näeb ette karistuse süüteo eest.

§ 2. Karistamise alus

(1) Kedagi ei tohi süüdi mõista ega karistada teo eest, mis selle toimepanemise ajal kehtinud seaduse kohaselt ei olnud süütegu.

(2) Karistatakse teo eest, kui see vastab süüteokoosseisule, on õigusvastane ja isik on selle toimepanemises süüdi.

(3) Sama süüteo eest ei või kedagi karistada mitu korda, sõltumata sellest, kas karistus on mõistetud Eestis või mõnes teises riigis.

(4) Tegu ei või tunnistada süüteoks seaduse analoogia põhjal.

§ 3. Süütegude liigid

(1) Süütegu on käesolevas seadustikus või muus seaduses sätestatud karistatav tegu.

(2) Süüteod on kuriteod ja väärteod.

(3) Kuritegu on käesolevas seadustikus sätestatud süütegu, mille eest on põhikaristusena ette nähtud füüsilisele isikule rahaline karistus või vangistus ja juriidilisele isikule rahaline karistus.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Väärtegu on käesolevas seadustikus või muus seaduses sätestatud süütegu, mille eest on põhikaristusena ette nähtud rahatrahv, arest või sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(5) Kui isik paneb toime teo, mis vastab väärteo- ja kuriteokoosseisule, karistatakse isikut üksnes kuriteo eest. Kui kuriteo eest karistust ei mõisteta, võib isikut karistada väärteo eest.

§ 4. Kuritegude raskusastmed

(1) Kuriteod on esimese ja teise astme kuriteod.

(2) Esimese astme kuritegu on süütegu, mille eest on käesolevas seadustikus füüsilisele isikule raskeima karistusena ettenähtud tähtajaline vangistus üle viie aasta või eluaegne vangistus. Juriidilise isiku süütegu on esimese astme kuritegu, kui sama teo eest on füüsilisele isikule raskeima karistusena ette nähtud tähtajaline vangistus üle viie aasta või eluaegne vangistus.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Teise astme kuritegu on süütegu, mille eest on käesolevas seadustikus karistusena ette nähtud tähtajaline vangistus kuni viis aastat või rahaline karistus.

(4) Karistuse kergendamine või raskendamine käesoleva seadustiku üldosa sätete alusel ei muuda kuriteo raskusastet.

§ 5. Karistusseaduse ajaline kehtivus

(1) Karistus mõistetakse teo toimepanemise ajal kehtinud seaduse järgi.

(2) Seadusel, mis välistab teo karistatavuse, kergendab karistust või muul viisil leevendab isiku olukorda, on tagasiulatuv jõud isiku suhtes, keda ei ole selle teo eest jõustunud otsusega karistatud. Seadusel, mis välistab teo karistatavuse, karistamise vangistusega või lühendab vangistust, on tagasiulatuv jõud ka isiku suhtes, kes kannab temale jõustunud otsusega mõistetud vangistust või kellele jõustunud otsusega mõistetud vangistus pööratakse täitmisele. Sellisel juhul vähendatakse karistust uues seaduses samasuguse teo eest ette nähtud karistuse ülemmäärani, või kui tegu ei ole enam kuriteona karistatav, vabastatakse isik vangistusest.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Seadusel, mis tunnistab teo karistatavaks, raskendab karistust või muul viisil halvendab isiku olukorda, ei ole tagasiulatuvat jõudu.

(4) Süüteod inimsuse vastu ja sõjasüüteod on karistatavad, sõltumata teo toimepanemise ajast.

§ 6. Karistusseaduse ruumiline kehtivus

(1) Eesti karistusseadus kehtib teo kohta, mis pannakse toime Eesti territooriumil.

(2) Eesti karistusseadus kehtib teo kohta, mis pannakse toime Eestis registreeritud laeval või õhusõidukil või selle vastu, sõltumata laeva või õhusõiduki asukohast süüteo toimepanemise ajal ja asukohamaa karistusseadusest.

§ 7. Karistusseaduse isikuline kehtivus

[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]

(1) Eesti karistusseadus kehtib väljaspool Eesti territooriumi toimepandud teo kohta, mis on Eestis karistusseaduse järgi kuritegu, kui teo toimepanemise kohas on selline tegu karistatav või seal ei kehti ükski karistusõigus ning:
1) tegu on toime pandud Eesti kodaniku või Eestis registreeritud juriidilise isiku vastu või
2) teo toimepanija oli teo toimepanemise ajal Eesti kodanik või sai selleks pärast teo toimepanemist või välismaalane, kes on Eestis kinni peetud ja keda ei anta välja.

[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]

(2) Eesti karistusseadus kehtib:
1) väljaspool Eesti territooriumi toimepandud teo kohta, mis on Eestis karistusseaduse järgi kuritegu ja mille toimepanija on teenistuskohustusi täitev kaitseväelane;
2) väljaspool Eesti territooriumi toimepandud altkäemaksu andmise, võtmise või vahendamise, mõjuvõimuga kauplemise või Euroopa Liidu finantshuve kahjustava kuriteo kohta, kui selle teo on toime pannud või selles on osalenud Eesti kodanik, Eesti ametiisik või Eestis registreeritud juriidiline isik, samuti Eestis kinnipeetud välismaalane, keda ei anta välja.

[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(3) Käesolevas seadustikus käsitatakse Euroopa Liidu finantshuvidena Euroopa Liidu eelarvega ja Euroopa Liidu struktuuriüksuste hallatavate eelarvetega hõlmatud varasid, tulusid ja kulusid.

[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

§ 8. Karistusseaduse kehtivus teo kohta, mis on suunatud rahvusvaheliselt kaitstud õigushüve vastu

Teo toimepanemise koha õigusest sõltumata kehtib Eesti karistusseadus väljaspool Eesti territooriumi toimepandud teo kohta, kui teo karistatavus tuleneb Eestile siduvast rahvusvahelisest kohustusest.

[RT I, 05.07.2013, 2 - jõust. 15.07.2013]

§ 9. Karistusseaduse kehtivus Eesti õigushüve vastu toimepandud teo kohta

(1) Teo toimepanemise koha õigusest sõltumata kehtib Eesti karistusseadus väljaspool Eesti territooriumi toimepandud teo kohta, mis on Eesti karistusseaduse järgi esimese astme kuritegu ja kahjustab:
1) Eesti elanikkonna elu ja tervist;
2) Eesti riigivõimu teostamist ja kaitsevõimet või
3) keskkonda.

(2) Majandusvööndis või avamerel toimepandud keskkonda kahjustava teo kohta kehtib Eesti karistusseadus sõltumata süüteo liigist kooskõlas välisriigi laevade suhtes kehtestatud rahvusvahelise mereõiguse nõuete ja õigustega.

[RT I 2008, 1, 1 - jõust. 14.01.2008]

§ 10. Teo toimepanemise aeg

Tegu on toime pandud ajal, mil isik tegutses või oli õiguslikult kohustatud tegutsema. Tagajärje saabumise aega ei arvestata.

§ 11. Teo toimepanemise koht

(1) Tegu on täide viidud kohas, kus:
1) isik tegutses;
2) isik oli õiguslikult kohustatud tegutsema;
3) saabus süüteokoosseisu kuuluv tagajärg või
4) isiku ettekujutuse järgi oleks pidanud saabuma süüteokoosseisu kuuluv tagajärg.

(2) Teost osavõtt on toime pandud kohas, kus:
1) täideviija pani toime kuriteo;
2) osavõtja tegutses;
3) osavõtja oli õiguslikult kohustatud tegutsema või
4) osavõtja ettekujutuse järgi oleks pidanud saabuma süüteokoosseisu kuuluv tagajärg.

(3) Kui välismaal täideviidud kuriteost osavõtja pani teo toime Eesti territooriumil ning kui Eesti karistusseaduse järgi on selline tegu karistatav ja teo täideviimise kohas on täideviija tegu karistatav või kui täideviimise kohas ei kehti ükski karistusõigus, siis kehtib osavõtja kohta Eesti karistusseadus.

2. peatükk
SÜÜTEGU

1. jagu
Süüteokoosseis

§ 12. Süüteokoosseisu tunnused

(1) Süüteokoosseis on käesoleva seadustiku eriosas või muus seaduses sätestatud karistatava teo kirjeldus.

(2) Süüteokoosseisu objektiivsed tunnused on seaduses kirjeldatud tegevus või tegevusetus ja seaduses sätestatud juhtudel sellega põhjuslikus seoses olev tagajärg. Seaduses võib olla sätestatud ka muu süüteokoosseisu objektiivne tunnus.

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Süüteokoosseisu subjektiivsed tunnused on tahtlus või ettevaatamatus. Seaduses võib olla ette nähtud motiiv, eesmärk või muu süüteokoosseisu subjektiivne tunnus.

§ 12[1]. Süüteoga tekitatud varaline kahju või süüteo ulatus

Kui süüteokoosseisu tunnusena on sätestatud varalise kahju tekitamine või süüteo ulatus on määratav rahaliselt, hinnatakse kahju või süüteo ulatust rahaliselt järgmiselt:

1) oluline on kahju või süüteo ulatus, mis ületab 4000 eurot;

2) suur on kahju või süüteo ulatus, mis ületab 40 000 eurot;

3) eriti suur on kahju või süüteo ulatus, mis ületab 400 000 eurot.

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 13. Vastutus tegevusetuse eest

(1) Isik vastutab tegevusetuse eest, kui ta oli õiguslikult kohustatud tegutsema.

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Tegevusetusega toimepandud süüteo puhul võib kohus kohaldada käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut.

§ 14. Juriidilise isiku vastutus

(1) Juriidiline isik vastutab seaduses sätestatud juhtudel teo eest, mis on toime pandud tema organi, selle liikme, juhtivtöötaja või pädeva esindaja poolt juriidilise isiku huvides.

[RT I 2008, 33, 200 - jõust. 28.07.2008]

(2) Juriidilise isiku vastutuselevõtmine ei välista süüteo toimepannud füüsilise isiku vastutuselevõtmist.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatut ei kohaldata riigile, riikidevahelisele organisatsioonile, kohaliku omavalitsuse üksusele ja avalik-õiguslikule juriidilisele isikule.

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 15. Tahtlik tegu ja ettevaatamatu tegu

(1) Kuriteona on karistatav üksnes tahtlik tegu, kui käesolev seadustik ei sätesta karistust ettevaatamatu teo eest.

(2) Tegu on tahtlik ka siis, kui see vastab süüteokoosseisule, mis eeldab teo suhtes tahtlust ja peab enamohtliku tagajärje suhtes piisavaks ettevaatamatust.

(3) Väärteona on karistatav nii tahtlik kui ettevaatamatu tegu.

§ 16. Tahtlus

(1) Tahtlus on kavatsetus, otsene ja kaudne tahtlus.

(2) Isik paneb teo toime kavatsetult, kui ta seab eesmärgiks süüteokoosseisule vastava asjaolu teostamise ja teab, et see saabub, või vähemalt peab seda võimalikuks. Isik paneb teo toime kavatsetult ka siis, kui ta kujutab endale ette, et süüteokoosseisule vastav asjaolu on eesmärgi saavutamise hädavajalik tingimus.

(3) Isik paneb teo toime otsese tahtlusega, kui ta teab, et teostab süüteokoosseisule vastava asjaolu, ja tahab või vähemalt möönab seda.

(4) Isik paneb teo toime kaudse tahtlusega, kui ta peab võimalikuks süüteokoosseisule vastava asjaolu saabumist ja möönab seda.

§ 17. Süüteokoosseisule vastava asjaolu mitteteadmine

(1) Isik, kes tegu toime pannes ei tea asjaolu, mis vastab süüteokoosseisule, ei pane tegu toime tahtlikult. Sellisel juhul vastutab isik seaduses sätestatud juhtudel ettevaatamatusest toimepandud süüteo eest.

(2) Isik, kes tegu toime pannes lähtub ekslikult asjaolust, mis vastaks kergemat karistust ettenägevale süüteokoosseisule, vastutab tahtliku süüteo eest, mille toimepanemisele tema tahtlus oli suunatud.

(3) Seaduse mittetundmine ei välista tahtlust ega ettevaatamatust.

§ 18. Ettevaatamatus

(1) Ettevaatamatus on kergemeelsus ja hooletus.

(2) Isik paneb teo toime kergemeelsusest, kui ta peab võimalikuks süüteokoosseisule vastava asjaolu saabumist, kuid tähelepanematuse või kohusetundetuse tõttu loodab seda vältida.

(3) Isik paneb teo toime hooletusest, kui ta ei tea süüteokoosseisule vastava asjaolu esinemist, kuid oleks seda tähelepaneliku ja kohusetundliku suhtumise korral pidanud ette nägema.

§ 19. Vastutus enamohtliku tagajärje eest

Isik vastutab seaduses sätestatud enamohtliku tagajärje eest, kui ta põhjustas selle vähemalt ettevaatamatusest.

§ 20. Teo toimepanija

Teo toimepanijad on täideviija ja osavõtja.

§ 21. Täideviija

(1) Täideviija on isik, kes paneb süüteo toime ise või teist isikut ära kasutades.

(2) Kui vähemalt kaks isikut panevad süüteo toime ühiselt ja kooskõlastatult, vastutab igaüks neist täideviijana (kaastäideviijad). Kaastäideviimine on ka see, kui mitme isiku ühine ja kooskõlastatud tegu vastab süüteokoosseisu tunnustele.

§ 22. Osavõtja

(1) Osavõtjad on kihutaja ja kaasaaitaja.

(2) Kihutaja on isik, kes tahtlikult kallutab teise isiku tahtlikule õigusvastasele teole.

(3) Kaasaaitaja on isik, kes tahtlikult osutab teise isiku tahtlikule õigusvastasele teole füüsilist, ainelist või vaimset kaasabi.

(4) Osavõtjale mõistetakse karistus seaduse sama sätte järgi, mille järgi vastutab täideviija, kui käesoleva seadustiku §-s 24 ei ole sätestatud teisiti.

(5) Kaasaaitaja puhul võib kohus kohaldada käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut.

§ 22[1]. Kuriteole kihutamise katse, kuriteo toimepanemise ettepanekuga nõustumine ja kuriteo kaastäideviimise kokkulepe

(1) Kuriteole kihutamise katse, kuriteo toimepanemise ettepanekuga nõustumine või kuriteo kaastäideviimise kokkulepe on karistatav käesoleva seadustiku 8., 9., 13., 18. ja 22. peatükis ning 15. peatüki 2., 4. ja 5. jaos sätestatud kuritegude puhul, mille eest ettenähtud karistuse ülemmäär on vähemalt kaheteistaastane või eluaegne vangistus.

(2) Isik vastutab käesolevas paragrahvis nimetatud tegevuse eest üksnes juhul, kui vähemalt üks käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud tegevuse osapooltest teeb täiendava teo eesmärgiga soodustada kuriteo toimepanemise alustamist.

(3) Isikule, kes paneb toime kuriteole kihutamise katse, mõistetakse karistus seaduse sama sätte järgi, mis näeb ette täideviija vastutuse, kui käesoleva seadustiku §-s 24 ei ole sätestatud teisiti.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tegude puhul kohaldab kohus käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut või vabastab isiku karistusest käesoleva seadustiku § 26 lõikes 2 sätestatud alustel.
[RT I 2008, 52, 289 - jõust. 01.01.2009]

§ 23. Väärteo toimepanemine

Väärteo puhul on karistatav üksnes täideviimine.

§ 24. Eriline isikutunnus

(1) Eriline isikutunnus on käesoleva seadustiku eriosas või muus seaduses ettenähtud süüteokoosseisu tunnus, mis kirjeldab toimepanija isikuomadusi, eesmärke või motiive.

(2) Kui osavõtjal puudub eriline isikutunnus, mis vastavalt seadusele on täideviija vastutuse eeldus, kohaldatakse osavõtjale käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut.

(3) Seaduses sätestatud vastutust raskendav, kergendav või välistav eriline isikutunnus kehtib üksnes erilise isikutunnusega toimepanija suhtes.

§ 25. Süüteokatse

(1) Süüteokatse on tahtlik tegu, mis on suunatud süüteo toimepanemisele.

(2) Süüteokatse algab hetkest, mil isik vastavalt oma ettekujutusele teost vahetult alustab süüteo toimepanemist.

(3) Teist isikut kasutava täideviimise korral algab süüteokatse hetkest, mil isik minetab kontrolli toimuva üle või kui teo vahendaja vastavalt isiku ettekujutusele teost vahetult alustab süüteo toimepanemist.

(4) Kaastäideviimise korral algab süüteokatse hetkest, mil vähemalt üks isikutest vastavalt kokkuleppele vahetult alustab süüteo toimepanemist.

(5) Tegevusetuse korral algab süüteokatse hetkest, mil isik jätab tegemata teo, mis on vajalik süüteokoosseisu kuuluva tagajärje ärahoidmiseks.

(6) Süüteokatse puhul võib kohus kohaldada käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut.

§ 25[1]. Väärteokatse karistatavus

Väärteokatse on karistatav käesolevas seadustikus või muus seaduses sätestatud juhtudel.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 26. Kõlbmatu süüteokatse

(1) Kõlbmatu on süüteokatse, mida ei saa süüteo eseme või subjekti, samuti süüteo toimepanemise vahendi või viisi kõlbmatuse tõttu lõpule viia.

(2) Kohus võib isiku karistusest vabastada või kohaldada käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut, kui isik ei saa süüteokatse kõlbmatusest aru oma vaimse küündimatuse tõttu.

2. jagu
Õigusvastasuse välistamine

§ 27. Õigusvastane tegu

Õigusvastane on tegu, mis vastab seaduses sätestatud süüteokoosseisule ja mille õigusvastasus ei ole välistatud käesoleva seadustiku, muu seaduse, rahvusvahelise konventsiooni või rahvusvahelise tavaga.

§ 28. Hädakaitse

(1) Tegu ei ole õigusvastane, kui isik tõrjub vahetut või vahetult eesseisvat õigusvastast rünnet enda või teise isiku õigushüvedele, kahjustades ründaja õigushüvesid, ületamata seejuures hädakaitse piiri.

(2) Isik ületab hädakaitse piiri, kui ta kavatsetult või otsese tahtlusega teostab hädakaitset vahenditega, mis ilmselt ei vasta ründe ohtlikkusele, samuti kui ta ründajale kavatsetult või otsese tahtlusega ilmselt liigset kahju tekitab.

(3) Võimalus vältida rünnet või pöörduda abi saamiseks teise isiku poole ei välista õigust hädakaitsele.

§ 29. Hädaseisund

Tegu ei ole õigusvastane, kui isik paneb selle toime, et kõrvaldada vahetut või vahetult eesseisvat ohtu enda või teise isiku õigushüvedele, tema valitud vahend on ohu kõrvaldamiseks vajalik ning kaitstav huvi on kahjustatavast huvist ilmselt olulisem. Huvide kaalumisel arvestatakse eriti õigushüvede olulisust, õigushüve ähvardanud ohu suurust ning teo ohtlikkust.

§ 30. Kohustuste kollisioon

Tegu, millega rikutakse õiguslikku kohustust, ei ole õigusvastane, kui isik peab üheaegselt täitma mitut õiguslikku kohustust ja tal ei ole võimalik kõiki täita, kuid ta teeb kõik endast oleneva, et täita kohustust, mis on vähemalt sama oluline kui rikutav kohustus.

§ 31. Eksimus õigusvastasust välistavas asjaolus

(1) Tahtlik tegu ei ole õigusvastane, kui isik seda toime pannes kujutab endale ekslikult ette asjaolusid, mis välistaksid teo õigusvastasuse. Sellisel juhul vastutab isik seaduses sätestatud juhtudel ettevaatamatusest toimepandud süüteo eest.

(2) Isik, kes tegu toime pannes ei tea asjaolusid, mis objektiivselt välistavad tema teo õigusvastasuse, vastutab süüteokatse eest. Kohus võib sel juhul kohaldada käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut.

3. jagu
Süü

§ 32. Süüpõhimõte

(1) Isikut saab õigusvastase teo eest karistada üksnes siis, kui ta on selle toimepanemises süüdi. Isik on teo toimepanemises süüdi, kui ta on süüvõimeline ja puudub seaduses sätestatud süüd välistav asjaolu.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Toimepanijat karistatakse vastavalt tema süüle, sõltumata teiste toimepanijate süüst.

§ 33. Süüvõime

Isik on süüvõimeline, kui ta on teo toimepanemise ajal süüdiv ja vähemalt neljateistaastane.

§ 34. Süüdivus

Isik ei ole süüdiv, kui ta teo toimepanemise ajal ei olnud võimeline aru saama oma teo keelatusest või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtima seoses:
1) vaimuhaigusega;
2) ajutise raske psüühikahäirega;
3) nõrgamõistuslikkusega;
4) nõdrameelsusega või
5) muu raske psüühikahäirega.

§ 35. Piiratud süüdivus

Kui isiku võime oma teo keelatusest aru saada või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtida on käesoleva seadustiku §-s 34 nimetatud põhjusel oluliselt piiratud, võib kohus kohaldada käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut.

§ 36. Joobeseisund

Tahtlikult või ettevaatamatusest põhjustatud joobeseisund ei välista süüd.

§ 37. Juriidilise isiku süüvõime

Süüvõimeline on õigusvõimeline juriidiline isik.

§ 37[1]. Juriidilise isiku süü puudumine

Juriidilisel isikul puudub süü, kui tema pädeva esindaja toimepandud tegu oli juriidilise isiku jaoks vältimatu.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 38. Süü puudumine ettevaatamatuse korral

Ettevaatamatusest teo toimepannud isikul puudub süü, kui ta oma vaimsete või füüsiliste võimete tõttu ei ole suuteline aru saama, mida temalt eeldatakse, või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtima.

§ 39. Eksimus teo keelatuses

(1) Isikul puudub süü, kui ta ei saa aru oma teo keelatusest ja see eksimus on temale vältimatu.

(2) Kui eksimus on teo toimepanijale välditav, võib kohus kohaldada käesoleva seadustiku §-s 60 sätestatut.

§ 40. Loobumine süüteokatsest

(1) Isik vabaneb süüst, kui ta vabatahtlikult loobub süüteokatsest ühel käesoleva seadustiku §-des 41, 42 ja 43 sätestatud juhtudest.

(2) Vabatahtlik loobumine ei vabasta süüst teo eest, millel on mõne lõpuleviidud süüteo tunnused.

(3) Isik loobub vabatahtlikult süüteokatsest, kui vastavalt tema ettekujutusele teost võib teo tagajärg veel saabuda, kuid ta otsustab loobuda ilma tema tahtest sõltumatute asjaolude sunnita.

§ 41. Loobumine lõpetamata süüteokatsest

(1) Täideviija loobub lõpetamata süüteokatsest, kui ta katkestab süüteo lõpuleviimise.

(2) Süüteokatse on lõpetamata, kui isik ei ole veel teinud kõike, mida ta vastavalt oma ettekujutusele teost peab vajalikuks süüteo lõpuleviimiseks.

§ 42. Loobumine lõpetatud süüteokatsest

(1) Täideviija loobub lõpetatud süüteokatsest, kui ta hoiab ära süüteo tagajärje. Kui lõpetatud katsest ei piisa teo lõpuleviimiseks, loetakse, et täideviija on loobunud, kui ta tõsimeeli püüab takistada süüteo tagajärje saabumist.

(2) Süüteokatse on lõpetatud, kui isik vastavalt oma ettekujutusele teost on teinud kõik temast oleneva süüteo lõpuleviimiseks.

§ 43. Loobumine süüteokatsest mitme toimepanija korral

Kui süüteokatses osaleb mitu toimepanijat, loobub süüteokatsest isik, kes hoiab ära süüteo tagajärje. Kui tagajärg saabub või jääb ära sõltumatult toimepanija tegutsemisest, loobub toimepanija, kui ta tõsimeeli püüab takistada tagajärje saabumist.

§ 43[1]. Kuriteole kihutamise katsest ja kuriteo täideviimise kokkuleppest loobumine

(1) Kuriteole kihutamise katse toimepannud, kuriteo toimepanemise ettepanekuga nõustunud või kuriteo täideviimises kokku leppinud isik vabaneb süüst, kui ta vabatahtlikult:
1) katkestab teise isiku kuriteole kihutamise ja hoiab ära teo toimepanemise võimaliku ohu;
2) loobub kuriteo toimepanemiseks antud nõusolekust või
3) hoiab ära kokkulepitud kuriteo toimepanemise.

(2) Kui kuritegu pannakse toime või jääb toime panemata sõltumata isiku tegutsemisest, loetakse isik loobunuks, kui ta tõsimeeli püüab takistada kuriteo toimepanemist.
[RT I 2008, 52, 289 - jõust. 01.01.2009]

3. peatükk
KARISTUSTE LIIGID JA MÄÄRAD

1. jagu
Kuriteo eest kohaldatavad põhikaristused

§ 44. Rahaline karistus

(1) Kohus võib kuriteo eest mõista rahalise karistuse kolmkümmend kuni viissada päevamäära.

(2) Rahalise karistuse päevamäära suuruse arvutab kohus süüdlase keskmise päevasissetuleku alusel. Kohus võib päevamäära suurust vähendada erandlike asjaolude tõttu või suurendada süüdlase elatustasemest lähtudes. Arvestatud päevamäära suurus ei või olla väiksem kui miinimumpäevamäär. Miinimumpäevamäära suurus on 10 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Keskmine päevasissetulek arvutatakse, lähtudes süüdlase suhtes kriminaalmenetluse alustamise aastale vahetult eelnenud aasta või, kui nimetatud aasta andmed ei ole kättesaadavad, sellele aastale eelnenud aasta tulumaksuga maksustatavast tulust, millest on maha arvatud tulumaks.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Päevamäära suurus väljendatakse kümne sendi täpsusega.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

(5) Teo toimepanemise ajal nooremale kui kaheksateistaastasele isikule võib kohus mõista rahalise karistuse kolmkümmend kuni kakssada viiskümmend päevamäära. Rahalist karistust ei mõisteta nooremale kui kaheksateistaastasele isikule, kellel ei ole iseseisvat sissetulekut.

(6) Rahalist karistust võib mõista ka lisakaristusena koos vangistusega, välja arvatud juhul, kui vangistus on asendatud üldkasuliku tööga.

(7) Rahalist karistust ei mõisteta lisakaristusena koos varalise karistusega.

(8) Juriidilisele isikule võib kohus mõista rahalise karistuse 4000–16 000 000 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(9) Käesoleva seadustiku eriosas sätestatud juhtudel võib kohus juriidilisele isikule mõista rahalise karistuse, mille suurus arvutatakse protsendina juriidilise isiku käibest kriminaalmenetluse alustamise aastale vahetult eelneval majandusaastal või juhul, kui isik on tegutsenud alla aasta, siis kriminaalmenetluse alustamise aastal. Mõistetava rahalise karistuse ülemmäär ei tohi sel juhul ületada käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud rahalise karistuse ülemmäära.
[RT I 2010, 8, 34 - jõust. 27.02.2010]

§ 45. Vangistus

(1) Kohus võib kuriteo eest mõista kolmekümnepäevase kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistuse.

(2) Kuriteo toimepanemise ajal nooremale kui kaheksateistaastasele isikule ei või mõista tähtajalist vangistust üle kümne aasta ega eluaegset vangistust.

§ 46. Juriidilise isiku sundlõpetamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Väärteo eest kohaldatavad põhikaristused

§ 47. Rahatrahv

(1) Kohus või kohtuväline menetleja võib väärteo eest kohaldada rahatrahvi kolm kuni kolmsada trahviühikut. Trahviühik on rahatrahvi baassumma, mille suurus on 4 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Juriidilisele isikule võib kohus või kohtuväline menetleja väärteo eest kohaldada rahatrahvi 100–400 000 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) [Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 48. Arest

Kohus võib väärteo eest mõista aresti kuni kolmkümmend päeva ja alaealisena väärteo toimepannud isikule kuni kümme päeva.
[RT I, 05.12.2017, 1 - jõust. 01.01.2018]

§ 48[1]. Sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine põhikaristusena

(1) Kohus või kohtuväline menetleja võib mootor-, õhu- või veesõiduki, samuti trammi või raudteeveeremi ohutu liiklemise või käituseeskirjade rikkumisega seotud väärteo eest kohaldada põhikaristusena juhtimisõiguse äravõtmist kuni kaheks aastaks. Juhtimisõiguse äravõtmist ei või kohaldada üheaegselt põhi- ja lisakaristusena.

(2) Mootorsõiduki juhtimise õigust ei või ära võtta isikult, kes kasutab mootorsõidukit liikumispuude tõttu.
[RT I 2008, 54, 304 - jõust. 27.12.2008]

3. jagu
Füüsilisele isikule süüteo eest kohaldatavad lisakaristused

[RT I 2005, 40, 311 - jõust. 01.10.2005]

§ 49. Tegutsemiskeeld

Kutse- või ametiõiguste kuritarvitamise või ametikohustuste rikkumisega seotud kuriteo eest võib kohus lisakaristusena kohaldada teataval ametikohal töötamise või teataval tegutsemisalal tegutsemise keeldu kuni kolmeks aastaks.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 49[1]. Ettevõtluskeeld

(1) Kelmuse, usalduse kuritarvitamise, altkäemaksu andmise või vahendamise, mõjuvõimuga kauplemise, avaliku usalduse vastase kuriteo, seadusliku aluseta Eestis viibiva välismaalase töötamise võimaldamise või majandusalase kuriteo eest võib kohus lisakaristusena kohaldada ettevõtluskeeldu ühest kuni viie aastani.
[RT I, 29.06.2018, 4 - jõust. 15.07.2018]

(2) Isik, kelle suhtes kohus on kohaldanud ettevõtluskeeldu, ei tohi kohtu poolt määratud ajavahemikul olla ettevõtja, juriidilise isiku juhtorgani liige, juriidilise isiku likvideerija ega prokurist ega muul viisil osaleda juriidilise isiku juhtimises.
[RT I 2008, 52, 288 - jõust. 22.12.2008]

§ 50. Sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine

(1) Kui käesolevas seadustikus või muus seaduses ei ole sätestatud teisiti, võib mootor-, õhu- või veesõiduki, samuti trammi või raudteeveeremi ohutu liiklemise või käituseeskirjade rikkumisega seotud süüteo eest lisakaristusena kohaldada sõiduki juhtimise õiguse äravõtmist:
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]
1) kuriteo korral kuni kolmeks aastaks kohtu poolt;
2) väärteo korral kuni üheks aastaks kohtu või kohtuvälise menetleja poolt seaduses sätestatud juhtudel.

(2) Mootorsõiduki juhtimise õigust ei või võtta isikult, kes kasutab mootorsõidukit liikumispuude tõttu.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva seadustiku eriosas sätestatud juhtudel kohaldab kohus kuriteo korral juhtimisõiguse äravõtmist kolmest kuust kuni kolme aastani.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

§ 51. Relva ja laskemoona omamise õiguse äravõtmine

Relva või laskemoona käitlemise või kasutamisega seotud kuriteo eest võib kohus lisakaristusena võtta süüdlaselt relva ja laskemoona soetamise, hoidmise, edasitoimetamise ja kandmise õiguse kuni viieks aastaks.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 52. Jahipidamis- ja kalapüügiõiguse äravõtmine

Jahipidamis- või kalapüügiõiguse rikkumisega seotud kuriteo eest võib kohus lisakaristusena võtta süüdlaselt jahipidamis- ja kalapüügiõiguse kuni kolmeks aastaks.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 52[1]. Riigisaladusele ja salastatud välisteabele juurdepääsu õiguse ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe töötlemise õiguse äravõtmine

Riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse nõuete rikkumisega seotud väärteo eest võib kohus või kohtuväline menetleja kohaldada süüdlasele lisakaristusena riigisaladusele ja salastatud välisteabele juurdepääsu õiguse või riigisaladuse ja salastatud välisteabe töötlemise õiguse äravõtmist kuni üheks aastaks.
[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 52[2]. Loomapidamise keeld
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

Looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest võib kohus lisakaristusena kohaldada mis tahes looma või teatud loomaliiki kuuluva looma pidamise keeldu:
1) kuriteo korral kuni viieks aastaks;
2) väärteo korral kuni kolmeks aastaks.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 53. Varaline karistus

(1) Mõistes isiku süüdi kuriteos ja karistades teda üle kolmeaastase või eluaegse vangistusega, võib kohus seaduses sätestatud juhtudel mõista lisakaristusena tasumiseks summa, mille suurus võib ulatuda süüdlase kogu vara väärtuseni.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Varalist karistust võib mõista lisakaristusena kuritegude eest, mis on toime pandud enne 2007. aasta 1. veebruari.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

§ 54. Väljasaatmine

(1) Mõistes välisriigi kodaniku süüdi tahtlikult toimepandud kuriteos ja karistades teda vangistusega, võib kohus süüdlasele mõista lisakaristusena riigist väljasaatmise koos sissesõidukeeluga kuni kümneks aastaks. Kui süüdlasel on Eestis koos temaga seaduslikult ühises perekonnas elav abikaasa või alaealine laps, peab kohus väljasaatmise kohaldamist oma otsuses põhistama.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Väljasaatmist ei kohaldata välisriigi kodanikule, kes on kuriteo toime pannud nooremana kui kaheksateistaastasena.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Euroopa Liidu kodanikule või tema perekonnaliikmele võib mõista lisakaristusena riigist väljasaatmise koos kuni kümneaastase sissesõidukeeluga, kui isiku Eestis viibimine ohustab avalikku korda või riigi julgeolekut.
[RT I, 17.12.2015, 3 - jõust. 27.12.2015]

(4) Kui süüdlane on Euroopa Liidu kodanik või tema perekonnaliige ning elab Eestis alalise elamisõiguse alusel, võib väljasaatmist ja sissesõidukeeldu kohaldada üksnes juhul, kui isikust lähtub oluline oht avalikule korrale või oht riigi julgeolekule. Kui süüdlane on Euroopa Liidu kodanik, kes on Eestis elanud püsivalt viimased kümme aastat järjest, võib väljasaatmist ja sissesõidukeeldu kohaldada üksnes juhul, kui isik on ohuks riigi julgeolekule.
[RT I, 17.12.2015, 3 - jõust. 27.12.2015]

§ 55. Lisakaristuse tähtaeg

(1) Käesoleva seadustiku §-des 49 kuni 52^2 sätestatud lisakaristuse mõistmisel koos aresti või vangistusega laieneb lisakaristus põhikaristuse kandmise kogu ajale ja lisaks kohtuotsusega või kohtuvälise menetleja otsusega määratud tähtajale.
[RT I 2007, 23, 119 - jõust. 02.01.2008]

(2) Käesoleva seadustiku §-s 54 sätestatud väljasaatmisega kaasneva sissesõidukeelu tähtaega arvutatakse süüdlase väljasaatmisest.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

4. jagu
Juriidilisele isikule süüteo eest kohaldatavad lisakaristused

[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 55^1. Juriidilise isiku lisakaristused
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

Juriidilisele isikule võib kohaldada lisakaristusena:

1) riigisaladuse ja salastatud välisteabe töötlemise õiguse äravõtmist käesoleva seadustiku §-s 52^1 sätestatud tingimustel;

2) loomapidamise keeldu käesoleva seadustiku §-s 52^2 sätestatud tingimustel.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

4. peatükk
KARISTUSE KOHALDAMINE

1. jagu
Karistuse kohaldamise alused

§ 56. Karistamise alus

(1) Karistamise alus on isiku süü. Karistuse mõistmisel kohtu poolt või määramisel kohtuvälise menetleja poolt arvestatakse kergendavaid ja raskendavaid asjaolusid, võimalust mõjutada süüdlast edaspidi hoiduma süütegude toimepanemisest ja õiguskorra kaitsmise huvisid.
[RT I 2003, 83, 557 - jõust. 01.01.2004]

(2) Vangistust võib mõista ainult siis, kui karistuse eesmärke ei ole võimalik saavutada kergema karistusega. Kui käesoleva seadustiku eriosa paragrahv võimaldab vangistuse kõrval mõista ka muid, kergemaid karistusi, peab kohus otsuses vangistuse mõistmist põhistama.

(3) Alaealisele võib karistuse mõista või määrata ainult siis, kui alaealisele kohaldatava mõjutusvahendiga ei ole võimalik mõjutada teda edaspidi hoiduma süütegude toimepanemisest.
[RT I, 05.12.2017, 1 - jõust. 01.01.2018]

§ 57. Karistust kergendavad asjaolud

(1) Karistust kergendavad asjaolud on:
1) süüteo kahjulike tagajärgede ärahoidmine, samuti abi andmine kannatanule vahetult pärast süüteo toimepanemist;
2) kahju vabatahtlik hüvitamine;
3) süü ülestunnistamisele ilmumine, puhtsüdamlik kahetsus või süüteo avastamisele aktiivne kaasaaitamine;
4) süüteo toimepanemine raske isikliku olukorra mõjul;
5) süüteo toimepanemine ähvarduse või sunni, samuti teenistusliku, majandusliku või perekondliku sõltuvuse mõjul;
6) süüteo toimepanemine õigusvastase käitumisega esile kutsutud tugeva hingelise erutuse mõjul;
7) süüteo toimepanemine raseda või kõrges eas inimese poolt;

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
8) süüteo toimepanemine hädakaitse piiride ületamisel;
9) leppimine kannatanuga.
[RT I 2007, 11, 51 - jõust. 18.02.2007]

(2) Karistuse kohaldamisel võib arvestada ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetlemata asjaolusid.

§ 58. Karistust raskendavad asjaolud

Karistust raskendavad asjaolud on:
1) omakasu või muu madal motiiv;
2) süüteo toimepanemine erilise julmusega või kannatanut alandades;
3) süüteo toimepanemine teadvalt noorema kui kaheteistaastase, raseda, kõrges eas või abitus seisundis inimese, samuti raske psüühikahäirega inimese suhtes;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
4) süüteo toimepanemine isiku suhtes, kes on süüdlasest teenistuslikus või majanduslikus sõltuvuses, samuti süüdlase endise või praeguse pereliikme, süüdlasega koos elava isiku või süüdlasest muul viisil perekondlikus sõltuvuses oleva isiku suhtes;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
5) süüteo toimepanemine erakorralise või sõjaseisukorra ajal;
6) süüteo toimepanemine ühiskondlikku või loodusõnnetust ära kasutades;
7) süüteo toimepanemine üldohtlikul viisil;
8) raske tagajärje põhjustamine;
9) süüteo toimepanemine teise süüteo hõlbustamiseks või varjamiseks;
10) süüteo toimepanemine grupi poolt;
11) süüteo toimepanemise hõlbustamiseks ametliku vormiriietuse või ametitunnuste kasutamine;
12) süüteo toimepanemine alaealise suhtes mõjuvõimu või usaldust kuritarvitades;
13) isikuvastase süüteo toimepanemine täisealise poolt alaealise juuresolekul.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 59. Karistust kergendava ja raskendava asjaolu korduva arvestamise keeld

Käesoleva seadustiku §-des 57 ja 58 sätestatud karistust kergendavaid või raskendavaid asjaolusid ei arvestata karistuse kohaldamisel, kui neid on seaduses kirjeldatud süüteokoosseisu tunnustena.

§ 60. Karistuse kergendamine seaduses sätestatud juhtudel

(1) Käesoleva seadustiku üldosas nimetatud juhtudel võib kohus kergendada isiku karistust käesoleva paragrahvi lõigetes 2 kuni 4 sätestatud korras.

(2) Kergendatud karistuse ülemmäär ei või olla üle kahe kolmandiku seaduses sätestatud karistuse ülemmäärast.

(3) Kergendatud karistuse alammäär on käesoleva seadustiku üldosas sätestatud vastava karistusliigi alammäär.

(4) Kui käesoleva seadustiku eriosas on kuriteo eest karistusena ette nähtud eluaegne vangistus, mõistetakse karistuse kergendamisel tähtajaline vangistus kolmest kuni viieteistkümne aastani.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 60[1]. Tegevkahetsus

Kohus võib kohaldada §-s 60 sätestatut või vabastada isiku karistusest, kui toimepandud teol on lõpuleviidud süüteo tunnused, kuid isik loobub vabatahtlikult teo edasisest toimepanemisest või kõrvaldab muul viisil ohu.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 61. Karistuse kohaldamine alla alammäära

(1) Erandlikke asjaolusid arvestades võib kohus või kohtuväline menetleja kohaldada karistust alla seaduses sätestatud alammäära.

(2) Kui käesoleva seadustiku eriosas sätestatud vangistuse alammäär on vähemalt viis aastat, ei või mõistetud vangistus olla väiksem kui üks aasta.

§ 62. Põhi- ja lisakaristuse kohaldamine

Ühe süüteo eest võib kohaldada ühe põhikaristuse ja ühe või mitu lisakaristust.

§ 63. Põhikaristuse kohaldamine mitme süüteo eest

(1) Kui isik on toime pannud ühe teo, mis vastab mitmele eri süüteokoosseisule, siis määratakse või mõistetakse talle üks karistus seadusesätte alusel, mis näeb ette raskeima karistuse.

(2) Kui isik on toime pannud mitu tegu, mis vastavad mitmele eri kuriteokoosseisule ja teda ei ole nendest ühegi eest varem karistatud, mõistetakse eraldi karistus iga teo eest ning liitkaristus käesoleva seadustiku § 64 järgi.

(3) Kui isik on toime pannud mitu tegu, mis vastavad mitmele eri väärteokoosseisule, siis määratakse või mõistetakse karistus iga väärteo eest eraldi.
[RT I 2002, 56, 350 - jõust. 01.09.2002]

§ 64. Liitkaristuse mõistmine

(1) Samaliigiliste põhikaristuste korral mõistetakse liitkaristus mõistetud üksikkaristustest raskeima suurendamise teel või loetakse kergem karistus kaetuks raskeima karistusega.

(2) Kui üks mõistetud põhikaristustest on rahaline karistus, viiakse see täide iseseisvalt, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul.

(3) Liitkaristus ei tohi ületada mõistetud üksikkaristuste summat ega käesoleva seadustiku eriosa vastavas paragrahvis sätestatud raskeima karistuse ülemmäära.

(4) Kui mõni mõistetud karistustest on eluaegne vangistus, mõistetakse liitkaristusena eluaegne vangistus.

(5) Eriliigilised lisakaristused viiakse täide iseseisvalt.
[RT I 2002, 56, 350 - jõust. 01.09.2002]

§ 65. Liitkaristuse hilisem mõistmine

(1) Kui pärast süüdimõistva kohtuotsuse kuulutamist tuvastatakse, et süüdlane on pannud enne kohtuotsuse kuulutamist toime teise kuriteo, mõistetakse liitkaristus käesoleva seadustiku §-s 64 sätestatud korras. Eelmise kohtuotsuse järgi täielikult või osaliselt ärakantud karistus arvatakse liitkaristusest maha.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Kui süüdlane paneb pärast kohtuotsuse kuulutamist, kuid enne karistuse täielikku ärakandmist toime uue kuriteo, suurendatakse uue kuriteo eest mõistetud karistust eelmise kohtuotsuse järgi mõistetud karistuse ärakandmata osa võrra, järgides käesoleva seadustiku § 64 lõigetes 2, 4 ja 5 sätestatut. Sellisel juhul ei tohi liitkaristus ületada karistusliigi ülemmäära.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kui mõni käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kogumit moodustav karistus on asendatud või süüdlane sellest tingimisi vabastatud, määrab kohus pärast liitkaristuse moodustamist uuesti selle täideviimise korra kas seda asendades, süüdlast sellest tingimisi vabastades või liitkaristust täitmisele pöörates, järgides käesoleva seadustiku §-s 56 sätestatut. Kui üks kogumit moodustavatest karistustest on ärakandmata reaalne vangistus, mõistetakse liitkaristuseks reaalne vangistus.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 66. Karistuse kandmine ositi

(1) Mõistes rahalise karistuse, aresti või kuni kuuekuulise vangistuse, võib kohus süüdlase perekondlikku, tööalast või tervislikku seisundit arvestades määrata karistuse tasumise või kandmise ositi. Korraga ärakantava vangistuse või aresti kestuse või rahalise karistuse osade suurused määrab kohus. Järjest kantava karistuse kestus peab olema vähemalt kaks päeva.

(2) Kohus või väärtegu menetlev kohtuväline menetleja võib mõjuvatel põhjustel määrata rahatrahvi tasumise ositi.

(3) Ositi tasutava või ärakantava karistuse täitmise tähtaeg ei tohi ületada ühte aastat.

§ 67. Karistuse tähtaegade arvutamine

(1) Vangistuse tähtaega arvutatakse aastates, kuudes ja päevades.

(2) Aresti tähtaega arvutatakse päevades. Ühele päevale arestile vastab kakskümmend neli tundi.

(3) Põhikaristusena mõistetava sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise ja lisakaristuse tähtaega arvutatakse aastates ja kuudes.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 68. Eelvangistuse ja kinnipidamise arvestamine

(1) Eelvangistus, kaasa arvatud väljaandmis- ja loovutamisvahistuses viibitud aeg, arvatakse karistusaja hulka. Ühele eelvangistuspäevale vastab üks vangistuspäev või rahalise karistuse kolm päevamäära.
[RT I 2004, 54, 387 - jõust. 01.07.2004]

(2) Kinnipidamine väärteomenetluses arvatakse karistusaja hulka. Kahekümne neljale tunnile kinnipidamisele vastab üks päev aresti või rahatrahvi kümme trahviühikut.

2. jagu
Vangistuse või aresti asendamine üldkasuliku tööga

[RT I 2010, 44, 258 - jõust. 01.01.2012]

§ 69. Üldkasulik töö

(1) Kohus võib aresti või kuni kaheaastast vangistust mõistes või käesoleva seadustiku §-s 73 või 74 sätestatud korras tingimisi kohaldatud vangistust täitmisele pöörates asendada selle üldkasuliku tööga. Ühele päevale arestile või vangistusele vastab üks tund üldkasulikku tööd, mida ei mõisteta vähem kui viis tundi. Arest või vangistus asendatakse üldkasuliku tööga üksnes süüdlase nõusolekul.

(2) Üldkasuliku töö kestus ei tohi ületada kaheksat tundi päevas. Kui süüdlane teeb üldkasulikku tööd muust tööst ja õpingutest vabal ajal, ei tohi üldkasuliku töö kestus ületada nelja tundi päevas. Üldkasuliku töö eest süüdlasele tasu ei maksta.

(3) Üldkasuliku töö mõistmisel määrab kohus selle tegemise tähtaja, mis ei või ületada kuritegude puhul kahtekümmend nelja kuud ning väärtegude puhul kahtteist kuud. Kohus võib tähtaja kulgemise peatada süüdlase haiguse või perekondliku olukorra tõttu või ajaks, kui süüdlane on aja-, asendus- või reservteenistuses. Tähtaja kulgemise peatamisel ning uue tähtaja määramisel tuleb kohtul arvestada vastava süüteo eest ettenähtud üldkasuliku töö üldist tähtaega.

(4) Üldkasuliku töö tegemisel peab süüdlane järgima kontrollnõudeid ning täitma talle pandud kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule. Süüdlasele määratud üldkasuliku töö tunnid võib kuni ühe neljandiku ulatuses lugeda kaetuks uue kuriteo toimepanemise riski vähendavates tegevustes osalemisega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(5) Üldkasulikule tööle rakendatud süüdlasele laienevad töö- ja tervisekaitset reguleerivad õigusaktid. Vajaduse korral määrab kohus enne aresti või vangistuse asendamist süüdlasele tervisekontrolli eesmärgiga selgitada, kas süüdlase terviseseisund võimaldab tal teha üldkasulikku tööd.

(6) Kui süüdlane hoiab üldkasulikust tööst kõrvale, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib karistust täideviiv ametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus määrata süüdlasele täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule, pikendada töö tegemise tähtaega, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud üldkasuliku töö üldist tähtaega, või pöörata süüdlasele mõistetud aresti või vangistuse täitmisele. Aresti või vangistuse täitmisele pööramisel arvestatakse karistusest kantuks süüdlase tehtud üldkasulik töö, mille üks tund võrdub ühe päeva aresti või vangistusega. Alla kümne päevase aresti täitmisele pööramise korral arvestatakse karistusest kantuks süüdlase tehtud üldkasuliku töö tunnid proportsionaalselt mõistetud arestiga.

(7) Kui süüdlane paneb üldkasuliku töö tegemise ajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, asendatakse talle mõistetud üldkasuliku töö tegemata osa käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud vahekorras. Liitkaristus mõistetakse vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2[1]. jagu
Vangistuse asendamine elektroonilise valve või raviga

[RT I, 15.06.2012, 2 - jõust. 01.06.2013]

§ 69[1]. Vangistuse asendamine elektroonilise valvega

(1) Mõistes kuni üheaastase vangistuse, võib kohus asendada selle elektroonilise valvega. Ühele päevale vangistusele vastab üks päev elektroonilist valvet. Vangistus asendatakse elektroonilise valvega üksnes süüdlase nõusolekul.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(2) Kui süüdlane ei allu elektroonilisele valvele, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus pöörata asendatud vangistuse täitmisele. Kui süüdlane võtab enne karistusaja lõppemist elektroonilise valve kohaldamise nõusoleku tagasi, pöörab kohus asendatud vangistuse täitmisele.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kui süüdlane paneb pärast kohtuotsuse kuulutamist, kuid enne karistuse täielikku ärakandmist toime uue kuriteo, suurendatakse uue kuriteo eest mõistetud karistust eelmise kohtuotsuse järgi mõistetud karistuse ärakandmata osa võrra vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikele 2, kusjuures elektroonilise valve all oldud aega ei arvestata kantud karistuseks.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 69[2]. Vangistuse asendamine raviga

(1) Kui isikule mõistetakse kuuekuuline kuni kaheaastane vangistus teo eest, mille ta on toime pannud ravitava või kontrollitava psüühikahäire tõttu, võib kohus asendada vangistuse raviga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatut võib seksuaalkurjategijate kompleksravi korral kohaldada üksnes osalise asendamisena.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatut võib kohaldada tingimisi ennetähtaegse vabastamise eeldusena.

(4) Vangistus asendatakse raviga üksnes isiku kirjalikul nõusolekul, mille ta saab anda pärast seda, kui talle on selgitatud kõiki raviga kaasnevaid mõjusid.

(5) Ravi tähtaeg ei või olla lühem kui kaheksateist kuud ega pikem kui kolm aastat.
[RT I, 26.02.2014, 1 - jõust. 08.03.2014]

(6) Ravi käesoleva paragrahvi tähenduses on:
1) narkomaanide sõltuvusravi isikule, kes on kuriteo toime pannud narkomaania tõttu;
[RT I, 26.02.2014, 1 - jõust. 08.03.2014]
2) seksuaalkurjategijate kompleksravi täisealisele isikule, kes on kuriteo toime pannud seksuaalsuunitluse häire tõttu.

(7) Ravi seisneb süüdlase allutamises statsionaarsele või ambulatoorsele ravile, mille eesmärk on kuriteo toimepanemise põhjuseks olnud psüühikahäire ravimine või selle häire kontrolli all hoidmine.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(8) Ravi ajal peab süüdlane järgima kontrollnõudeid ning täitma talle pandud kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(9) Kui süüdlane hoiab ravist kõrvale, ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus määrata talle täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule ja allutada süüdlane täiendavalt elektroonilisele valvele tema nõusolekul või pöörata süüdlasele mõistetud vangistuse täitmisele. Kui süüdlane võtab enne ravi tähtaja lõppemist tagasi ravi kohaldamise nõusoleku või kui ravi katkestatakse arsti ettekirjutusel ravi kõrvalmõjude või muu meditsiinilise näidustuse tõttu, pöörab kohus süüdlasele mõistetud vangistuse täitmisele.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(10) Kui süüdlane paneb ravi ajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, lõpetatakse tema suhtes ravi kohaldamine ning talle mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(11) Ravi rahastatakse tervishoiuteenuste korraldamise seaduses sätestatud korras.
[RT I, 15.06.2012, 2 - jõust. 01.06.2013]

3. jagu
Rahalise karistuse, rahatrahvi ja varalise karistuse asendamine

§ 70. Rahalise karistuse asendamine vangistuse, üldkasuliku töö või sõltuvusraviga
[RT I, 23.02.2011, 2 - jõust. 05.04.2011]

(1) Kui süüdlane ei tasu talle mõistetud rahalise karistuse summat, asendab kohus rahalise karistuse vangistusega või süüdlase nõusolekul üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras või käesoleva seadustiku §-s 69[2] sätestatud narkomaanide sõltuvusraviga.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Rahalise karistuse kolmele päevamäärale vastab üks päev vangistust.

(3) Rahalise karistuse vangistusega asendamise korral on vangistuse alammäär kümme päeva.

§ 71. Varalise karistuse asendamine vangistusega

(1) Kui süüdlane ei tasu talle mõistetud varalise karistuse summat, asendab kohus selle vangistusega. Varalise karistuse viiekümne miinimumpäevamäära suurusele summale vastab üks päev vangistust.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Varalise karistuse vangistusega asendamise korral on vangistuse alammäär kolmkümmend päeva ja ülemmäär viis aastat.

§ 72. Rahatrahvi asendamine arestiga või üldkasuliku tööga
[RT I 2010, 44, 258 - jõust. 01.01.2012]

(1) Kui süüdlane ei tasu talle määratud või mõistetud rahatrahvi, asendab kohus selle tasumata osas arestiga või süüdlase nõusolekul üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras.
[RT I 2010, 44, 258 - jõust. 01.01.2012]

(2) Rahatrahvi kümnele trahviühikule vastab üks päev aresti. Kui süüdlasele määratud või mõistetud rahatrahv on kolm kuni üheksa trahviühikut, arvestatakse rahatrahv üldkasuliku tööga asendamisel vastavaks ühele päevale arestile.
[RT I 2010, 44, 258 - jõust. 01.01.2012]

(3) Rahatrahvi arestiga asendamise korral on aresti alammäär üks päev.

5. peatükk
KARISTUSEST VABASTAMINE

§ 73. Karistusest tingimisi vabastamine

(1) Kui kohus, arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ja süüdlase isikut, leiab, et mõistetud tähtajalise vangistuse ärakandmine või rahalise karistuse tasumine süüdlase poolt ei ole otstarbekas, võib ta määrata, et süüdlase suhtes jäetakse karistus täielikult või osaliselt tingimisi kohaldamata. Karistuse võib täielikult jätta tingimisi kohaldamata, kui käesoleva seadustiku eriosast ei tulene teisiti. Jättes karistuse tingimisi kohaldamata, ei pöörata mõistetud karistust täielikult või osaliselt täitmisele, kui süüdlane ei pane kohtu määratud katseajal toime uut tahtlikku kuritegu ning käesoleva paragrahvi lõigetest 4 ja 5 ei tulene teisiti.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(2) Kui kohus otsustab, et mõistetud vangistust või rahalist karistust ei pöörata osaliselt täitmisele, määrab kohus, milline osa vangistusest või rahalisest karistusest kantakse ära või tasutakse kohe ja millist vangistuse või rahalise karistuse osa tingimisi ei pöörata täitmisele. Kuriteo toimepanemise ajal nooremale kui kaheksateistaastasele isikule kohe ärakandmisele kuuluva vangistuse kestus on kuni 30 päeva.

(3) Katseajaks määratakse üks kuni viis aastat.

(4) Kui süüdlane paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Kui uus kuritegu pandi toime ettevaatamatusest, võib kohus uuesti kohaldada liitkaristusest tingimisi vabastamist. Kui uus kuritegu pandi toime tahtlikult, võib kohus uuesti kohaldada liitkaristusest tingimisi vabastamist koos käitumiskontrolliga, allutades süüdlase elektroonilisele valvele käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 või 10 sätestatud korras. Vangistuse täitmisele pööramise korral võib kohus asendada selle üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(5) Kui süüdlane paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse rahalise karistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Sellisel juhul võib kohus jätta eelmise kuriteo eest mõistetud karistuse täitmisele pööramata, määrates, et uue kuriteo eest mõistetud rahaline karistus viiakse täide iseseisvalt.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 74. Karistusest tingimisi vabastamine süüdlase allutamisega käitumiskontrollile

(1) Kui kohus, arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ja süüdlase isikut, leiab, et mõistetud tähtajalise vangistuse ärakandmine süüdlase poolt ei ole otstarbekas, võib ta määrata, et süüdlase suhtes jäetakse vangistus täielikult või osaliselt tingimisi kohaldamata. Karistuse võib täielikult jätta tingimisi kohaldamata, kui käesoleva seadustiku eriosast ei tulene teisiti. Jättes karistuse tingimisi kohaldamata, ei pöörata mõistetud karistust täielikult või osaliselt täitmisele, kui süüdlane ei pane kohtu määratud katseajal toime uut kuritegu, täidab talle katseajaks kooskõlas käesoleva seadustiku §-ga 75 pandud kontrollnõudeid ja kohustusi ning käesoleva paragrahvi lõigetest 4–6 ei tulene teisiti.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(2) Kui kohus otsustab, et mõistetud vangistust ei pöörata osaliselt täitmisele, määrab kohus, milline osa vangistusest kantakse ära kohe ja millist vangistuse osa tingimisi ei pöörata täitmisele. Kuriteo toimepanemise ajal noorema kui kaheksateistaastase isiku kohe ärakandmisele kuuluva vangistuse kestus ei või ületada 30 päeva.

(3) Katseajaks määratakse kuus kuud kuni viis aastat.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(4) Kui süüdlane katseajal ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi või paneb toime tema karistamise aluseks olnud kuriteoga samalaadse väärteo, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus määrata täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule, pikendada katseaega kuni ühe aasta võrra või pöörata karistuse täitmisele.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(5) Kui süüdlane paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Kui uus kuritegu pandi toime ettevaatamatusest, võib kohus uuesti kohaldada liitkaristusest tingimisi vabastamist. Kui uus kuritegu pandi toime tahtlikult, võib kohus uuesti kohaldada liitkaristusest tingimisi vabastamist koos käitumiskontrolliga, allutades süüdlase elektroonilisele valvele käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 või 10 sätestatud korras. Vangistuse täitmisele pööramise korral võib kohus asendada selle üldkasuliku tööga käesoleva seadustiku §-s 69 sätestatud korras.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(6) Kui süüdlane paneb katseajal toime uue kuriteo, mille eest teda karistatakse rahalise karistusega, mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule. Sellisel juhul võib kohus jätta eelmise kuriteo eest mõistetud karistuse täitmisele pööramata, määrates, et uue kuriteo eest mõistetud rahaline karistus viiakse täide iseseisvalt.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 75. Käitumiskontroll

(1) Käitumiskontrolli ajal on süüdlane kohustatud järgima järgmisi kontrollnõudeid:
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
1) elama kohtu määratud alalises elukohas;
2) ilmuma kriminaalhooldaja määratud ajavahemike järel kriminaalhooldusosakonda registreerimisele;
3) alluma kriminaalhooldaja kontrollile oma elukohas ning esitama talle andmeid oma kohustuste täitmise ja elatusvahendite kohta;
4) saama kriminaalhooldusametnikult eelneva loa elukohast lahkumiseks Eesti territooriumi piires kauemaks kui viieteistkümneks päevaks;
[RT I, 20.12.2012, 3 - jõust. 01.01.2013]
5) saama kriminaalhooldusametnikult eelneva loa elu-, töö- või õppimiskoha vahetamiseks;
6) saama kriminaalhooldusametnikult eelneva loa Eesti territooriumilt lahkumiseks ja väljaspool Eesti territooriumi viibimiseks.
[RT I, 20.12.2012, 3 - jõust. 01.01.2013]

(2) Arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid ning süüdlase isikut, võib kohus määrata, et süüdlane on käitumiskontrolli ajal kohustatud:
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
1) heastama kuriteoga tekitatud kahju kohtu määratud ajaks;
2) mitte tarvitama alkoholi;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
2^1) mitte omama või tarvitama narkootilisi või psühhotroopseid aineid;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
3) mitte omama, kandma ja kasutama relva;
4) otsima endale töökoha, omandama üldhariduse või eriala kohtu määratud tähtajaks;
5) alluma ettenähtud ravile, kui ta on selleks eelnevalt nõusoleku andnud;
6) täitma ülalpidamiskohustust;
7) mitte viibima kohtu määratud paikades ega suhtlema kohtu määratud isikutega;
8) osalema sotsiaalprogrammis;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
9) alluma elektroonilisele valvele, kui ta on selleks eelnevalt nõusoleku andnud;
[RT I 2010, 44, 258 - jõust. 01.01.2011]
10) alluma alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise seadme valvele, kui ta on selleks eelnevalt nõusoleku andnud.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(3) Kohus võib kergendada või tühistada süüdlasele käitumiskontrolli ajaks määratud kohustusi või panna süüdlasele täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kui süüdlane lubab oma käitumist parandada ja võtab endale käesoleva paragrahvi lõikes 2 loetlemata kohustusi, võib kohus need kohustustena kinnitada.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kontrollnõuete täitmine peatub osaliselt täitmisele pööratud vangistuse kandmise ajaks.

(6) Kui süüdlane on katseajal vähemalt kuue kuu jooksul järginud käesoleva paragrahvi lõigete 1–4 alusel määratud kontrollnõudeid ja täitnud talle pandud kohustusi, võib kohus vabastada süüdlase edasisest kontrollnõuete järgimisest ja talle käitumiskontrolli ajaks määratud kohustuste täitmisest. Sellisel juhul säilib süüdlasel katseaja lõpuni kohustus hoiduda uue kuriteo toimepanemisest.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 75^1. Elektrooniline valve

(1) Elektrooniline valve on süüdlasele kohtu poolt määratud tähtajaks pandud kohustus alluda liikumisvabaduse piirangute või narkootiliste või psühhotroopsete ainete või alkoholi tarvitamise keelu täitmise kontrollimisele elektroonilise seadme abil, mis on kinnitatud süüdlase keha külge ning mille abil on võimalik kindlaks teha süüdlase asukoht või alkoholi või narkootilise või psühhotroopse aine tarvitamine. Elektroonilise valve seadme liigi valib kriminaalhooldusametnik.

(2) Vajaduse korral määrab kohus enne elektroonilise valve kohaldamist süüdlasele tervisekontrolli eesmärgiga selgitada, kas süüdlase terviseseisund võimaldab tema allutamist elektroonilisele valvele.

(3) Elektroonilise valve tähtaja võib määrata ühest kuust kuni kaheteistkümne kuuni.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(4) Elektroonilise valve tähtaeg hakkab kulgema päevast, kui elektroonilise valve seade kinnitatakse süüdlase keha külge.

(5) Kohus võib pikendada või lühendada süüdlasele esialgselt määratud elektroonilise valve tähtaega, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaega.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(6) Kui süüdlane võtab enne elektroonilise valve tähtaja lõppemist tagasi elektroonilise valve kohaldamise nõusoleku, pöörab kohus kandmata jäänud karistuse osa täitmisele.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 76. Vangistusest tingimisi ennetähtaegne vabastamine

(1) Teise astme kuriteos või ettevaatamatus esimese astme kuriteos süüdlase võib kohus katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastada, kui ta on tegelikult ära kandnud:
1) vähemalt ühe kolmandiku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ning nõustunud käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 sätestatud elektroonilise valve kohaldamisega või
2) vähemalt poole mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud.

(2) Tahtlikus esimese astme kuriteos süüdlase võib kohus katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastada, kui ta on tegelikult ära kandnud:
1) vähemalt poole mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud, ning nõustunud käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 sätestatud

elektroonilise valve kohaldamisega või
2) vähemalt kaks kolmandikku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud.

(3) Tingimisi enne tähtaega ei vabastata süüdlast, keda on karistatud vähemalt kaheaastase vangistusega ja kellel on jäänud mõistetud karistusajast kanda vähem kui kaks kuud.

(4) Tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastamise otsustamisel arvestab kohus kuriteo toimepanemise asjaolusid, süüdlase isikut, varasemat elukäiku ning käitumist karistuse kandmise ajal, sealhulgas osalemist uue kuriteo toimepanemise riski vähendavates tegevustes või nõusolekut osaleda sellistes tegevustes käitumiskontrolli ajal, samuti tema elutingimusi ja neid tagajärgi, mida võib süüdlasele kaasa tuua tingimisi enne tähtaega karistusest vabastamine.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(5) Katseaeg määratakse ärakandmata karistusaja ulatuses, kuid mitte lühemana kui kuus kuud. Katseajaks allutatakse süüdlane käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatud käitumiskontrollile, kuid mitte rohkem kuni kahekümne neljaks kuuks.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 2 või lõike 2 punkti 2 alusel tingimisi enne tähtaega vabastatavale süüdlasele võib kohus tema nõusolekul panna täiendavalt kohustuse alluda käesoleva seadustiku § 75 lõike 2 punktis 9 sätestatud elektroonilisele valvele.

(7) Kui süüdlane katseajal ei järgi kontrollnõudeid, ei täida talle pandud kohustusi või ei allu elektroonilisele valvele või paneb toime tema karistamise aluseks olnud kuriteoga samalaadse väärteo, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus määrata täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule, pikendada käitumiskontrolli aega kuni katseaja lõpuni või pöörata kandmata jäänud karistuse osa täitmisele.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(8) Kui süüdlane paneb katseajal toime uue tahtliku kuriteo, mille eest teda karistatakse vangistusega, viiakse kandmata jäänud karistuse osa täide. Sellisel juhul mõistetakse liitkaristus vastavalt käesoleva seadustiku § 65 lõikes 2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 76[1]. Kuriteo alaealisena toime pannud süüdlase vangistusest tingimisi ennetähtaegne vabastamine

(1) Kohus võib vabastada katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest süüdlase, kes oli kuriteo toimepanemise ajal noorem kui kaheksateistaastane:
1) teise astme kuriteo või ettevaatamatu esimese astme kuriteo korral, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt ühe kolmandiku mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud;
2) esimese astme tahtliku kuriteo korral, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt poole mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud.

(2) Kohus vabastab katseajaga tingimisi enne tähtaega vangistusest süüdlase, kes oli kuriteo toimepanemise ajal noorem kui kaheksateistaastane, teise astme kuriteo või ettevaatamatu esimese astme kuriteo korral, kui ta on tegelikult ära kandnud vähemalt poole mõistetud karistusajast, kuid mitte vähem kui neli kuud.

(3) Tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastamise otsustamisel ja kontrollnõuete ja kohustuste määramisel ning nende järgimata jätmisele ja katseajal uue tahtliku kuriteo toimepanemisele kohaldatakse käesoleva seadustiku §-s 76 sätestatut.

(4) Kui kohus on käesoleva seadustiku § 76 lõike 7 alusel pööranud süüdlase kandmata jäänud karistuse osa täitmisele, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kohustusliku vabastamise nõuet.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 77. Eluaegsest vangistusest tingimisi vabastamine

(1) Eluaegse vangistusega karistatud isiku võib kohus katseajaga tingimisi karistusest vabastada, kui süüdlane on karistusajast tegelikult ära kandnud vähemalt kakskümmend viis aastat.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku tingimisi ennetähtaegsel vabastamisel arvestatakse käesoleva seadustiku § 76 lõikes 4 sätestatut.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Katseajaks määratakse viis kuni kümme aastat, millest vähemalt kolmeks aastaks allutatakse süüdlane käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatud käitumiskontrollile.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(3[1]) Kui süüdlane katseajal ei järgi kontrollnõudeid, ei täida talle pandud kohustusi või ei allu elektroonilisele valvele, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus määrata talle täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule, pikendada käitumiskontrolli aega, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaega, või pöörata karistuse täitmisele.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(4) Kui isik paneb katseajal toime uue tahtliku kuriteo, saadetakse ta eluaegset vangistust kandma.

§ 78. Katseaja arvestamine

Katseaeg hakkab kulgema:
1) käesoleva seadustiku §-des 73 ja 74 sätestatud juhtudel kohtulahendi kuulutamisest, välja arvatud käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatud käitumiskontrolli nõuete osas, mille kohaldamist alustatakse pärast kohtulahendi jõustumist;
2) käesoleva seadustiku §-des 76, 76[1] ja 77 sätestatud juhtudel kohtulahendi jõustumisest.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 79. Karistuse kandmisest vabastamine isiku parandamatu haiguse tõttu

(1) Parandamatult rasket haigust põdeva isiku võib kohus karistuse kandmisest vabastada. Seejuures arvestab kohus toimepandud kuriteo asjaolusid, süüdlase isikut ja haiguse iseloomu.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Kui isik on kuriteo toime pannud süüdivana, kuid jäänud enne või pärast kohtuotsuse tegemist vaimuhaigeks, nõdrameelseks või kui tal on tekkinud muu raske psüühikahäire ja ta ei ole võimeline aru saama oma teo keelatusest või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtima, vabastab kohus ta karistusest või selle kandmisest. Sellisel juhul juhindub kohus käesoleva seadustiku §-s 86 sätestatust.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud isik terveneb enne käesoleva seadustiku §-s 82 sätestatud aegumistähtaja möödumist, võib kohus pöörata karistuse või selle kandmata osa täitmisele.

§ 80. Karistusest vabastamine, kui isik on kuriteo tagajärjel raskelt kannatanud

Kui süüdlane on kuni viieaastase vangistusega karistatava kuriteo toimepanemise tagajärjel ise raskelt kannatada saanud, võib kohus ta karistusest vabastada.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

6. peatükk
AEGUMINE

§ 81. Süüteo aegumine

(1) Kedagi ei tohi kuriteos süüdi mõista ega karistada, kui kuriteo lõpuleviimisest kuni selle kohta tehtud kohtuotsuse jõustumiseni on möödunud:
1) kümme aastat esimese astme kuriteo korral;
2) viis aastat teise astme kuriteo korral.

(2) Agressioonikuritegu, genotsiidikuritegu, inimsusevastane kuritegu, sõjakuritegu ja kuritegu, mille eest on ette nähtud eluaegne vangistus, ei aegu.

(3) Väärtegu on aegunud, kui selle lõpuleviimisest kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni on möödunud kaks aastat, kui seadus ei näe selle eest ette kolmeaastast aegumistähtaega.

(4) Jätkuva süüteo korral arvutatakse aegumise tähtaega viimase teo lõpuleviimisest. Vältava süüteo korral arvutatakse aegumise tähtaega vältava teo lõppemisest.

(4^{1}) Väärteo aegumine katkeb väärteomenetluse seadustiku § 166^{1} lõikes 1 sätestatud taotluse esitamisel.
[RT I, 26.06.2017, 17 - jõust. 06.07.2017]

(4^{2}) Kui väärteo aegumine on katkenud, algab aegumine uuesti väärteomenetluse seadustiku § 166^{1} lõikes 1 sätestatud taotluse esitamisest arvates. Isikut ei tohi väärteos siiski süüdi mõista ega karistada, kui väärteo lõpuleviimisest kuni selle kohta tehtud kohtuotsuse jõustumiseni on möödunud käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatust kahe aasta võrra pikem aeg.
[RT I, 26.06.2017, 17 - jõust. 06.07.2017]

(5) Kuriteo aegumine katkeb kriminaalmenetluses järgmiste menetlustoimingute tegemisega:
1) kahtlustatavale või süüdistatavale tõkendi kohaldamisega või tema vara või rahapesu objektiks oleva vara arestimisega;
2) süüdistatava kohtu alla andmisega;
3) kohtuliku arutamise edasilükkamisega süüdistatava ilmumata jäämise korral;
4) kohtulikul arutamisel süüdistatava ülekuulamisega;
5) kohtulikul arutamisel ekspertiisi või täiendavate tõendite kogumise määramisega.

(6) Kui kuriteo aegumine on katkenud, algab aegumine uuesti käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud menetlustoimingu tegemisest. Isikut ei tohi kuriteos siiski süüdi mõista ega karistada, kui selle lõpuleviimisest kuni selle kohta tehtud kohtuotsuse jõustumiseni on möödunud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatust viie aasta võrra pikem aeg.

(6^{1}) Kuriteo aegumise peatumise erisused seoses Riigikogu liikme immuniteediga on sätestatud Riigikogu liikme staatuse seaduse §-s 18^{1}.
[RT I, 22.12.2014, 9 - jõust. 01.01.2015]

(7) Süüteo aegumine peatub:
1) kahtlustatava, süüdistatava või menetlusaluse isiku kõrvalehoidumisel kohtueelsest menetlusest, kohtuvälisest menetlusest või kohtust kuni isiku kinnipidamiseni või tema ilmumiseni menetleja juurde;
2) väärteo tunnustega teo kohta kriminaalmenetluse alustamisel kuni kriminaalmenetluse lõpetamiseni;
3) tahtevastase abielu, naise suguelundite sandistava moonutamise, raseduse ebaseadusliku katkestamise ning seksuaalse enesemääramise vastase kuriteo korral noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes kuni kannatanu kaheksateistaastaseks saamiseni, kui kriminaalmenetluse ajend ei ilmnenud enne tema poolt nimetatud vanuse saavutamist.
[RT I, 26.06.2017, 69 - jõust. 06.07.2017]

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktides 1 ja 2 sätestatud juhtudel ei uuene aegumine, kui kuriteo lõpuleviimisest on möödunud viisteist aastat. Väärteo aegumine ei uuene, kui väärteo lõpuleviimisest on möödunud kolm aastat. Kui väärteo aegumistähtaeg on kolm aastat, ei uuene aegumine, kui väärteo lõpuleviimisest on möödunud neli aastat.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 82. Otsuse täitmise aegumine

(1) Otsust ei asuta täitma, kui otsuse jõustumisest on möödunud:
1) viis aastat esimese astme kuriteo asjas tehtud kohtuotsuse jõustumisest;
2) kolm aastat teise astme kuriteo asjas tehtud kohtuotsuse jõustumisest;
3) üks aasta väärteo kohta tehtud otsuse jõustumisest.
[RT I 2009, 68, 463 - jõust. 01.01.2010]

(2) Otsuse täitmise aegumine peatub:
1) ajaks, mil isik hoidub kõrvale talle kohaldatud karistuse kandmisest või tasumisest;
2) käesoleva seadustiku §-s 73 või 74 sätestatu alusel määratud katseajaks;
3) ajaks, mil isikule kohaldatud karistuse täitmisele pööramine on edasi lükatud või karistuse täitmise tähtaega on pikendatud;
4) ajaks, mil isik on välisriigis ja teda ei anta välja või teda ei saa välja anda.

(2[1]) Otsuse täitmise aegumine ei takista sellega mõistetud karistuse ärakandmata osa liitmist uue kuriteo eest mõistetavale karistusele käesoleva seadustiku § 65 lõike 2 alusel.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Süüdimõistva kohtuotsuse täitmine ei aegu, kui karistuseks on mõistetud eluaegne vangistus.

(4) Täitmisele pööratud rahatrahvi sissenõue aegub, kui rahatrahvi ei ole sisse nõutud nelja aasta jooksul väärteoasjas tehtud otsuse jõustumisest. Täitmise aegumine peatub võlgniku vangistuses viibimise või aresti kandmise ajaks.
[RT I 2009, 68, 463 - jõust. 01.01.2010]

(5) Täitmisele pööratud rahalise karistuse ja varalise karistuse sissenõue aegub, kui rahalist karistust või varalist karistust ei ole sisse nõutud seitsme aasta jooksul kriminaalasjas tehtud kohtuotsuse jõustumisest. Täitmise aegumine peatub võlgniku vangistuses viibimise ajaks.
[RT I 2009, 68, 463 - jõust. 01.01.2010]

7. peatükk
MUUD MÕJUTUSVAHENDID

§ 83. Süüteo toimepanemise vahendi ja vahetu objekti konfiskeerimine

(1) Kohus võib konfiskeerida vahendi, mida kasutati või kavatseti kasutada tahtliku süüteo toimepanemiseks (edaspidi *süüteo toimepanemise vahend*), kui see kuulub otsuse või määruse tegemise ajal toimepanijale.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(2) Seaduses sätestatud juhtudel võib kohus konfiskeerida tahtliku süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme või süüteo ettevalmistamiseks kasutatud aine või eseme, kui need kuuluvad otsuse tegemise ajal toimepanijale ja nende konfiskeerimine ei ole seaduse järgi kohustuslik.

(3) Kohus võib konfiskeerida käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud vahendi, aine või eseme, kui see kuulub otsuse või määruse tegemise ajal kolmandale isikule ja kui ta:
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]
1) on vähemalt kergemeelsusega kaasa aidanud vahendi, aine või eseme kasutamisele süüteo toimepanemisel või ettevalmistamisel,
2) on omandanud vahendi, aine või eseme täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või
3) teadis, et vahend, aine või ese võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks.

(3[1]) Kui tahtliku süüteo toimepanemise vahend või süüteo vahetu objekt oli isiku kasutuses kasutuslepingu või omandireservatsiooniga müügilepingu alusel, võib kohus konfiskeerida nimetatud lepingust tulenevad isiku varalised õigused.
[RT I 2008, 54, 304 - jõust. 27.12.2008]

(3[2]) Kohus võib konfiskeerida käesoleva paragrahvi lõikes 3[1] nimetatud varalised õigused, kui need kuuluvad otsuse või määruse tegemise ajal kolmandale isikule ja ta on vähemalt kergemeelsusega kaasa aidanud vahendi, aine või eseme kasutamisele süüteo toimepanemisel.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(4) Vahend, aine või ese konfiskeeritakse, kui selle omamiseks vajalik luba puudub.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul võib vahendi, eseme või aine konfiskeerida, kui isik on toime pannud vähemalt õigusvastase teo.

(6) Väärteo toimepanemise vahendi ning väärteo vahetuks objektiks olnud aine või eseme võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 2 ja 4 sätestatud juhtudel konfiskeerida seaduses ettenähtud kohtuväline menetleja.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

§ 83[1]. Süüteoga saadud vara konfiskeerimine

(1) Kohus konfiskeerib tahtliku süüteoga saadud vara, kui see kuulub otsuse või määruse tegemise ajal toimepanijale.

(1[1]) Süüteoga saadud vara käesoleva paragrahvi tähenduses on süüteoga otseselt saadud vara ja sellise vara arvel omandatu.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(1[2]) Kui süüteoga saadud vara on segunenud muu varaga, on tegemist osaliselt süüteoga saadud varaga. Osaliselt süüteoga saadud vara loetakse käesoleva paragrahvi lõikes 1[1] sätestatud ulatuses süüteoga saadud varaks, mille konfiskeerimine asendatakse käesoleva seadustiku §-s 84 sätestatud korras.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(2) Kohus kohaldab käesoleva paragrahvi lõikeid 1–1[2] vara suhtes, mis kuulub otsuse tegemise ajal kolmandale isikule, kui:
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]
1) see on omandatud täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või
2) kolmas isik teadis, et vara võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks.

(3) Süüteoga saadud vara võib jätta osaliselt või täielikult konfiskeerimata, kui konfiskeerimine oleks süüteo asjaolusid või isiku olukorda arvestades ebamõistlikult koormav või kui vara väärtus on vara hoiu-, võõrandamis- või hävitamiskuludega võrreldes ebaproportsionaalselt väike. Kohus vähendab konfiskeeritava vara suurust rahuldatava tsiviilhagi või avalik-õigusliku nõudeavalduse eseme võrra.
[RT I, 06.01.2016, 5 - jõust. 01.01.2017]

§ 83[2]. Kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimine

(1) Mõistes isiku süüdi kuriteos, võib kohus käesolevas seadustikus sätestatud juhtudel konfiskeerida osa kuriteo toimepanija varast või kogu vara, kui see kuulub otsuse tegemise ajal toimepanijale ja kui kuriteo olemus, erinevus isiku legaalse tulu ja varalise seisundi, kulude või elatustaseme vahel või muu põhjus annab aluse eeldada, et isik on saanud vara kuriteo toimepanemise tulemusena või sellise vara arvel (edaspidi *kuriteoga saadud vara*). Konfiskeerimist ei kohaldata varale, mille suhtes isik tõendab, et tegemist ei ole kuriteoga saadud varaga.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(1[1]) Kui kuriteoga saadud vara on segunenud muu varaga, on tegemist osaliselt kuriteoga saadud varaga. Osaliselt kuriteoga saadud vara loetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 esimeses lauses sätestatud ulatuses kuriteoga saadud varaks, mille konfiskeerimine asendatakse käesoleva seadustiku §-s 84 sätestatud korras.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(2) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikeid 1 ja 1[1] kohaldada vara suhtes, mis kuulub otsuse tegemise ajal kolmandale isikule, kui:
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]
1) see on omandatud täielikult või olulises osas toimepanija arvel, kingitusena või muul viisil turuhinnast oluliselt soodsamalt või
2) kolmas isik teadis, et vara võõrandatakse talle konfiskeerimise vältimiseks.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

(3) Konfiskeerimist ei kohaldata kolmanda isiku varale, mis on omandatud:
1) varem kui kümme aastat enne esimese astme kuriteo toimepanemist või
2) varem kui viis aastat enne teise astme kuriteo toimepanemist.
[RT I, 26.02.2014, 1 - jõust. 08.03.2014]

(4) Kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimisel arvestatakse käesoleva seadustiku § 83[1] lõikes 3 sätestatut.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

§ 84. Konfiskeerimise asendamine

Kui süüteoga saadud vara käesoleva seadustiku § 83[1] tähenduses või kuriteoga saadud vara käesoleva seadustiku § 83[2] tähenduses, kuriteo toimepanemise vahend või kuriteo vahetu objekt on võõrandatud, ära tarvitatud või selle äravõtmine pole muul põhjusel võimalik või otstarbekas, võib kohus välja mõista summa, mis vastab konfiskeerimisele kuuluva vara väärtusele.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 85. Konfiskeerimise toime

(1) Konfiskeeritu läheb riigi omandisse või saadetakse rahvusvahelises lepingus sätestatud juhtudel tagasi.

(2) Kolmanda isiku õigused jäävad konfiskeerimisel püsima. Riik maksab kolmandale isikule hüvitist, välja arvatud käesoleva seadustiku § 83 lõigetes 3, 3[2] ja 4, § 83[1] lõikes 2 ning § 83[2] lõikes 2 sätestatud juhtudel.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(3) Kohtuvälise menetleja või kohtu lahend konfiskeerimise kohta toimib enne selle jõustumist käsutamiskeeluna.
[RT I, 26.02.2014, 1 - jõust. 08.03.2014]

§ 86. Psühhiaatriline sundravi

(1) Kui isik on pannud õigusvastase teo toime süüdimatus seisundis või kui ta on pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse ärakandmist jäänud vaimuhaigeks, nõdrameelseks või kui tal on tekkinud muu raske psüühikahäire, samuti kui tal on eeluurimise või kohtus asja arutamise ajal tuvastatud nimetatud seisundid, mis ei võimalda kindlaks teha tema vaimset seisundit õigusvastase teo toimepanemise ajal ning ta on oma teo ja vaimse seisundi tõttu ohtlik endale ja ühiskonnale ning vajab ravi, määrab kohus talle psühhiaatrilise sundravi.
[RT I, 05.07.2013, 2 - jõust. 15.07.2013]

(1[1]) [Kehtetu - RT I, 26.06.2017, 69 - jõust. 06.07.2017]

(1[2]) Psühhiaatrilist sundravi võidakse kohaldada ambulatoorse ravina, kui psühhiaatrilisele sundravile allutamisel ei kujuta isik ohtu endale ja ühiskonnale ning on tõenäoline, et isik peab kinni ravirežiimist.
[RT I, 23.02.2011, 1 - jõust. 01.09.2011]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ravi annab psühhiaatrilise sundravi tegevusluba omav tervishoiuteenuse osutaja.
[RT I, 23.02.2011, 1 - jõust. 01.09.2011]

(3) Psühhiaatrilist sundravi kohaldatakse kuni isiku tervenemiseni või isiku ohtlikkuse äralangemiseni. Ravi lõpetamise määrab kohus.

(3[1]) [Kehtetu - RT I, 05.07.2013, 2 - jõust. 15.07.2013]

(4) Kui pärast psühhiaatrilist sundravi kohaldatakse isiku suhtes karistust, arvatakse statsionaarse psühhiaatrilise sundravi aeg karistusaja hulka. Ühele statsionaarse sundravi päevale vastab üks päev vangistust.
[RT I, 05.07.2013, 2 - jõust. 15.07.2013]

§ 87. Alaealisele ja noorele täiskasvanule kohaldatavad mõjutusvahendid
[RT I, 05.12.2017, 1 - jõust. 01.01.2018]

(1) Kohus võib vähemalt neljateist-, kuid alla kaheksateistaastaselt kuriteo toimepannud isikule, kelle kõlbelise ja vaimse arengu tase ning võime oma teo keelatusest aru saada või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtida on piiratud, kohaldada järgmisi mõjutusvahendeid:
1) hoiatus;
2) sotsiaalprogramm;
3) kuriteoga tekitatud kahju hüvitamine või heastamine;
4) sõltuvus- või muu ravi;
5) lepitusteenus;
6) allutamine käitumiskontrollile vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule;
7) 5–60 tundi üldkasulikku tööd;
8) liikumisvabaduse piirang, vajaduse korral koos allutamisega elektroonilisele järelevalvele vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75[1] sätestatule;
9) kinnisesse lasteasutusse paigutamine, järgides sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud kinnisesse lasteasutusse paigutamise põhimõtteid;
10) muu asjakohane isiku poolt vabatahtlikult võetav kohustus.

(2) Kohus võib vähemalt neljateist-, kuid alla kaheksateistaastaselt väärteo toimepannud isikule, kelle kõlbelise ja vaimse arengu tase ning võime oma teo keelatusest aru saada või oma käitumist vastavalt sellele arusaamisele juhtida on piiratud, kohaldada järgmisi mõjutusvahendeid:
1) hoiatus;
2) sotsiaalprogramm;
3) väärteoga tekitatud kahju hüvitamine või heastamine;
4) sõltuvus- või muu ravi;
5) lepitusteenus;
6) kuni 20 tundi üldkasulikku tööd;
7) liikumisvabaduse piirang;
8) kinnisesse lasteasutusse paigutamine, järgides sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud kinnisesse lasteasutusse paigutamise põhimõtteid;
9) muu asjakohane isiku poolt vabatahtlikult võetav kohustus.

(3) Kohus kohaldab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 4, 5, 7 ja 10 ning lõike 2 punktides 4–6 ja 9 loetletud mõjutusvahendeid üksnes isiku eelneval nõusolekul.

(4) Kohus võib isiku, kes oli kuriteo toimepanemise ajal noorem kui kaheksateistaastane, allutada käitumiskontrollile kuni üheks aastaks. Kontrollnõuete järgimata jätmise või pandud kohustuste täitmata jätmise korral võib kriminaalhooldusametnik seda isikut kirjalikult hoiatada või kohus pikendada talle määratud käitumiskontrolli tähtaega kuni ühe aasta võrra või muuta talle määratud kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõigetes 2 ja 3 sätestatule.

(5) Kinnisesse lasteasutusse paigutatakse noorem kui kaheksateistaastane isik kuni üheks aastaks. Kinnises lasteasutuses viibimise ajal ei saa alaealisele kohaldada käitumiskontrolli ega üldkasuliku töö kohustust.

(6) Kohus võib isikule, kes oli süüteo toimepanemise ajal noorem kui kaheksateistaastane, kohaldada liikumisvabaduse piirangut kuni üks aasta ning elektroonilist järelevalvet kuni kuus kuud.

(7) Arvestades alla kahekümne ühe aastasena kuriteo toimepannud täisealise isiku vaimse ja sotsiaalse arengu taset ning kuriteo toimepanemise asjaolusid, võib kohus kohaldada talle käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–8 ja 10 sätestatud mõjutusvahendeid.

(8) Kohus võib muuta käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–10 ja lõike 2 punktides 2–9 sätestatud mõjutusvahendite liiki.
[RT I, 05.12.2017, 1 - jõust. 01.01.2018]

§ 87[1]. Karistusjärgne käitumiskontroll

(1) Kohus võib kohaldada isiku suhtes pärast vangistuse ärakandmist käitumiskontrolli vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule, kui:
1) isikut on karistatud vähemalt kaheaastase vangistusega tahtliku kuriteo eest ning enne seda vähemalt üheaastase vangistusega tahtliku kuriteo eest või teda on karistatud vähemalt kaheaastase vangistusega käesoleva seadustiku 9. peatüki 1., 2., 6. või 7. jaos, 11. peatüki 2. jaos või 22. peatüki 1. või 4. jaos sätestatud tahtliku kuriteo eest või muus peatükis sätestatud tahtliku kuriteo eest, mille koosseisutunnus on vägivalla kasutamine;
2) ta on ära kandnud mõistetud vangistuse täies ulatuses ja
3) arvestades kuriteo toimepanemise asjaolusid, süüdlase isikut, varasemat elukäiku ning käitumist karistuse kandmise ajal, samuti tema elutingimusi ja neid tagajärgi, mida võib süüdlasele kaasa tuua karistusjärgse käitumiskontrolli kohaldamine, on alust arvata, et ta võib toime panna uusi kuritegusid.

(2) Kohus kohaldab isiku suhtes pärast vangistuse ärakandmist käitumiskontrolli vastavalt käesoleva seadustiku §-s 75 sätestatule, kui:
1) isikut on karistatud käesoleva seadustiku 9. peatüki 1., 2., 6. või 7. jaos, 11. peatüki 2. jaos või 22. peatüki 1. või 4. jaos sätestatud tahtliku esimese astme kuriteo eest või muus peatükis sätestatud tahtliku esimese astme kuriteo eest, mille koosseisutunnus on vägivalla kasutamine;
2) ta on ära kandnud mõistetud vangistuse täies ulatuses ja
3) teda on enne käesoleva lõike punktis 1 nimetatud kuriteo toimepanemist korduvalt karistatud samas punktis nimetatud kuriteo eest.

(3) Karistusjärgse käitumiskontrolli tähtajaks määratakse kuus kuud kuni kolm aastat. Kohus võib lühendada esialgselt määratud kuuekuulisest tähtajast pikemat tähtaega.

(4) Kui süüdlane ei järgi kontrollnõudeid või ei täida talle pandud kohustusi, võib kriminaalhooldusametnik teda kirjalikult hoiatada või kohus pikendada käitumiskontrolli tähtaega korraga kuni ühe aasta võrra või määrata talle täiendavaid kohustusi vastavalt käesoleva seadustiku § 75 lõikes 2 sätestatule.

(5) Kohus võib kergendada või tühistada süüdlasele käitumiskontrolli ajaks määratud kohustusi.

(6) Karistusjärgne käitumiskontroll lõpeb enne tähtaja möödumist, kui:
1) süüdlane asub vangistust kandma või ta paigutatakse psühhiaatrilisele sundravile või
2) talle kohaldatakse uuesti käitumiskontrolli vastavalt käesoleva seadustiku §-s 74 sätestatule.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 87[2]. Karistusjärgne kinnipidamine
[Kehtetu - RT I, 05.07.2013, 2 - jõust. 15.07.2013]

§ 87[3]. Karistusjärgse kinnipidamise lõpetamine
[Kehtetu - RT I, 05.07.2013, 2 - jõust. 15.07.2013]

2. osa
ERIOSA

8. peatükk
INIMSUSE JA RAHVUSVAHELISE JULGEOLEKU VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Üldsätted

§ 88. Karistamine käesolevas peatükis sätestatud kuriteo eest
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Käesolevas peatükis sätestatud kuriteo eest karistatakse lisaks selle vahetule toimepanijale ka riigivõimu esindajat või sõjaväelist ülemat, kes on andnud korralduse kuriteo toimepanemiseks või kelle nõusolekul kuritegu on toime pandud või kes ei ole takistanud kuriteo toimepanemist, kuigi see on olnud tema võimuses, või kes, olles teadlik temale alluvate isikute poolt kuriteo toimepanemisest, ei esita kuriteoteadet.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud kuriteo toimepanemine riigivõimu esindaja või sõjaväelise ülema korralduse alusel ei välista kuriteo toimepanija karistamist.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Süüteod inimsuse vastu

§ 89. Inimsusvastane kuritegu

(1) Süstemaatilisel viisil või massiliselt ja riigi, organisatsiooni või grupi õhutusel või juhtimisel toimepandud inimõigustest ja -vabadustest ilmajätmise või nende õiguste ja vabaduste piiramise eest, samuti tsiviilelanike tapmise, piinamise, vägistamise, neile tervisekahjustuse tekitamise, nende sunniviisilise ümberasustamise, väljasaatmise, prostitutsioonile sundimise, neilt alusetult vabaduse võtmise või muu väärkohtlemise eest –
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 90. Genotsiid

(1) Rahvusliku, etnilise, rassilise, usulise, okupatsioonirežiimile vastupanu osutava või muu sotsiaalse grupi liikme tapmise, piinamise, talle tervisekahjustuse tekitamise, sellises grupis laste sündi takistavate sunnimeetmete rakendamise või sealt laste vägivaldse äravõtmise eest eesmärgiga hävitada grupp täielikult või osaliselt, samuti grupi liikmete asetamise eest elamistingimustesse, mis on põhjustanud grupi osalise või täieliku hävimise ohu, –
karistatakse kümne- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

3. jagu
Süüteod rahu vastu

§ 91. Agressioonikuritegu
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Riigi tegevust kontrolliva või suunava isiku poolt agressiooniakti juhtimises, täideviimises või ettevalmistamises osalemise eest, samuti riigi esindaja poolt agressiooniaktiga ähvardamise eest –
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Agressiooniaktiks käesoleva seadustiku tähenduses loetakse ühe riigi poolt rahvusvahelise õigusega vastuolus olevat relvajõu kasutamist teise riigi suhtes.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 92. Sõjapropaganda

(1) Sõjale või muul viisil relvajõu kasutamisele üleskutsumise eest, kui sellega eiratakse rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtteid, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2006, 31, 234 - jõust. 16.07.2006]

§ 93. Keelatud relvade väljatöötamine ja käitlemine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Keemiarelva, bioloogilise või bakterioloogilise relva või muu rahvusvaheliselt keelustatud massihävitus- või muu relva või nende oluliste komponentide väljatöötamise, valmistamise, hoidmise, omandamise, edasiandmise, müümise või muul viisil kasutamiseks andmise või pakkumise eest –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud juriidilise isiku poolt,
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 93[1]. Rahvusvahelise sanktsiooni ja Vabariigi Valitsuse sanktsiooni rikkumine
[RT I, 19.03.2019, 11 - jõust. 01.01.2020]

(1) Rahvusvahelist sanktsiooni rakendavas või Vabariigi Valitsuse sanktsiooni kehtestavas õigusaktis sätestatud kohustuse täitmata jätmise või keelu rikkumise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 11 - jõust. 01.01.2020]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2010, 26, 129 - jõust. 05.10.2010]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.
[RT I, 19.03.2019, 11 - jõust. 01.01.2020]

4. jagu
Sõjasüüteod

§ 94. Karistamine käesolevas jaos sätestamata süüteo eest

(1) Sõjaajal toimepandud süüteo eest, mida ei ole sätestatud käesolevas jaos, karistatakse käesoleva seaduse eriosa teiste sätete alusel.

(2) Käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepannud isikut karistatakse ainult sõjasüüteo toimepanemise eest isegi siis, kui süütegu vastab teistele eriosas sätestatud süüteokoosseisudele, välja arvatud käesoleva peatüki 2. ja 3. jaos sätestatud kuriteokoosseisud.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 95. Tsiviilelanikkonna vastu suunatud sõjategevus

(1) Tsiviilelanike ründamise eest sõjategevuse piirkonnas või tsiviilelanike eluks hädavajalike toidu- või veevarude, külvide või koduloomade hävitamise või kasutamiskõlbmatuks muutmise, nendele juurdepääsu takistamise või ohtlikku jõudu sisaldavate ehitiste või seadmete ründamise eest –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 96. Sõjapidamisvahendite ebaseaduslik kasutamine tsiviilelanike vastu

(1) Sõjapidamisvahendite kasutamise eest viisil, mis ei ole võimaldanud vahet teha sõjaliste ja tsiviilobjektide vahel, kui sellega on põhjustatud tsiviilelanike surm, tekitatud neile tervisekahjustusi, kahjustatud tsiviilobjekte või põhjustatud oht tsiviilelanike elule, tervisele või varale, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 97. Tsiviilelanikuvastane rünne

(1) Sõjategevuse piirkonnas või okupeeritud territooriumil tsiviilelaniku suhtes vägivallateo toimepanemise või sellega ähvardamise, tema ohtu asetamise või abita jätmise, tema ebainimliku kohtlemise, tema sundimise eest osalema inimuuringutes või andma siirdematerjali, tema suhtes seksuaalse enesemääramise vastase süüteo toimepanemise, vaenlasriigi relvajõududes teenima või sõjalistest operatsioonidest osa võtma sundimise, temalt vabaduse ebaseadusliku võtmise või tema üle seaduslikus korras toimuva kohtupidamise õiguse võtmise eest, samuti okupeeriva riigi elanike ümberasustamise eest okupeeritud territooriumile või okupeeritud territooriumi elanike ümberasustamise eest –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Sõjategevuse piirkonnas või okupeeritud territooriumil tsiviilelaniku tapmise või tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo toimepanemise eest, kui sellega on:
1) põhjustatud kannatanu surm või
2) viidud kannatanu enesetapuni või selle katseni, –
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 98. Kinnipeetud isiku õigusvastane kohtlemine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Vaenupoole kinnipeetud isiku, sealhulgas sõjavangi ja interneeritud tsiviilelaniku halva kohtlemise või oma kohustuste täitmata jätmise eest isiku poolt, kes oli kohustatud nende eest hoolitsema, kui see põhjustas kinnipeetute olukorra halvenemise, kuid puudub käesoleva seadustiku §-s 99 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 98[1]. Tsiviilelaniku ja sõjavangi õiguste piiramine

(1) Tsiviilelaniku või sõjavangi õiguste ebaseadusliku piiramise eest tema rahvuse, kodakondsuse, rassi, nahavärvuse, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse, poliitiliste veendumuste, varalise või sotsiaalse seisundi alusel –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 99. Kinnipeetud isiku vastane rünne
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Vaenupoole kinnipeetud isiku, sealhulgas sõjavangi ja interneeritud tsiviilelaniku suhtes vägivallateo toimepanemise või sellega ähvardamise, tema ohtu asetamise või abita jätmise, tema sundimise eest osalema inimuuringutes või andma siirdematerjali, ebainimliku kohtlemise, tema suhtes seksuaalse enesemääramise vastase süüteo toimepanemise, tema relvajõududes teenima sundimise või tema üle seaduslikus korras toimuva kohtupidamise õiguse võtmise eest, samuti tema vabastamise või repatrieerimisega õigustamatu viivitamise eest –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:
1) põhjustatud kannatanu surm või
2) viidud kannatanu enesetapuni või selle katseni, –
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 100. Haige, haavatu ja merehätta sattunu abita jätmine

(1) Sõjategevuse piirkonnas oleva haige, haavatud või merehätta sattunud inimese abita jätmise eest, kui sellega on põhjustatud inimese surm või tekitatud talle tervisekahjustus, –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 100[1]. Võitleja reeturlik ründamine

(1) Vaenlase võitleja tapmise, talle raske tervisekahjustuse tekitamise või tema vangistamise eest viisil, mis on rahvusvahelise humanitaarõiguse normide kohaselt keelatud, –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 101. Võitlusvõimetu võitleja ründamine

(1) Vaenlase haige, haavatud või muul põhjusel võitlusvõimetuks jäänud võitleja suhtes vägivallateo või sellega ähvardamise või tema suhtes seksuaalse enesemääramise vastase süüteo toimepanemise eest –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Vaenlase haige, haavatud või muul põhjusel võitlusvõimetuks jäänud võitleja tapmise või tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo toimepanemise eest, kui sellega on:
1) põhjustatud kannatanu surm või
2) viidud kannatanu enesetapuni või selle katseni, –
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 102. Kaitstud isiku vastane rünne

(1) Nõuetekohaseid eraldusmärke kandva meditsiiniüksuse liikme või muu haigete või haavatute eest hoolitseva isiku, vaimuliku, sõjategevuse piirkonnas oma kohustusi täitva humanitaarorganisatsiooni või rahuvalvemissiooni esindaja, tsiviilkaitsetöötaja, parlamentääri või teda saatva isiku suhtes vägivallateo või seksuaalse enesemääramise vastase süüteo toimepanemise või sellega ähvardamise, tema ohtu asetamise või abita jätmise, ebainimliku kohtlemise, sundimise eest osalema inimuuringutes või andma siirdematerjali, vabaduse ebaseadusliku võtmise või tema üle seaduslikus korras toimuva kohtupidamise õiguse võtmise eest –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Nõuetekohaseid eraldusmärke kandva meditsiiniüksuse liikme või muu haigete või haavatute eest hoolitseva isiku, vaimuliku, sõjategevuse piirkonnas oma kohustusi täitva humanitaarorganisatsiooni või rahuvalvemissiooni esindaja, tsiviilkaitsetöötaja, parlamentääri või teda saatva isiku tapmise või tema suhtes käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo toimepanemise eest, kui sellega on:
1) põhjustatud kannatanu surm või
2) viidud kannatanu enesetapuni või selle katseni, –
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 102[1]. Armuandmatu käitumise kuulutamine

(1) Kuulutamise või üleskutse eest mitte säästa sõjalise operatsiooni käigus vaenlase võitleja või kaitstud isiku elu –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 102[2]. Inimkilbi kasutamine

(1) Konkreetsete sõjaliste objektide, piirkondade või relvajõudude kaitsmisega sõjalise ründe eest, kasutades ära tsiviilisiku või mõne muu kaitstud isiku kohalolu, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:
1) põhjustatud kannatanu surm või
2) viidud kannatanu enesetapuni või selle katseni, –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 102[3]. Lapse kaasamine relvakonflikti

(1) Noorema kui kaheksateistaastase isiku riigi relvajõududesse või riigi relvajõududest eraldi seisvasse relvastatud rühmitusse võtmise või värbamise või sõjategevusse kaasamise eest –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 103. Keelatud relvade kasutamine

(1) Bioloogilise või bakterioloogilise relva, keemiarelva või muu massihävitusrelva, mürkrelva, mürgiste või lämmatavate gaaside, püünismiinide ehk ohututeks väikeesemeteks maskeeritud lõhkekehade, lõhkekuulide, röntgenkiirtele nähtamatuid kilde tekitavate või muude rahvusvaheliselt keelustatud relvade kasutamise või süüterelva ulatusliku kasutamise eest tingimustes, kus sõjalist sihtmärki ei ole olnud võimalik selgelt eristada tsiviilelanikkonnast või -objektidest või ümbruskonnast, –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 104. Keskkonna kahjustamine sõjapidamisviisina

(1) Sõjapidamisviisina keskkonna teadliku mõjutamise eest, kui sellega on tekitatud suur kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 105. Rahvusvahelist kaitset tähistavate embleemide ja märkide väärkasutus

(1) Punase risti või punase poolkuu või punase lõvi ja päikese või punase kristalli embleemi või nimetuse, sõjavangide laagrit, kultuurimälestist, tsiviilkaitseobjekti või ohtlikke jõude sisaldavat ehitist märgistava tähise või vaherahulipu väärkasutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 106. Mittesõjalise objekti ründamine

(1) Sõjalisel otstarbel mittekasutatava objekti, rahuvalvemissiooni objekti või transpordivahendi, demilitariseeritud tsooni, hospitaaltsooni, meditsiiniasutuse või -üksuse, sõjavangide või interneerimislaagri, sõjalise kaitseta asula või ehitise, neutraalse kaubalaeva, õhusõiduki, hospitaallaeva või -õhusõiduki või muu transpordivahendi, kui seda kasutatakse mittevõitlejate veoks, ründamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 107. Kultuuriväärtuste vastu suunatud rünne

(1) Kultuurimälestise, kiriku või muu religioosse tähendusega ehitise või objekti, kunsti- või teadusteose, kultuuriväärtusega arhiivi, raamatukogu, muuseumi või teadusliku kollektsiooni, mida ei kasutata sõjalisel otstarbel, hävitamise, kahjustamise või ebaseadusliku omastamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui on tekitatud suur kahju, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 108. Varavastane süütegu sõjategevuse piirkonnas ja okupeeritud territooriumil
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Sõjategevuse piirkonnas või okupeeritud territooriumil võõra asja ebaseadusliku hõivamise, asja rikkumise või hävitamise eest relvajõududesse kuuluva või sõjategevusest osavõtva isiku poolt, kui see ei olnud tingitud sõjalistest vajadustest ja kui puudub käesoleva seadustiku §-s 95, 106 või 107 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) suures ulatuses;
2) süstemaatiliselt;
3) sissetungimisega, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest väheväärtusliku asja vastu, kui teo toimepanemisel ei kasutatud vägivalda ja puuduvad käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kvalifitseerivad asjaolud, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 109. Marodeerimine

(1) Lahinguväljal langenu või haavatu juures oleva eseme äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

5. jagu
Süüteod rahvusvahelise julgeoleku vastu

§ 110. Piraatlus

(1) Avamerel või alal, mis ei kuulu mitte ühegi riigi jurisdiktsiooni alla, olnud laeva ründamise, hõivamise või hävitamise, laeva pardal olnud inimeste ründamise, kinnipidamise või laeva pardal olnud vara hõivamise või hävitamise eest vägivallaga –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud suur kahju või
3) põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 111. Õhusõiduki kaaperdamine

(1) Lennul oleva õhusõiduki juhtimise ebaseadusliku ülevõtmise või õhusõiduki meeskonna vaba juhtimisõiguse ebaseadusliku piiramise eest vägivalla või pettusega –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud suur kahju või
3) põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Õhusõiduk loetakse lennul olevaks meeskonnaliikmete või reisijate pardale saabumise või kauba pealelaadimise algusest kuni hetkeni, millal meeskonnaliikmete või reisijate lahkumine õhusõiduki pardalt või kauba mahalaadimine on lõppenud.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 112. Lennuohutusvastane rünne

(1) Lennuohutust kahjustava eseme või aine ebaseadusliku toimetamise eest õhusõidukisse või õhusõiduki külge paigaldamise eest õhusõiduki kahjustamise või pardal viibiva inimese elu või tervise kahjustamise eesmärgil, õhusõiduki tulistamise, samuti lennuõnnetuse või lennuintsidendi toimumise ohu põhjustamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud suur kahju või

3) põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

9. peatükk
ISIKUVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Eluvastased süüteod

§ 113. Tapmine

(1) Teise inimese tapmise eest –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 114. Mõrv

(1) Tapmise eest, kui see on toime pandud:
1) piinaval või julmal viisil;
2) üldohtlikul viisil;
3) kahe või enama inimese suhtes;
4) vähemalt teist korda;
5) seoses röövimisega või omakasu motiivil;
6) teise süüteo varjamise või selle toimepanemise hõlbustamise eesmärgil;
7) lõhkeseadeldise või lõhkeaine kasutamisega;
8) kättemaksuks ametialase tegevuse eest;
9) isiku poolt, keda on varem korduvalt karistatud tahtliku esimese astme kuriteo eest, mille süüteokoosseisu kuuluvaks tagajärjeks on raske tervisekahjustus, –
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 115. Provotseeritud tapmine

Tapmise eest, kui see on toime pandud äkki tekkinud tugeva hingelise erutuse seisundis, mille on põhjustanud kannatanupoolne vägivald või solvamine tapja või tema lähedase isiku suhtes, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 116. Lapse tapmine

Ema poolt oma sündiva või vastsündinud lapse tapmise eest –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 117. Surma põhjustamine ettevaatamatusest

(1) Teise inimese surma põhjustamise eest ettevaatamatusest –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud kahe või enama inimese surm, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2006, 31, 233 - jõust. 16.07.2006]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Tervisevastased süüteod

1. jaotis
Tervist kahjustavad süüteod

§ 118. Raske tervisekahjustuse tekitamine

(1) Tervisekahjustuse tekitamise eest, kui sellega on põhjustatud:
1) oht elule;
2) tervisehäire, mis kestab vähemalt neli kuud või kui sellega kaasneb osaline või puuduv töövõime;
[RT I, 13.12.2014, 1 - jõust. 01.07.2016 (jõustumine muudetud - RT I, 17.12.2015, 1)]
3) raske psüühikahäire;

4) raseduse katkemine;
5) nägu oluliselt moonutav ravimatu vigastus;
6) elundi kaotus või selle tegevuse lakkamine või
7) surm, –
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 118^1. Naise suguelundite sandistav moonutamine

(1) Naise või alla kaheksateistaastase tütarlapse suguelundite sandistava moonutamise eest või tema sundimise või asetamise eest olukorda, kus ta kannataks sellise teo toimepanemise all, või alla kaheksateistaastase tütarlapse õhutamise eest, et ta kannataks sellise teo toimepanemise all, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 118 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud korduvalt sama isiku suhtes;
2) see on toime pandud kahe või enama isiku suhtes;
3) see on toime pandud grupi poolt;
4) sellega on põhjustatud raske tervisekahjustus;
5) sellega on põhjustatud oht elule;
6) sellega on põhjustatud raske tagajärg, –
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 26.06.2017, 69 - jõust. 06.07.2017]

§ 119. Raske tervisekahjustuse tekitamine ettevaatamatusest

(1) Raske tervisekahjustuse tekitamise eest ettevaatamatusest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud raske tervisekahjustus kahele või enamale inimesele, –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2006, 31, 233 - jõust. 16.07.2006]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 119^1. Kakluses osalemine

(1) Kakluses osalemise, samuti kahe või enama isiku poolt toimepandud kallaletungis osalemise eest, kui sellega on kaasnenud raske tervisekahjustus või inimese surm, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Kaklusest osavõtt ei ole süüline, kui toimepanija kaasati sellesse tema tahte vastaselt.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jaotis
Vägivallateod

§ 120. Ähvardamine

(1) Tapmisega, tervisekahjustuse tekitamisega või olulises ulatuses vara rikkumise või hävitamisega ähvardamise eest, kui on olnud alust karta ähvarduse täideviimist, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 121. Kehaline väärkohtlemine

(1) Teise inimese tervise kahjustamise eest, samuti valu tekitava kehalise väärkohtlemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) sellega on tekitatud tervisekahjustus, mis kestab vähemalt neli nädalat;
2) see on toime pandud lähi- või sõltuvussuhtes või
3) see on toime pandud korduvalt, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 122. Piinamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

3. jagu
Elu ja tervist ohustavad süüteod

§ 123. Ohtu asetamine

(1) Teise inimese eluohtlikku või tema tervist raskelt kahjustada võivasse olukorda asetamise ja jätmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 124. Abita jätmine

(1) Teadvalt eluohtlikus seisundis olevale inimesele abi andmata jätmise eest õnnetuse või üldise ohu korral, kui abi andmine oleks olnud võimalik ilma abistajat ennast ohtu seadmata, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

4. jagu
Raseduse ebaseaduslik katkestamine

§ 125. Raseduse tahtevastane katkestamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Raseda naise tahte vastaselt tema raseduse katkestamise eest –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 126. Raseduse õigustamatu katkestamine

(1) Raseda naise tahtel tema raseduse katkestamise eest isiku poolt, kellel ei olnud seadusest tulenevat õigust rasedust katkestada, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui rasedus oli kestnud kauem kui kakskümmend üks nädalat, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 127. Raseduse hilinenud katkestamine

(1) Raseduse katkestamise õigusega isiku poolt raseda naise tahtel tema raseduse katkestamise eest seaduses sätestatud tähtajast hiljem –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 128. Raseduse katkestamise lubamine

Oma raseduse katkestada lubamise eest isiku poolt, kellel ei olnud seadusest tulenevat õigust rasedust katkestada, või oma raseduse hilinenult katkestada lubamise eest –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2002, 56, 350 - jõust. 01.09.2002]

5. jagu
Inimloote ebaseaduslik kohtlemine

§ 129. Inimloote kahjustamine

(1) Vigastamise, aine manustamise või muu teoga naise emakas oleva inimloote kahjustamise eest kui sellega põhjustati raseduse katkemine või inimloote surm –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 130. Keelatud toimingud embrüoga

(1) Inimkloonimise, samuti inimhübriidi või inimkimääri valmistamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 131. Inimloote väärkohtlemine

(1) Inimloote kehavälise valmistamise eest eesmärgita see naisele üle kanda või väljaspool selleks seaduslikku õigust omavat asutust või isiku poolt, kellel ei olnud selleks seaduslikku õigust, või inimloote kehaväliselt külmutamata säilitamise eest seaduses sätestatud tähtajast kauem või eraviisilise tehingu tegemise eest inimlootega –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 132. Ebaseaduslik asendusemadus

(1) Võõra munaraku või sellest valmistatud inimloote ülekandmise eest naisele, kelle kohta on teada, et ta kavatseb sellest arenenud lapse pärast sündi ära anda, –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

6. jagu
Vabadusvastased süüteod

§ 133. Inimkaubandus

(1) Inimese asetamise eest majandusliku kasu saamise eesmärgil või ilma selleta olukorda, kus ta on sunnitud abielluma, töötama tavapäratutel tingimustel, tegelema prostitutsiooniga, kerjama, panema toime kuriteo või täitma muud vastumeelset kohustust, samuti inimese sellises olukorras hoidmise eest, kui tegu on toime pandud vabaduse võtmise, vägivalla, pettuse, kahju tekitamisega ähvardamise, teisest isikust sõltuvuse, abitu seisundi või haavatava seisundi ärakasutamisega, –
karistatakse ühe- kuni seitsmeaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud kahe või enama isiku suhtes;
2) see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;
3) see on toime pandud abitus seisundis isiku suhtes;
4) see on toime pandud piinaval või julmal viisil;
5) sellega on põhjustatud raske tervisekahjustus;
6) sellega on põhjustatud oht elule;
7) see on toime pandud grupi poolt;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
8) see on toime pandud ametiseisundit kasutades;
9) sellega on põhjustatud raske tagajärg;
10) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või §-s 133^1, 133^2, 133^3 või 175 sätestatud kuriteo, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3^1) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas paragrahvis või käesoleva seadustiku §-s 133^1, 133^2, 133^3 või 175 sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.

(5) Haavatav seisund käesoleva paragrahvi tähenduses on olukord, kus inimesel puudub tegelik või vastuvõetav võimalus mitte täita mõnda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustust.
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 133^1. Inimkaubanduse toetamine

(1) Käesoleva seadustiku § 133 lõikes 1 nimetatud olukorda asetatud isiku eelnevalt mittelubatud veo, üleandmise, saatmise, vastuvõtmise, varjamise või majutamise, temalt seksi ostmise või muul viisil tema sunnitud tegevusele eelnevalt mittelubatud kaasaaitamise eest –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 26.06.2017, 69 - jõust. 06.07.2017]

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud kahe või enama isiku suhtes;
2) see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;
3) see on toime pandud abitus seisundis isiku suhtes;
4) see on toime pandud ametiseisundit kasutades, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 133[2]. Kupeldamine

(1) Prostitutsiooniga tegeleva isiku ja kliendi kohtumise korraldamise, bordelli omamise, juhtimise, seal prostitutsioonile kaasaaitamise või bordelli pidamiseks ruumi rentimise eest, samuti isiku mõjutamise eest alustama või jätkama prostitutsiooniga tegelemist, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 133 või 133[1] sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) selle on toime pannud isik, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või §-s 133, 133[1], 133[3] või 175 sätestatud süüteo;
2) see on toime pandud suure varalise kasu saamise eesmärgil, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3[1]) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas paragrahvis või käesoleva seadustiku §-s 133, 133[1], 133[3] või 175 sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.

(5) Bordell käesoleva paragrahvi tähenduses on iga ruum või piiratud ala, kus kõrvaline isik vahendab kahe või enama isiku prostitutsiooniga tegelemist või aitab kahe või enama isiku prostitutsiooniga tegelemisele kaasa.
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 133[3]. Prostitutsioonile kaasaaitamine

(1) Prostitutsioonile teadvalt kaasaaitamise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 133, 133[1] või 133[2] sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 134. Isikuvabadust piiravasse riiki toimetamine

(1) Vägivalla või pettusega inimese toimetamise ja jätmise eest riiki, kus teda on võimalik rassilisel, soolisel või muul põhjusel taga kiusata või alandavalt kohelda ja kus tal puudub sellise kohtlemise vastu seaduslik kaitse ja võimalus sellest riigist lahkuda, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) kahe või enama isiku suhtes või
2) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 135. Pantvangi võtmine

(1) Inimese vangistamise eest eesmärgiga sundida tema tapmise, vangistuses hoidmise või talle tervisekahjustuse tekitamise ähvardusel kolmandat isikut mingit tegu toime panema või sellega nõustuma –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 136. Vabaduse võtmine seadusliku aluseta

(1) Teiselt inimeselt seadusliku aluseta vabaduse võtmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 137. Eraviisiline jälitustegevus

(1) Jälitustegevuseks seadusliku õiguseta isiku poolt teise isiku jälgimise eest tema kohta andmete kogumise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 138. Ebaseaduslik inimuuringute tegemine

(1) Meditsiinilise või teadusliku uuringu tegemise eest inimesega, kes ei olnud selleks andnud seaduses ettenähtud korras oma nõusolekut või keda enne nõusoleku andmist ei olnud teavitatud olulistest uuringuga kaasneda võivatest ohtudest, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 138[1]. Doonorlusele sundimine

(1) Inimese asetamise eest olukorda, kus temalt eraldatakse elund, kude või rakk, kui tegu on toime pandud vabaduse võtmise, vägivalla, pettuse, kahju tekitamisega ähvardamise, teisest isikust sõltuvuse, abitu seisundi või haavatava seisundi ärakasutamisega ja puudub käesoleva seadustiku §-s 118 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud kahe või enama isiku suhtes;
2) see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;
3) see on toime pandud abitus seisundis isiku suhtes;
4) see on toime pandud piinaval või julmal viisil;
5) sellega on põhjustatud raske tervisekahjustus;
6) sellega on põhjustatud oht elule;
7) see on toime pandud grupi poolt;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
8) see on toime pandud ametiseisundit kasutades;
9) sellega on põhjustatud raske tagajärg, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.

(5) Haavatav seisund käesoleva paragrahvi tähenduses on olukord, kus inimesel puudub tegelik või vastuvõetav võimalus mitte olla asetatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud olukorda.
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 139. Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine

(1) Inimeselt siirdamise eesmärgil elundi või koe eraldamise eest isiku poolt, kellel on olnud seadusest tulenev õigus seda teha, kui seda inimest enne temalt vastava nõusoleku saamist ei olnud teavitatud olulistest elundi või koe eraldamisega kaasneda võivatest ohtudest või kui eraldaja oli teadnud, et see inimene saab elundi või koe eraldamise eest tasu, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 140. Doonorlusele kallutamine

(1) Inimese ebaseadusliku kallutamise eest endalt elundi, koe või raku eraldamiseks nõusolekut andma, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 118 või 138[1] sätestatud süüteokooseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

7. jagu
Seksuaalse enesemääramise vastased süüteod

§ 141. Vägistamine

(1) Inimese tahte vastaselt temaga suguühtesse astumise eest vägivallaga või ära kasutades tema seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimunust aru saama, –
karistatakse ühe- kuni kuueaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Sama teo eest:
1) kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;
2) kui see on toime pandud grupi poolt;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
3) kui sellega on tekitatud kannatanule raske tervisekahjustus;
4) kui sellega on põhjustatud kannatanu surm;
5) kui sellega on kannatanu viidud enesetapuni või selle katseni;
6) kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või
7) kui see on toime pandud ära kasutades teo toimepanija poolt narkootilise või psühhotroopse aine abil kannatanule tekitatud seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimunust aru saama, –
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.
[RT I, 25.09.2015, 6 - jõust. 23.09.2015 – Tunnistada karistusseadustiku § 141 lg 2 sanktsioon põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see näeb noorema kui kümneaastase lapse suhtes sugulise iseloomuga teo vägivallata toimepanemise eest karistuse alammäärana ette vangistuse 6 aastat.]

(2^1) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud isik, keda on varem karistatud:
1) käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 6 sätestatud kuriteo eest;
2) käesoleva seadustiku § 141^1 lõike 2 punktis 6 sätestatud kuriteo eest või
3) vähemalt kahel korral tahtliku esimese astme kuriteo eest, mille süüteokoosseisu kuuluvaks tagajärjeks on raske tervisekahjustus, –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2 või 2^1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 141^1. Tahtevastane sugulise iseloomuga tegu

(1) Inimese tahte vastaselt temaga sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest vägivallaga või ära kasutades tema seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimunust aru saama, ja kui puudub käesoleva seadustiku §-s 141 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:
1) kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;
2) kui see on toime pandud grupi poolt;
3) kui sellega on tekitatud kannatanule raske tervisekahjustus;
4) kui sellega on põhjustatud kannatanu surm;
5) kui sellega on kannatanu viidud enesetapuni või selle katseni;
6) kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või
7) kui see on toime pandud ära kasutades teo toimepanija poolt narkootilise või psühhotroopse aine abil kannatanule tekitatud seisundit, milles ta ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimunust aru saama, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud isik, keda on varem karistatud:
1) käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 6 sätestatud kuriteo eest;
2) käesoleva seadustiku § 141 lõike 2 punktis 6 sätestatud kuriteo eest või
3) vähemalt kahel korral tahtliku esimese astme kuriteo eest, mille koosseisutunnus on vägivalla kasutamine, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2 või 3 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas jaos sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.

(6) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 142. Sugulise kire vägivaldne rahuldamine
[Kehtetu - RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

§ 143. Suguühtele või muule sugulise iseloomuga teole sundimine
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(1) Inimese tahte vastaselt temaga suguühtesse astumise või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest, ära kasutades kannatanu sõltuvust süüdlasest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 141 või 141^1 sätestatud vägivald või seisund, milles inimene ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimunust aru saama, –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas jaos sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 143^1. Sugulise kire rahuldamisele sundimine
[Kehtetu - RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

§ 143^2. Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu mõjuvõimu kasutades

(1) Täisealise isiku poolt noorema kui kaheksateistaastase isikuga suguühtesse astumise või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest, ära kasutades kannatanu sõltuvust süüdlasest või kuritarvitades saavutatud mõjuvõimu või usaldust, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 141 või 141^1 sätestatud vägivald või seisund, milles inimene ei olnud võimeline vastupanu osutama või toimunust aru saama, –
karistatakse kahe- kuni kaheksa-aastase vangistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, –
karistatakse kolme- kuni kaheksa-aastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(3^1) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas jaos sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 144. Suguühe järeltulijaga
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(1) Vanema, vanema õigustega isiku või vanavanema poolt lapse või lapselapsega suguühtesse astumise või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest –
karistatakse kahe- kuni kaheksa-aastase vangistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, –
karistatakse kolme- kuni kaheksa-aastase vangistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas jaos sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 145. Suguühe või muu sugulise iseloomuga tegu lapseealisega
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(1) Täisealise isiku poolt noorema kui neljateistaastase isikuga suguühtesse astumise või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, –
karistatakse kahe- kuni kaheksa-aastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(3[1]) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas jaos sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 145[1]. Alaealiselt seksi ostmine

(1) Alla kaheksateistaastase isikuga rahalise tasu või mis tahes muu hüve eest suguühtesse astumise või muu sugulise iseloomuga teo toimepanemise eest –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teo eest, kui see on toime pandud noorema kui neljateistaastase isiku suhtes, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo, –
karistatakse kahe- kuni kaheksa-aastase vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(4[1]) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas jaos sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(5) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 146. Sugulise kire rahuldamine lapseealisega
[Kehtetu - RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

§ 147. Noorema kui kümneaastase isiku arusaamisvõimetus

Noorem kui kümneaastane isik loetakse käesolevas jaos sätestatud süütegude mõttes arusaamisvõimetuks.

8. jagu
Surnuvastased süüteod

§ 148. Laibarüvetamine

(1) Inimese laiba tükeldamise, matmata jätmise või muu üldtunnustatud tavadele mittevastava kohtlemise või laiba varguse eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 149. Surnu mälestuse teotamine

(1) Matuse- või muu surnu mälestamise tseremoonia takistamise, haua või muu viimseks puhkepaigaks tunnistatud koha või surnule püstitatud mälestusmärgi rüüstamise või nimetatud kohtadest eseme varguse eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 150. Ebaseaduslik siirdematerjali võtmine laibalt

(1) Inimese laibalt siirdamise eesmärgil elundi või koe eraldamise eest selleks õigustatud isiku poolt, kui inimene on selle oma eluajal keelanud, –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

10. peatükk
POLIITILISTE JA KODANIKUÕIGUSTE VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Süüteod võrdõiguslikkuse vastu

§ 151. Vaenu õhutamine

(1) Tegevuse eest, millega avalikult on kutsutud üles vihkamisele, vägivallale või diskrimineerimisele seoses rahvuse, rassi, nahavärvi, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse, poliitiliste veendumuste või varalise või sotsiaalse seisundiga, kui sellega on põhjustatud oht isiku elule, tervisele või varale, –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui
1) sellega on põhjustatud inimese surm või tekitatud tervisekahjustus või muu raske tagajärg või
2) see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud sellise teo eest või
3) [kehtetu - RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2006, 31, 234 - jõust. 16.07.2006]

§ 152. Võrdõiguslikkuse rikkumine

(1) Inimese õiguste ebaseadusliku piiramise või inimesele ebaseaduslike eeliste andmise eest tema rahvuse, rassi, nahavärvi, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, seksuaalse sättumuse, poliitiliste veendumuste, varalise või sotsiaalse seisundi alusel –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.
[RT I 2006, 31, 234 - jõust. 16.07.2006]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) vähemalt teist korda või
2) kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või avalikele huvidele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 153. Diskrimineerimine pärilikkusriskide alusel

(1) Inimese õiguste ebaseadusliku piiramise või inimesele ebaseaduslike eeliste andmise eest tema pärilikkusriskide alusel –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) vähemalt teist korda või
2) kui sellega on tekitatud oluline kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või avalikele huvidele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I 2004, 46, 329 - jõust. 01.07.2004]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 153[1]. Seksuaalne ahistamine

(1) Teise inimese tahte vastase ja tema inimväärikust alandava eesmärgi või tagajärjega tema suhtes toime pandud kehalise seksuaalse iseloomuga tahtliku tegevuse eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I, 26.06.2017, 69 - jõust. 06.07.2017]

2. jagu
Põhivabaduste rikkumised

§ 154. Usuvabaduse rikkumine

(1) Tegevuse eest, millega teadvalt ja ilma seadusliku aluseta takistatakse usulise veendumuse olemasolu või selle puudumise tunnistamist või kuulutamist või usutalituse või usulise kohustuse täitmist, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 155. Ühinemisvabaduse rikkumine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Usulise või poliitilise ühenduse või ametiühingu asutamise või sellisesse ühendusse kuulumise vabaduse rikkumise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 156. Sõnumisaladuse rikkumine

(1) Kirjavahetuse ja sidevahendi abil edastatud sõnumi saladuse rikkumise eest –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest isiku poolt, kes pääses sõnumi juurde oma tööülesannete tõttu, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 157. Isikuandmete ebaseaduslik avaldamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Kutse- või ametitegevuses teatavaks saanud isikuandmete ebaseadusliku avaldamise eest isiku poolt, kellel oli seadusest tulenev kohustus andmeid mitte avaldada, ja kui puudub käesoleva seadustiku §-s 157[1] sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 157[1]. Eriliiki isikuandmete, süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise andmete ebaseaduslik avaldamine
[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

(1) Eriliiki isikuandmete, samuti enne kohtuistungit või õigusrikkumise asjas otsuse langetamist või asja menetluse lõpetamist süüteo toimepanemise või selle ohvriks langemise andmete ebaseadusliku avaldamise või neile ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud omakasu eesmärgil või kui sellega on tekitatud teisele isikule kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 157[2]. Teise isiku identiteedi ebaseaduslik kasutamine

(1) Teist isikut tuvastavate või tuvastada võimaldavate isikuandmete tema nõusolekuta edastamise, nendele juurdepääsu võimaldamise või nende kasutamise eest eesmärgiga luua teise isikuna esinemise teel temast teadvalt ebaõige ettekujutus, kui sellega on tekitatud kahju teise isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele, või varjata kuritegu –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 157[3]. Ahistav jälitamine

(1) Teise isikuga korduva või järjepideva kontakti otsimise, tema jälgimise või muul viisil teise isiku tahte vastaselt tema eraellu sekkumise eest, kui selle eesmärk või tagajärg on teise isiku hirmutamine, alandamine või muul viisil oluliselt häirimine, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 137 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 26.06.2017, 69 - jõust. 06.07.2017]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 158. Seaduslikult korraldatud avaliku koosoleku takistamine ja selle laialiajamine vägivallaga

(1) Seaduslikult korraldatud avaliku koosoleku takistamise või selle vägivaldse laialiajamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 159. Ühinemisvabaduse rikkumine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

3. jagu
Süüteod valimisvabaduse vastu

§ 160. Valimise mõiste

Valimine käesoleva jao tähenduses on Riigikogu, kohaliku omavalitsuse volikogu või Euroopa Parlamendi valimine.
[RT I 2003, 4, 22 - jõust. 23.01.2003]

§ 161. Valimise ja rahvahääletuse takistamine

(1) Valimise või rahvahääletuse või selle tulemuste kindlakstegemise või väljakuulutamise takistamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud vägivallaga, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 162. Valimisvabaduse rikkumine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Inimese takistamise eest valida või olla valitud valimisel või hääletada rahvahääletusel, samuti vara või muu soodustuse lubamise või andmise eest eesmärgiga mõjutada teda mitte teostama oma valimis- või hääletamisõigust või teostama seda teatud valiku kasuks, samuti samal eesmärgil inimese mõjutamise eest, kasutades ametiseisundit, vägivalda, pettust või sõltuvust süüteo toimepanijast, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 163. Valimise võltsimine

(1) Valimis- või hääletamisdokumendi rikkumise, hävitamise, kõrvaldamise, võltsimise või häälte ebaõige lugemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 164. Hääle ostmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 165. Valimispettus

(1) Mitmekordse hääletamise eest, välja arvatud enda elektrooniliselt antud hääle muutmine, või valimisel või rahvahääletusel osalemise eest ilma hääleõiguseta või teise isiku nimel –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 1300 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 166. Hääletamissaladuse rikkumine

(1) Valimisel või rahvahääletusel teise inimese tehtud valikuga ebaseadusliku tutvumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2400 eurot.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 167. Valimisagitatsiooni takistamine

(1) Valimis- või rahvahääletuseelse seadusliku agitatsiooni takistamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3600 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 168. Ebaseaduslik agitatsioon

(1) Ebaseadusliku agitatsiooni eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.
[RT I, 03.01.2020, 2 - jõust. 13.01.2020]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 1300 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

11. peatükk
SÜÜTEOD PEREKONNA JA ALAEALISE VASTU

1. jagu
Süüteod perekonna vastu

§ 169. Lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine

Vanema teadva kõrvalehoidumise eest oma nooremale kui kaheksateistaastasele lapsele või täisealiseks saanud, kuid abi vajavale töövõimetule lapsele kohtu poolt väljamõistetud igakuise elatusraha maksmisest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 170. Vanema ülalpidamise kohustuse rikkumine

Täisealiseks saanud lapse teadva kõrvalehoidmise eest oma abi vajavale töövõimetule vanemale kohtu poolt väljamõistetud igakuise elatusraha maksmisest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 171. Hooldusõiguse ja eestkoste teostamise nõuete rikkumine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Hooldusõiguse või eestkoste teostamise nõuete rikkumise eest, kui sellega põhjustati oht hooldatava või eestkostetava elule või tervisele või oluline varaline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 172. Võõra lapse hõivamine

(1) Noorema kui neljateistaastase võõra lapse salajase või avaliku äraviimise eest isiku juurest, kelle hoole all laps seaduslikul alusel viibis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 173. Lapse müümine ja ostmine

(1) Lapse müümise või ostmise eest –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 174. Perekondliku kuuluvuse muutmine

(1) Võõra lapse asendamise eest teise võõra või oma lapsega perekondliku kuuluvuse muutmise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) pärandi saamise või muul omakasu eesmärgil või
2) kui sellega on põhjustatud kodakondsuse muutumine, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Süüteod alaealise vastu

§ 175. Inimkaubandus alaealise suhtes
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(1) Noorema kui kaheksateistaastase isiku mõjutamise eest majandusliku kasu saamise eesmärgil või ilma selleta, et ta alustaks või jätkaks prostitutsiooniga või kuritegevusega tegelemist, tavapäratutel tingimustel töötamist, kerjamist või abielluks tahte vastaselt või astuks üles pornograafilises või erootilises etteastes või teoses, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 133 sätestatud süüteokoosseis, samuti noorema kui kaheksateistaastase isiku käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusele muul viisil kaasaaitamise eest –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(1^1) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või §-s 133–133^3, 175^1 või 178–179 sätestatud kuriteo, –
karistatakse kolme- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(2^1) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas paragrahvis või käesoleva seadustiku §-s 133, 133^1, 133^2, 133^3, 175^1, 178, 178^1 või 179 sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

§ 175^1. Lapspornole juurdepääsu taotlemine ja selle jälgimine

(1) Lapspornole teadvalt juurdepääsu taotlemise eest või noorema kui kaheksateistaastase isiku osalusel toimuva pornograafilise etteaste teadliku jälgimise või noorema kui neljateistaastase isiku osalusel toimuva pornograafilise või erootilise etteaste teadliku jälgimise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või §-s 175 või 178–179 sätestatud kuriteo, –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

§ 176. Alaealise prostitutsioonile kaasaaitamine
[Kehtetu - RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 177. Alaealise kasutamine pornograafilise teose valmistamisel
[Kehtetu - RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 177^1. Alaealise kasutamine erootilise teose valmistamisel
[Kehtetu - RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 178. Lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine

(1) Nooremat kui kaheksateistaastast isikut pornograafilises või nooremat kui neljateistaastast isikut pornograafilises või erootilises situatsioonis kujutava pildi, kirjutise või muu teose või selle reproduktsiooni valmistamise, omandamise või hoidmise, teisele isikule üleandmise, näitamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(1^1) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või §-s 175, 175^1, 178^1 või 179 sätestatud kuriteo, –
karistatakse ühe- kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 178^1. Seksuaalse eesmärgiga kokkulepe lapseealisega kohtumiseks

(1) Nooremale kui kaheksateistaastasele isikule, kes ei olnud võimeline toimunust aru saama, või nooremale kui neljateistaastasele isikule kohtumisettepaneku tegemise või temaga kohtumiskokkuleppe sõlmimise eest ning kohtumist ettevalmistava teo tegemise eest, kui kohtumise eesmärk on panna nimetatud isiku suhtes toime käesoleva seadustiku §-s 133, 133^1, 141–145^1, 175, 175^1, 178 või 179 sätestatud seksuaalse iseloomuga süütegu, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(1^1) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või §-s 175, 175^1, 178 või 179 sätestatud kuriteo, –
karistatakse ühe- kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2010, 10, 44 - jõust. 15.03.2010]

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas paragrahvis või käesoleva seadustiku §-s 175, 175^1, 178 või 179 sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 179. Lapseealise seksuaalne ahvatlemine

(1) Nooremale kui neljateistaastasele isikule pornograafilise teose või selle reproduktsiooni üleandmise, näitamise või muul viisil teadvalt kättesaadavaks tegemise või sellisele isikule seksuaalse kuritarvitamise näitamise või sellise isiku nähes suguühtesse astumise või muul viisil teadvalt tema seksuaalse ahvatlemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(1^1) Sama teo eest, kui see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas paragrahvis või §-s 175, 175^1, 178 või 178^1 sätestatud kuriteo, –
karistatakse ühe- kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud käesolevas paragrahvis või käesoleva seadustiku §-s 175, 175^1, 178 või 178^1 sätestatud kuriteo eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 179^1. Lastega töötamise ebaseaduslik võimaldamine
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(1) Isiku lapsega töötava isikuna tööle või teenistusse võtmise või tal muul viisil lastega tegutsemise võimaldamise eest, kui isikul on seadusega keelatud lastega töötamine, samuti õigustatud isiku poolt lastega töötamiseks tegevusloa andmise eest, kui see on seadusega keelatud, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 13.12.2013, 5 - jõust. 23.12.2013]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

§ 180. Alaealisele julmuse eksponeerimine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Nooremale kui neljateistaastasele isikule julmust propageeriva teose või selle reproduktsiooni üleandmise, näitamise või muul viisil teadvalt kättesaadavaks tegemise või sellise isiku nähes looma põhjuseta tapmise või piinamise või talle muul viisil julmuse teadva eksponeerimise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 181. Alaealise kaasatõmbamine kuriteo toimepanemisele
[Kehtetu - RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 182. Alaealise kallutamine alkoholi tarvitamisele

(1) Täisealise isiku poolt noorema kui kaheksateistaastase isiku kallutamise eest alkoholi tarvitamisele –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 182^1. Alaealisele alkoholi müümine ja ostmine

(1) Täisealise isiku poolt nooremale kui kaheksateistaastasele isikule alkoholi müümise või ostmise eest süstemaatiliselt –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

12. peatükk
RAHVATERVISEVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Narkootikumidega seotud süüteod

§ 183. Narkootilise ja psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseaduslik käitlemine

(1) Narkootilise või psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseadusliku edasiandmise või vahendamise, selle ebaseadusliku valmistamise, omandamise või valdamise eest edasiandmise eesmärgil, samuti ebaseaduslikult selle väikeses koguses üle riigipiiri toimetamise eest süstemaatiliselt – karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) grupi poolt;
2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotroopse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 184. Narkootilise ja psühhotroopse aine suures koguses ebaseaduslik käitlemine

(1) Narkootilise või psühhotroopse aine suures koguses ebaseadusliku käitlemise eest –
karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) grupi poolt;
2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotroopse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(2^1) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud suure varalise kasu saamise eesmärgil, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2 või 2^1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:
1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või
2) võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 185. Narkootilise ja psühhotroopse aine edasiandmine nooremale kui kaheksateistaastasele isikule

(1) Täisealise isiku poolt narkootilise või psühhotroopse aine väikeses koguses ebaseadusliku edasiandmise eest nooremale kui kaheksateistaastasele isikule –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) grupi poolt;
2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotroopse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas või
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]
3) kui edasiandmise esemeks oli narkootiline või psühhotroopne aine suures koguses, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui edasiandmise eesmärk on alaealise kihutamine narkootilise või psühhotroopse aine edasiandmisele või sellele kaasaaitamine, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:
1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või
2) võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 186. Narkootilise ja psühhotroopse aine ebaseaduslikule tarvitamisele kallutamine

(1) Narkootilise või psühhotroopse aine ebaseaduslikule tarvitamisele kallutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 187. Alaealise kallutamine narkootilise ja psühhotroopse aine ja muu uimastava toimega aine ebaseaduslikule tarvitamisele

(1) Täisealise isiku poolt noorema kui kaheksateistaastase isiku kallutamise eest narkootilise või psühhotroopse aine või muu uimastava toimega aine ebaseaduslikule tarvitamisele või nooremale kui kaheksateistaastasele isikule sellise aine ebaseadusliku manustamise eest –
karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud isik, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotroopse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 188. Unimaguna, kanepi ja kokapõõsa ebaseaduslik kasvatamine

(1) Unimaguna, kanepi või kokapõõsa ebaseadusliku kasvatamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) grupi poolt;
2) isiku poolt, kes on varem toime pannud käesolevas jaos sätestatud kuriteo või narkootilise või psühhotroopse aine varguse, röövimise, ebaseadusliku sisse- või väljaveo, üleandmise või käitlemise kinnipidamiskohas, –
karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 189. Narkootilise ja psühhotroopse aine levitamise ettevalmistamine

(1) Käesoleva seadustiku §-s 184 sätestatud teo toimepanemiseks vajaliku vahendi, seadme või aine valmistamise, valdamise või üleandmise või selleks rahaliste vahendite eraldamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

§ 190. Narkootilise ja psühhotroopse aine ning nende lähteaine käitlemise, arvestuse ja aruandluse nõuete rikkumine

(1) Narkootilise või psühhotroopse aine või selle lähteaine valmistamise, tootmise, töötlemise, pakkimise, säilitamise, veo, impordi, ekspordi, transiidi, üleandmise, arvestuse või aruandluse nõuete rikkumise eest loetletud tegevuste eest vastutava isiku poolt, kui sellega on kaasnenud narkootilise või psühhotroopse aine ebaseaduslik käibesse sattumine ettevaatamatusest, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 191. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus konfiskeerib käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme või süüteo ettevalmistamiseks kasutatud eseme.

2. jagu
Nakkushaigustega seotud süüteod

§ 192. Nakkushaiguse ja loomataudi leviku ohu põhjustamine

(1) Nakkushaiguse- või loomatauditõrje nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi leviku oht, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest põhjustatud eriti ohtliku nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi leviku oht, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 193. Nakkushaiguse ja loomataudi leviku põhjustamine

(1) Nakkushaiguse- või loomatauditõrje nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi levik, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest põhjustatud nakkushaiguse või eriti ohtliku loomataudi levik, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

3. jagu
Ravimite ja dopinguga seotud süüteod

[RT I, 28.02.2020, 1 - jõust. 01.03.2020]

§ 194. Ravimi ebaseaduslik käitlemine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Ravimi ebaseadusliku toimetamise eest üle riigipiiri edasiandmise eesmärgil, võltsitud ravimi tootmise, valmistamise, turustamise, hankimise, vahendamise või edasiandmise eesmärgil valdamise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-des 183–185 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 195. Dopingukuritegu
[RT I, 28.02.2020, 1 - jõust. 01.03.2020]

(1) Spordis dopingu kasutamise vastase rahvusvahelise konventsiooni kohaselt dopinguna käsitatava aine või meetodi määramise, kasutamisele kallutamise või sellise aine üleandmise või aine või meetodi kasutamisel abistamise eest, samuti dopinguna kasutamise eesmärgil dopinguna käsitatava aine üle riigipiiri toimetamise eest või selle tootmise, valmistamise, turustamise, vahendamise või edasiandmise eesmärgil valdamise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-des 183–185 ja 194 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) korduvalt;
2) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes;
3) grupi poolt;
4) suure varalise kasu saamise eesmärgil, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 28.02.2020, 1 - jõust. 01.03.2020]

§ 196. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete ning tehnilisele järelevalvele allutatud objektile kehtestatud nõuete eiramine, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud raske tervisekahjustus
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

4. jagu
Süüteod töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas

[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 197. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm

(1) Töötervishoiu- või tööohutusnõuete eiramise eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud raske tervisekahjustus, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest põhjustatud inimese surm, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 198. Töötervishoiu- ja tööohutusnõuete eiramine ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm

(1) Töötervishoiu- või tööohutusnõuete eiramise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud inimese surm, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

13. peatükk
VARAVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Süüteod omandi vastu

1. jaotis
Asja ebaseaduslik omastamine

§ 199. Vargus

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) teo objektiks on tulirelv, laskemoon, lõhkeaine või kiirgusallikas;
2) teo objektiks on narkootiline või psühhotroopne aine või nende lähteaine;
3) teo objektiks on suure teadusliku, kultuuri- või ajalooväärtusega ese;
4) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise, omastamise, süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise, asja tahtliku rikkumise või hävitamise, kelmuse või väljapressimise;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
5) see on toime pandud avalikult, kuid vägivalda kasutamata;
6) see on toime pandud suures ulatuses;
7) see on toime pandud grupi poolt;
8) see on toime pandud sissetungimisega;
9) see on toime pandud süstemaatiliselt –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2008, 33, 199 - jõust. 28.07.2008]

(3) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 200. Röövimine

(1) Võõra vallasasja äravõtmise eest selle ebaseadusliku omastamise eesmärgil, kui see on toime pandud vägivallaga, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) teo objektiks on tulirelv, laskemoon, lõhkeaine või kiirgusallikas;
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]
2) teo objektiks on narkootiline või psühhotroopne aine või nende lähteaine;
3) teo objektiks on suure teadusliku, kultuuri- või ajalooväärtusega ese;
4) see on toime pandud isiku poolt, kes on varem toime pannud röövimise või tapmise seoses röövimisega või muul omakasu motiivil või väljapressimise;
5) see on toime pandud raske tervisekahjustuse tekitamisega;
6) see on toime pandud suures ulatuses;
7) see on toime pandud grupi poolt;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
8) see on toime pandud relva või relvana kasutatava muu esemega või sellega ähvardades;
[RT I 2002, 82, 480 - jõust. 24.10.2002]
9) see on toime pandud sissetungimisega –
10) [kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3^1) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo korral, kui see on toime pandud isiku poolt, keda on varem karistatud röövimise või tapmise eest seoses röövimisega või muul omakasu motiivil või väljapressimise eest, ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 201. Omastamine

(1) Valduses oleva võõra vallasasja või isikule usaldatud muu võõra vara ebaseaduslikult enda või kolmanda isiku kasuks pööramise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise, omastamise, süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise, asja tahtliku rikkumise või hävitamise, kelmuse või väljapressimise;
2) suures ulatuses;
3) ametiisiku poolt või
4) grupi poolt, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 202. Süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamine, hoidmine ja turustamine
[RT I 2008, 33, 199 - jõust. 28.07.2008]

(1) Süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I 2008, 33, 199 - jõust. 28.07.2008]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) grupi poolt;
2) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise, omastamise, süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise, asja tahtliku rikkumise või hävitamise, kelmuse või väljapressimise;
3) suures ulatuses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

2. jaotis
Kahjustamine

§ 203. Asja rikkumine ja hävitamine

(1) Võõra asja rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 204. Kultuurimälestise, arhivaali, museaali ja muuseumikogu rikkumine ja hävitamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Kultuurimälestise, arhivaali, museaali või muuseumikogu rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 205. Kultuurimälestise, arhivaali, museaali ja muuseumikogu rikkumine ning hävitamine ettevaatamatusest
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Kultuurimälestise, arhivaali, museaali või muuseumikogu rikkumise või hävitamise eest ettevaatamatusest üldohtlikul viisil või kui sellega on tekitatud suur kahju –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 206. Arvutiandmetesse sekkumine

(1) Arvutisüsteemis olevate andmete ebaseadusliku muutmise, kustutamise, rikkumise või sulustamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud paljudes arvutisüsteemides olevate andmete vastu ja selle toimepanemisel kasutati käesoleva seadustiku §-s 216^1 nimetatud

seadet või arvutiprogrammi;
2) see on toime pandud grupi poolt;
3) see on toime pandud elutähtsa valdkonna arvutisüsteemis olevate andmete vastu või
4) sellega on tekitatud oluline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2008, 13, 87 - jõust. 24.03.2008]

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 206[1]. Terminalseadme identifitseerimisvahendi ebaseaduslik kõrvaldamine ja muutmine

(1) Elektroonilise side võrgus kasutatavas terminalseadmes identifitseerimisvahendi ebaseadusliku kõrvaldamise või muutmise eest ärilisel eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 207. Arvutisüsteemi toimimise takistamine

(1) Arvutisüsteemi toimimise ebaseadusliku häirimise või takistamise eest andmete sisestamise, edastamise, kustutamise, rikkumise, muutmise või sulustamise teel –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:

1) see on toime pandud paljude arvutisüsteemide vastu ja kui selle toimepanemisel kasutati käesoleva seadustiku §-s 216[1] nimetatud seadet või arvutiprogrammi;
2) see on toime pandud grupi poolt;
3) sellega häiritakse või takistatakse elutähtsa valdkonna arvutisüsteemi toimimist või avalike teenuste osutamist või
4) kui sellega on tekitatud oluline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2008, 13, 87 - jõust. 24.03.2008]

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 208. Nuhkvara, pahavara ja arvutiviiruse levitamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Süüteod vara vastu tervikuna

1. jaotis
Kelmus

§ 209. Kelmus

(1) Teisele isikule varalise kahju tekitamise eest tegelikest asjaoludest teadvalt ebaõige ettekujutuse loomise teel varalise kasu saamise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise, omastamise, süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise, asja tahtliku rikkumise või hävitamise, kelmuse või väljapressimise;
2) ametiisiku poolt;
3) suures ulatuses;
4) grupi poolt või
5) avalikkuse poole pöördudes, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 209[1]. Hankekelmus Euroopa Liidu finantshuve kahjustades

(1) Euroopa Liidu finantshuvide kahjustamise eest Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.07.2018, lk 1–222), artikli 2 punktis 51 nimetatud lepingu alusel saadud vara mitte-eesmärgipärase kasutamise teel varalise kasu saamise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

§ 210. Soodustuskelmus

(1) Soodustuseks käesoleva paragrahvi tähenduses loetakse tasuta või osaliselt tasuta väljamakset majandustegevuses osalevale isikule riigieelarve, kohaliku omavalitsuse või muudest avalikest vahenditest või maksusoodustust eesmärgiga soodustada majandustegevust.

(2) Pettuse teel soodustuse saamise või soodustuse mitte-eesmärgipärase kasutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 211. Investeerimiskelmus

(1) Investeeringu saamise eest üldsusele või kindlaksmääratud isikute ringile suunatud teabes olulistes asjaoludes valeandmete esitamise või oluliste asjaolude esitamata jätmise teel –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 212. Kindlustuskelmus

(1) Kindlustusjuhtumi esilekutsumise või kindlustusjuhtumi toimumise kohta ebaõige ettekujutuse loomise eest kindlustusandjalt kindlustushüvitise saamise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 213. Arvutikelmus

(1) Teisele isikule varalise kahju tekitamise eest arvutiprogrammi või andmete ebaseadusliku sisestamise, muutmise, kustutamise, rikkumise, sulustamise või muul viisil andmetöötlusprotsessi ebaseadusliku sekkumise teel varalise kasu saamise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise, omastamise, süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise, asja tahtliku rikkumise või hävitamise, kelmuse või väljapressimise;
2) ametiisiku poolt;
3) suures ulatuses või
4) grupi poolt, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

2. jaotis
Väljapressimine

§ 214. Väljapressimine

(1) Varalise kasu üleandmise nõudmise eest, kui on ähvardatud piirata isiku vabadust, avaldada häbistavaid andmeid või hävitada või rikkuda vara, samuti kui on kasutatud vägivalda, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, röövimise, omastamise, süüteo toimepanemise tulemusena saadud vara omandamise, hoidmise või turustamise, asja tahtliku rikkumise või hävitamise, kelmuse või väljapressimise;

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
2) suures ulatuses;
3) raske tervisekahjustuse tekitamisega;
4) grupi poolt,
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
5) isikult vabaduse võtmisega või
6) vara rikkumise või hävitamisega, –
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2[1]) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

3. jaotis
Ebaseaduslik kasutamine

§ 215. Asja omavoliline kasutamine

(1) Võõra vallasasja omavolilise ajutise kasutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) isiku poolt, kes on varem toime pannud varguse, omastamise või asja omavolilise kasutamise, või
2) grupi poolt, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud vägivallaga, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2 või 3 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 216. Elektrienergia, maagaasi ja soojusenergia ebaseaduslik kasutamine
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(1) Elektrienergia, maagaasi või soojusenergia ebaseadusliku kasutamise eest võrku ebaseadusliku lülitumise teel –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 216[1]. Arvutikuriteo ettevalmistamine

(1) Seadme või arvutiprogrammi, mis on loodud või kohandatud eelkõige käesoleva seadustiku §-s 206, 207, 213 või 217 sätestatud kuritegude toimepanemiseks, või kaitsevahendi, mille abil on võimalik hankida juurdepääs arvutisüsteemile, hankimise, valmistamise, valdamise, levitamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise eest, et panna ise või võimaldada kolmandal isikul panna toime käesoleva seadustiku §-s 206, 207, 213 või 217 sätestatud kuritegu, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.
[RT I 2008, 13, 87 - jõust. 24.03.2008]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 217. Arvutisüsteemile ebaseaduslikult juurdepääsu hankimine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Arvutisüsteemile ebaseaduslikult juurdepääsu hankimise eest kaitsevahendi kõrvaldamise või vältimise teel –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:
1) kui sellega on tekitatud oluline kahju või
2) kui juurdepääs on hangitud riigisaladust, salastatud välisteavet või ainult ametialaseks kasutamiseks ettenähtud andmeid sisaldavale arvutisüsteemile või
3) kui juurdepääs on hangitud elutähtsa valdkonna arvutisüsteemile, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 217^1. Ebaseaduslikult kõrvaldatud ja muudetud identifitseerimisvahendiga terminalseadme kasutamine

(1) Ebaseaduslikult kõrvaldatud või muudetud identifitseerimisvahendiga terminalseadme kasutamise eest elektroonilise side võrgus isiku poolt, kes oli teadlik, et identifitseerimiskood on ebaseaduslikult kõrvaldatud või seda on ebaseaduslikult muudetud, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

4. jaotis
Usalduse kuritarvitamine

[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 217^2. Usalduse kuritarvitamine

(1) Seadusest või tehingust tuleneva teise isiku vara käsutamise või teisele isikule kohustuse võtmise õiguse ebaseadusliku ärakasutamise eest või teise isiku varaliste huvide järgimise kohustuse rikkumise eest, kui sellega on tekitatud suur varaline kahju ja kui puudub käesoleva seaduse §-s 201 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

3. jagu
Vähemohtlikud varavastased süüteod

§ 218. Varavastane süütegu väheväärtusliku asja ja varalise õiguse vastu

(1) Varavastase süüteo eest väheväärtusliku asja või väheolulise varalise õiguse vastu, välja arvatud arvutisüsteemile ebaseaduslikult juurdepääsu hankimine, arvutiandmetesse sekkumine, arvutisüsteemi toimimise takistamine, arvutikuriteo ettevalmistamine, röövimine, väljapressimine ja asja omavoliline kasutamine vägivalla abil ning tulirelva, laskemoona, lõhkeaine, kiirgusallika, narkootilise või psühhotroopse aine või nende lähteaine, suure teadusliku, kultuuri- või ajalooväärtusega eseme vargus või süstemaatiline vargus, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud väärteo katse on karistatav.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses loetakse väheväärtuslikuks asjaks või väheoluliseks varaliseks õiguseks asja või õigust, mille rahaline väärtus ei ületa kahtekümmend miinimumpäevamäära või mille kahjustamisel käesoleva seadustiku §-des 203 ja 204 sätestatud juhtudel ei põhjustatud olulist kahju.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

14. peatükk
INTELLEKTUAALSE OMANDI VASTASED SÜÜTEOD

§ 219. Autorsuse rikkumine

(1) Võõra isiku teose või teose esituse, samuti võõra leiutise, tööstusdisainilahenduse või mikrolülituse topoloogia oma nimel üldsusele teatavaks tegemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 220. Teose, leiutise, tööstusdisainilahenduse ja mikrolülituse topoloogia autori ja autoriõigusega kaasnevate õiguste valdaja varaliste õiguste rikkumine

[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 221. Autoriõiguse seadusega ettenähtud tasu maksmisest kõrvalehoidumine

[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 222. Piraatkaubandus
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Teadvalt autoriõigust või autoriõigusega kaasnevat õigust rikkuva kauba valmistamise, müügi, rentimise, hoidmise, edasitoimetamise või sellega muul viisil kauplemise eest kutse- või majandustegevuses, kui rikkumisega saadud kasu või tekitatud kahju ületab kahtekümmend miinimumpäevamäära, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

§ 222[1]. Autoriõiguse rikkumine arvutisüsteemis
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Autori või autoriõigusega kaasneva õiguse omaja varalise õiguse teadva rikkumise eest arvutisüsteemi vahendusel kutse- või majandustegevuses, kui rikkumisega saadud kasu või tekitatud kahju ületab kahtekümmend miinimumpäevamäära ning puudub käesoleva seadustiku §-s 222 sätestatud koosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 223. Teose ja autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseaduslik üldsusele suunamine

(1) Teose või autoriõigusega kaasnevate õiguste objekti ebaseadusliku avaliku esitamise, üldsusele näitamise, edastamise, taasedastamise või kättesaadavaks tegemise eest kutse- või majandustegevuses, kui rikkumisega saadud kasu või tekitatud kahju ületab kahtekümmend miinimumpäevamäära, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 224. Piraatkoopiaga kauplemine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 224[1]. Autoriõiguse rikkumine

(1) Autori või autoriõigusega kaasneva õiguse omaja varalise õiguse rikkumise eest varalise kasu saamise eesmärgil –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.

(3) Kohus võib konfiskeerida käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 225. Tehnilise kaitsemeetme ja teabe kõrvaldamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Autoriõiguse või autoriõigusega kaasneva õiguse rikkumist takistava tehnilise kaitsemeetme või õiguse teostamist käsitleva elektroonilise teabe ebaseadusliku muutmise või kõrvaldamise või ainuüksi või põhiliselt kaitsemeetme kõrvaldamiseks kasutatava vahendi või seadme valmistamise, importimise, teenusena kättesaadavaks tegemise või levitamise eest, kui tegu on toime pandud väljaspool isikliku kasutamise ala kasu saamise eesmärgil, –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

(3) Kohus võib konfiskeerida käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 225[1]. Infoühiskonna teenuse ja meediateenuse ebaseaduslik vastuvõtmine
[RT I, 06.01.2011, 1 - jõust. 16.01.2011]

(1) Tasulisele infoühiskonna teenusele või tasu eest edastatavale meediateenusele või nendele juurdepääsu võimaldavale teenusele ebaseaduslikku juurdepääsu võimaldavate seadmete või tarkvara ärilisel eesmärgil valmistamise, edasiandmise, paigaldamise, hooldamise, omamise või reklaamimise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 06.01.2011, 1 - jõust. 16.01.2011]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

§ 226. Tööstusomandi õiguse rikkumine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Patendi, kasuliku mudeli, kaubamärgi, tööstusdisainilahenduse või mikrolülituse topoloogia omaniku ainuõiguse, samuti kaitsealuse sordi aretajale või omanikule kuuluvate varaliste õiguste või kaitstud geograafilisest tähisest tulenevate õiguste rikkumise eest varalise kasu saamise eesmärgil – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.

(3) Kohus võib konfiskeerida käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 227. Võltskaubandus
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Registreeringu alusel õiguskaitse saanud kaubamärgiga identse või sellest olemuslikult eristamatu tähisega varustatud kauba, selle pakendi või etiketi valmistamise, müügi, rentimise, hoidmise, edasitoimetamise või sellega muul viisil kauplemise, sealhulgas sellise tähise all teenuse pakkumise eest kaubamärgiomaniku ainuõigust rikkudes, kui rikkumisega saadud kasu või tekitatud kahju ületab kahtekümmend miinimumpäevamäära, – karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

§ 228. Leiutise ja tööstusdisainilahenduse avalikustamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 229. Sordikaitsest tulenevate õiguste rikkumine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 230. Registreeritud geograafilise tähise ebaseaduslik kasutamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

15. peatükk
RIIGIVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Üldsätted

[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 230^{1}. Karistamine käesolevas peatükis sätestatud süüteo eest

Kui käesolevas peatükis sätestatud süüteo objektiks oli riigisaladus või salastatud välisteave, ei vabane süüteo toime pannud isik vastutusest, kui pärast sellise süüteo toimepanemist teabe salastatus kustub, välja arvatud juhul, kui teabe salastamiseks puudus õiguslik alus.
[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

2. jagu
Süüteod Eesti Vabariigi vastu

[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 231. Eesti Vabariigi vastu suunatud vägivaldne tegevus

(1) Tegevuse eest, mis on suunatud Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse vägivaldsele muutmisele, territoriaalse terviklikkuse vägivaldsele rikkumisele, vägivaldsele võimuhaaramisele või muul viisil Eesti põhiseadusliku korra vägivaldsele muutmisele, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(1^{1}) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^{2} sätestatule.
[RT I 2009, 51, 347 - jõust. 15.11.2009]

§ 232. Riigireetmine

(1) Eesti Vabariigi kodaniku poolt välisriigi, välisriigi organisatsiooni, välismaalase või välisriigi ülesandel tegutseva isiku abistamise eest Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse või territoriaalse terviklikkuse vastu suunatud vägivallata tegevuses või riigisaladuse või salastatud välisteabe kogumise eest selle edastamise eesmärgil või selle edastamise eest välisriigile, välisriigi organisatsioonile, välismaalasele või välisriigi ülesandel tegutsevale isikule – karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(1^{1}) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

(2) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I 2009, 51, 347 - jõust. 15.11.2009]

§ 233. Välismaalase poolt toimepandud Eesti Vabariigi vastu suunatud vägivallata tegevus

(1) Välismaalase poolt Eesti Vabariigi iseseisvuse ja sõltumatuse või territoriaalse terviklikkuse vastu suunatud vägivallata tegevuse eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 231 või 234 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse kahe- kuni viieteistaastase vangistusega.
[RT I 2009, 51, 347 - jõust. 15.11.2009]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

§ 234. Salakuulamine

(1) Välismaalase poolt riigisaladuse või salastatud välisteabe kogumise eest selle edastamise eesmärgil või selle edastamise eest välisriigile, välisriigi organisatsioonile, välismaalasele või välisriigi ülesandel tegutsevale isikule –
karistatakse kolme- kuni viieteistaastase vangistusega.
[RT I 2009, 51, 347 - jõust. 15.11.2009]

(1[1]) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

(2) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I 2009, 51, 347 - jõust. 15.11.2009]

§ 234[1]. Eesti Vabariigi vastase sõja või okupatsiooni toetamine

(1) Eesti Vabariigi vastase sõja või Eesti okupeerimise ajal Eesti Vabariigi kodaniku poolt vaenlase relvajõududega liitumise, Eesti Vabariigi vastases sõjategevuses osalemise või selliste sõjaliste või juhtivate tsiviilülesannete täitmise eest, mis toetavad Eesti Vabariigi vastast sõjategevust või Eesti Vabariigi okupeerimist, –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.
[RT I 2009, 51, 347 - jõust. 15.11.2009]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

§ 234[2]. Eesti Vabariigi vastu suunatud luuretegevus ja selle toetamine

(1) Välisriigi luure- või julgeolekuteenistuse teenistuja poolt või selle huvides või ülesandel tegutseva isiku poolt Eesti Vabariigi julgeoleku vastu suunatud tegevuse eest, sealhulgas teabe või asja kogumise, hoidmise, edastamise, üleandmise, muutmise või kahjustamise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 231, 232, 233 või 234 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse kahe- kuni viieteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

§ 235. Eesti Vabariigi põhiseadusliku korra vastane ühendus

(1) Eesti Vabariigi vastu suunatud vägivaldse tegevuse eesmärgil loodud kolmest või enamast isikust koosnevasse püsivasse ja isikutevahelise ülesannete jaotusega ühendusse kuulumise, samuti sellise ühenduse loomise, juhtimise või sellesse liikmete värbamise eest –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 235[1]. Eesti Vabariigi vastane suhe
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

(1) Suhte loomise või pidamise eest välisriigiga, välisriigi organisatsiooniga või välisriigi ülesandel tegutseva isikuga eesmärgil panna toime käesoleva seadustiku §-s 231, 232, 233, 234, 234[2] või 235 sätestatud kuritegu –
karistatakse kuni kuueaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

§ 235[2]. Eesti Vabariigi vastane võltsimine

(1) Ametliku dokumendi võltsimise, sellise dokumendi levitamise või selles sisalduvate andmete levitamise eest eesmärgiga kahjustada Eesti Vabariigi iseseisvust ja sõltumatust või territoriaalset terviklikkust või kui sellega kaasnes oht Eesti Vabariigi iseseisvusele ja sõltumatusele või territoriaalsele terviklikkusele –
karistatakse kuni kuueaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 235[3]. Ametiisiku riigivastane mõjutamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Ametiisiku mõjutamise eest teenistuskohustuste täitmata jätmisele eesmärgiga kahjustada Eesti Vabariigi iseseisvust ja sõltumatust või territoriaalset terviklikkust –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 236. Üleskutse kuriteo toimepanemisele Eesti Vabariigi vastu

(1) Käesolevas jaos sätestatud kuriteo toimepanemisele avaliku üleskutsumise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

3. jagu
Süüteod riigivõimu vastu
[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 237. Terrorikuritegu
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(1) Rahvusvahelise julgeoleku vastase, isikuvastase, elu või tervist ohustava keskkonnavastase,välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni vastu suunatud või üldohtliku kuriteo toimepanemise, keelatud relva tootmise, levitamise või kasutamise või vara ebaseadusliku hõivamise või olulises ulatuses rikkumise või hävitamise või arvutiandmetesse sekkumise või arvutisüsteemi toimimise takistamise eest, samuti selliste tegude toimepanemisega ähvardamise eest, kui see on toime pandud eesmärgiga sundida riiki või rahvusvahelist organisatsiooni midagi tegema või tegemata jätma või tõsiselt häirida riigi poliitilist, põhiseaduslikku, majanduslikku või ühiskondlikku korraldust või see hävitada või tõsiselt häirida rahvusvahelise organisatsiooni tegevust või see hävitada või tõsiselt hirmutada elanikkonda, –
karistatakse viie- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.
[RT I 2009, 19, 114 - jõust. 06.04.2009]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

§ 237[1]. Terroristlik ühendus

(1) Kolmest või enamast isikust koosnevasse püsivasse isikutevahelise ülesannete jaotusega ühendusse kuulumise eest, mille tegevus on suunatud käesoleva seadustiku §-s 237 sätestatud kuriteo toimepanemisele, samuti sellise ühenduse loomise, juhtimise või sinna liikmete värbamise eest –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase või eluaegse vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 237[2]. Terrorikuriteo ettevalmistamine ja üleskutse selle toimepanemisele

(1) Käesoleva seadustiku §-s 237 sätestatud kuriteo toimepanemiseks väljaõppe korraldamise või saamise või isiku värbamise või muul viisil sellise kuriteo ettevalmistamise eest, samuti sellise kuriteo toimepanemisele avaliku üleskutsumise eest –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 237[3]. Terrorikuriteo ja selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamine ning toetamine

(1) Käesoleva seadustiku §-s 237, 237[1] või 237[2] sätestatud kuriteo, samuti terroristliku ühenduse või isiku, kelle tegevus on suunatud käesoleva seadustiku §-s 237 sätestatud kuriteo toimepanemisele, rahastamise või muul viisil teadvalt toetamise, samuti vahendite kättesaadavaks tegemise või kogumise eest, teades, et neid võidakse kasutada täielikult või osaliselt käesoleva seadustiku §-s 237, 237[1] või 237[2] sätestatud kuriteo toimepanemiseks –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I 2009, 19, 114 - jõust. 06.04.2009]

§ 237[4]. Kuritahtlik sisenemine Eesti Vabariiki

(1) Välismaalase poolt Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise eest, kui:
1) see on toime pandud muu riigivastase kuriteo toimepanemise eesmärgil Eesti Vabariigis;
2) sellega on kaasnenud vägivald, isikult vabaduse võtmine, ähvardus kasutada vägivalda või piirata isiku vabadust või
3) ebaseadusliku piiriületuse hõlbustamise eesmärgil on rikutud või hävitatud vara, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud, kaasas relv, relvana kasutatav ese, lõhkeaine, lõhkeseadeldis või kiirgusallikas;
2) see on toime pandud näo varjamisega näokatte või maskiga või muul viisil, mis takistas isiku tuvastamist, või
3) sellega on kaasnenud oht inimese elule, –
karistatakse kolme- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 237[5]. Terroristlikul eesmärgil reisimine

(1) Käesoleva seadustiku §-s 237 või 237[1] sätestatud kuriteo toimepanemise eesmärgil või §-s 237[2] sätestatud väljaõppe korraldamise või saamise eesmärgil Eesti Vabariiki sisenemise või teise riiki reisimise eest –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

§ 237[6]. Terroristlikul eesmärgil reisimise korraldamine, rahastamine ja toetamine

(1) Käesoleva seadustiku §-s 237[5] sätestatud kuriteo korraldamise, rahastamise või muul viisil teadvalt toetamise, samuti vahendite kättesaadavaks tegemise või kogumise eest, teades, et neid võidakse kasutada täielikult või osaliselt §-s 237[5] sätestatud kuriteo toimepanemiseks, –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 04.01.2019, 12 - jõust. 14.01.2019]

§ 238. Massilise korratuse organiseerimine ja ettevalmistamine ning üleskutse selles osalemisele

(1) Palju inimesi hõlmava korratuse organiseerimise või ettevalmistamise või sellises korratuses osalemisele üleskutsumise eest, kui sellega on kaasnenud rüüstamine, purustamine, süütamine või muu selline tegevus, –
karistatakse kolme- kuni kaheksa-aastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 239. Süüteo toimepanemine massilise korratuse ajal

(1) Rüüstamise, purustamise, süütamise või muu sellise tegevuse eest massilises korratuses osaleja poolt või seadusliku korralduse eiramise või vastuhakkamise eest politseiametnikule, abipolitseinikule või muule isikule, kes on seaduslikult tõkestanud sellist tegevust, või sellise isiku üleskutsumise eest teenistuskohustuse täitmata jätmisele, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2009, 51, 347 - jõust. 15.11.2009]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud näo varjamisega näokatte või maskiga või muul viisil, mis takistas isiku tuvastamist, –
karistatakse kahe- kuni kaheksa-aastase vangistusega.
[RT I 2008, 28, 181 - jõust. 13.07.2008]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 240. Ametiruumi tungimine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 241. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe avalikustamine

(1) Riigisaladuse või salastatud välisteabe saladuses hoidmiseks kohustatud isiku poolt riigisaladuse või salastatud välisteabe avalikustamise, ebaseadusliku edastamise või sellele ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 232 või 234 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 242. Riigisaladuse ja salastatud välisteabe avalikustamine ettevaatamatusest

(1) Riigisaladuse või salastatud välisteabe saladuses hoidmiseks kohustatud isiku poolt riigisaladuse või salastatud välisteabe avalikustamise, ebaseadusliku edastamise või sellele ebaseadusliku juurdepääsu võimaldamise eest, kui tegu on toime pandud ettevaatamatusest, samuti riigisaladust või salastatud välisteavet sisaldava teabekandja kaotamise eest, kui:
1) sellega on tekitatud oluline kahju Eesti Vabariigi, välisriigi, rahvusvahelise organisatsiooni või rahvusvahelise kokkuleppega loodud institutsiooni julgeolekule või
1^1) sellega on tekitatud oht isiku elule või tervisele või
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
2) süüteo objektiks oli salajase või täiesti salajase taseme riigisaladus või salastatud välisteave, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 243. Asutusesisese teabe edastamine

(1) Asutusesiseseks tunnistatud teabe kogumise eest selle edastamise eesmärgil või selle edastamise eest välisriigile, välisriigi organisatsioonile, välismaalasele või välisriigi ülesandel tegutsevale isikule –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 244. Rünne kõrge riigiametniku elule ja tervisele

(1) Vägivallateo eest Vabariigi Presidendi, Riigikogu esimehe, peaministri, Riigikohtu esimehe, õiguskantsleri, riigikontrolöri või Kaitseväe juhataja, samuti nimetatud isiku perekonnaliikme vastu –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku tapmise, pantvangi võtmise või temale raske tervisekahjustuse tekitamise eest –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 245. Eesti Vabariigi ametliku sümboli teotamine

(1) Eesti lipu, riigivapi või muu ametliku sümboli maharebimise, purustamise, rüvetamise või muul viisil teotamise, samuti riigihümni teotamise eest – karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

4. jagu
Süüteod välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni vastu
[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 246. Rünne rahvusvaheliselt kaitstud isiku elule ja tervisele

(1) Vägivallateo eest riikidevahelise organisatsiooni või üldtunnustatud valitsusvälise rahvusvahelise organisatsiooni esindaja või välisriigi kõrge riigitegelase, samuti nimetatud isiku perekonnaliikme vastu –

karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku tapmise, pantvangi võtmise või temale raske tervisekahjustuse tekitamise eest –
karistatakse kuue- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 247. Rahvusvaheliselt kaitstud isiku laimamine ja solvamine

(1) Rahvusvaheliselt kaitstud isiku või tema perekonnaliikme laimamise või solvamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2003, 83, 557 - jõust. 01.01.2004]

§ 248. Tungimine diplomaatilist puutumatust omavale maa-alale, hoonesse ja ruumi
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 249. Välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni ametliku sümboli teotamine

(1) Välisriigi riigilipu, riigivapi või muu ametliku sümboli või rahvusvahelise organisatsiooni ametliku sümboli maharebimise, purustamise, rüvetamise või muul viisil teotamise, samuti välisriigi riigihümni teotamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 250. Üleskutse kuriteo toimepanemisele välisriigi ja rahvusvahelise organisatsiooni vastu

(1) Käesolevas jaos sätestatud kuriteo toimepanemisele avaliku üleskutsumise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

5. jagu
Süüteod riigi kaitsevõime vastu
[RT I 2007, 16, 77 - jõust. 01.01.2008]

§ 251. Võimuhaaramine Kaitseväes või Kaitseliidus
[RT I, 12.03.2015, 1 - jõust. 01.01.2016]

(1) Kaitseväes või Kaitseliidus või nende struktuuriüksuses või nende koosseisu kuuluvas muus üksuses võimuhaaramise eest –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 12.03.2015, 1 - jõust. 01.01.2016]

(2) Sama teo ettevalmistamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud:
1) vägivallaga;
2) relva, relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades või
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]
3) raske tervisekahjustuse tekitamisega, –
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2 või 3 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 252. Tungimine riigikaitseliselt tähtsale maa-alale, hoonesse ja ruumi
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 253. Riigikaitselise sundkoormise täitmata jätmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 254. Mobilisatsioonikäsu täitmata jätmine ja kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumine

(1) Isiku poolt mobilisatsioonikäsu täitmata jätmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.03.2015, 1 - jõust. 01.01.2016]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud sõjaajal, samuti sõjaajal kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumise eest –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

16. peatükk

AVALIKU RAHU VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Avaliku julgeoleku vastased süüteod

§ 255. Kuritegelik ühendus

(1) Kolmest või enamast isikust koosnevasse püsivasse isikutevahelise ülesannete jaotusega ühendusse, mille tegevus on suunatud teise astme kuritegude, mille eest ettenähtud vangistuse ülemmäär on vähemalt kolm aastat, või esimese astme kuritegude toimepanemisele, kuulumise eest – karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1^1) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:
1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või
2) võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 256. Kuritegeliku ühenduse organiseerimine

(1) Kuritegeliku ühenduse loomise, juhtimise või sinna liikmete värbamise eest –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(1^1) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:
1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või
2) võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 257. Omavoli
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 258. Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone ebaseaduslik ületamine

(1) Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone ebaseadusliku ületamise eest, kui teos puudub käesoleva seadustiku §-s 237^4 sätestatud süüteokoosseis ja see on toime pandud:
1) politseiametniku peatumismärguande või käsu eiramisega;
2) grupi poolt või
3) transpordivahendiga selleks mitteettenähtud kohas, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 259. Välismaalase ebaseaduslik toimetamine üle Eesti Vabariigi riigipiiri ja ajutise kontrolljoone

(1) Välismaalase ebaseaduslikult üle Eesti Vabariigi riigipiiri või ajutise kontrolljoone toimetamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud välismaalase eluohtlikku või tema tervist raskelt kahjustada võivasse olukorda asetamisega, –
karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni seitsmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 17.12.2015, 3 - jõust. 27.12.2015]

§ 259^1. Eestis ilma seadusliku aluseta viibimise soodustamine

(1) Välismaalase ilma seadusliku aluseta Eestis viibimisele kaasaaitamise eest varalise kasu saamise eesmärgil, kui teos puudub käesoleva seadustiku §-s 133, 133^1, 175, 259 või 260^1 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 17.12.2015, 3 - jõust. 27.12.2015]

§ 260. Välismaalase ilma seadusliku aluseta Eestis viibimine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 260^1. Eestis ilma seadusliku aluseta viibivale välismaalasele töötamise võimaldamine

(1) Tööandja poolt Eestis viibimiseks seaduslikku alust mitteomavale välismaalasele Eestis töötamise võimaldamise eest, kui teos puudub käesoleva seadustiku §-s 133, 133[1] või 175 sätestatud süüteokoosseis ja:
[RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]
1) see on toime pandud süstemaatiliselt;
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
2) töötada võimaldati kolmel või enamal välismaalasel;
3) töötada võimaldati alaealisel välismaalasel;
4) töötada võimaldati inimkaubandusega seotud kuriteo välismaalasest kannatanul või
5) sellega on põhjustatud oht välismaalase elule või tervisele või koheldud välismaalast inimväärikust alandavalt, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 30.06.2011, 1 - jõust. 20.07.2011]

§ 261. Koormise täitmata jätmine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Isikule pandud koormise täitmata jätmise või selle täitmise võimatusest teatamata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest sõjaseisukorra ajal –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Avaliku korra vastased süüteod

§ 262. Avaliku korra rikkumine

(1) Avalikus kohas käitumise üldnõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 263. Avaliku korra raske rikkumine

(1) Avalikus kohas käitumise üldnõuete rikkumise eest, kui see on toime pandud:
1) vägivallaga või
2) relva või relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 264. Looma julm kohtlemine

(1) Looma suhtes lubamatu teo toimepanemise eest:
1) [kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
2) avalikus kohas või
3) julmal viisil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 264[1]. Avaliku koosoleku pidamise nõuete rikkumine

(1) Avaliku koosoleku pidamisele kehtestatud nõuete eiramise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.
[RT I, 13.03.2014, 4 - jõust. 01.07.2014]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 265. Keelatud avalik koosolek

(1) Keelatud avaliku koosoleku korraldamise või sellisel koosolekul osalemise üleskutse eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 266. Omavoliline sissetung ja lahkumisnõude täitmata jätmine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Valdaja tahte vastaselt hoonesse, ruumi, sõidukisse või piirdega alale ebaseadusliku tungimise või valdaja poolt esitatud sealt lahkumise nõude ebaseadusliku täitmata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on pandud toime elamiseks kasutatavasse ruumi tungimisega;
2) see on pandud toime vägivallaga;
3) on tungitud diplomaatilise puutumatusega maa-alale, hoonesse, ruumi või
4) see on pandud toime maa-ala, hoone või ruumi hõivamise või korrapärase tegevuse takistamise eesmärgil, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 267. Võõrast hoonest, ruumist, sõidukist ja piirdega alalt lahkumise nõude täitmata jätmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 268. Ebaseadusliku tegevuse võimaldamine

(1) Narkootiliste või psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks tarvitamiseks või ebaseaduslike hasartmängude korraldamiseks ruumi kasutada andmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:
1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 268^1. Prostitutsioonile kaasaaitamine
[Kehtetu - RT I, 04.04.2012, 1 - jõust. 14.04.2012]

§ 269. Punase signaalraketi ebaseaduslik laskmine

Punase signaalraketi ebaseadusliku laskmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

§ 270. Uppunud võõra asja loata ülestõstmine

(1) Eesti territoriaalvetes või majandusvööndis uppunud võõra asja pädeva riigiasutuse loata ülestõstmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

§ 271. Eesti lipu kasutamise korra rikkumine

(1) Eesti lipu heiskamisele või Eesti lipu ja selle värvikombinatsiooni kasutamisele esitatud nõuete rikkumise, samuti Eesti lipu kaubamärgina kasutamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga

(2) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 960 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 272. Eesti riigilipu ebaseaduslik heiskamine laeval
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 273. Eesti riigilipu kandmise kohustuse rikkumine laeval
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

3. jagu
Avaliku võimu teostamise vastased süüteod

1. jaotis
Võimuesindaja suhtes toimepandud süüteod

§ 274. Vägivald võimuesindaja vastu
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Vägivalla kasutamise eest võimuesindaja vastu seoses tema ametikohustuste täitmisega –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:
1) eesmärgiga sundida võimuesindajat ebaseaduslikule teole;
2) grupi poolt;
3) kui see on toime pandud korduvalt;
4) kui see on toime pandud relva või relvana kasutatava muu esemega või sellega ähvardades, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 275. Võimuesindaja solvamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Avalikku korda kaitsva võimuesindaja solvamise eest seoses tema ametikohustuste täitmisega –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 275^{1}. Võimuesindaja laimamine

(1) Võimuesindaja laimamise eest seoses tema ametikohustuste täitmisega –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 276. Võimuesindaja seadusliku korralduse eiramine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 277. Ametniku vormiriietuse ja ametitunnistuse ebaseaduslik kasutamine

(1) Ametniku vormiriietuse või ametitunnistuse ebaseadusliku kasutamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(1^{1}) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

§ 278. Eritalituste vale väljakutsumine

(1) Päästeameti, politsei, kiirabi või muude eritalituste teadvalt vale väljakutse või väljasõidu põhjustamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 279. Riikliku ja haldusjärelevalve teostamise takistamine
[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

(1) Riikliku ja haldusjärelevalve takistamise eest sellisel kujul, mis ei võimaldanud järelevalve teostamist, –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.
[RT I, 13.03.2019, 2 - jõust. 15.03.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 16 000 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jaotis
Andmetega seotud süüteod

§ 280. Valeandmete esitamine

(1) Haldusorganile teadvalt valeandmete esitamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud eesmärgiga saada ametlik dokument, omandada õigus või vabaneda kohustusest ja kui puudub käesoleva seadustiku §-des 209–213 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 281. Ebaõigete andmete esitamine kohturegistri pidajale, väärtpaberite keskdepositooriumile, pensioniregistri pidajale, abieluvararegistrile, notarile ja kohtutäiturile
[RT I, 26.06.2017, 1 - jõust. 06.07.2017]

(1) Äriregistri pidajale, mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri pidajale, laevakinnistusraamatu pidajale, kommertspandiregistri pidajale, väärtpaberite keskdepositooriumile, pensioniregistri pidajale, abieluvararegistrile, kinnistusraamatu pidajale, notarile või kohtutäiturile ebaõigete andmete esitamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 26.06.2017, 1 - jõust. 06.07.2017]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 282. Sünnist ja surmast teatamata jätmine

(1) Sünnist või surmast seadusega ettenähtud tähtaja jooksul sündi või surma registreerivale ametnikule teatamata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 283. – § 287. [Kehtetud - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

17. peatükk
AMETIALASED SÜÜTEOD

1. jagu
Võimu kuritarvitamine

§ 288. Ametiisiku mõiste
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(1) Ametiisik käesoleva seadustiku eriosa tähenduses on füüsiline isik, kellel on avaliku ülesande täitmiseks ametiseisund, sõltumata sellest, kas ta täidab talle pandud ülesandeid alaliselt või ajutiselt, tasu eest või tasuta, teenistuses olles või vabakutselisena või lepingu, nimetamise või valimise alusel.
[RT I, 05.07.2013, 2 - jõust. 15.07.2013]

(2) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Ametiisik käesoleva seadustiku §-des 294, 296, 298 ja 298[1] sätestatud kuritegudes, samuti §-des 201, 209 ja 391 sätestatud kuritegudes, kui nendega kahjustatakse Euroopa Liidu finantshuve, on ka välisriigi ametiisik. Välisriigi ametiisik on nimetatud või valitud isik, kes täidab välisriigis või selle mis tahes tasandi haldusüksuses seadusandliku, täidesaatva või kohtuvõimu ülesandeid või kes täidab avalikku ülesannet välisriigi, selle haldusüksuse, avaliku asutuse või avaliku ettevõtja heaks, samuti avalik-õigusliku rahvusvahelise organisatsiooni teenistuja või esindaja, sealhulgas rahvusvahelise esinduskogu või kohtu liige.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(4) Ametiseisundi kasutamiseks välisriigi ametiisiku poolt loetakse teo toimepanemist või selle toime panemata jätmist ametiseisundit kasutades sõltumata sellest, kas tegu kuulub ametiisiku pädevusse.
[RT I 2008, 33, 200 - jõust. 28.07.2008]

§ 289. Ametiseisundi kuritarvitamine
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 290. Ametialane lohakus
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 290[1]. Piinamine

(1) Ametiisiku poolt ilma seadusliku aluseta teadvalt suure või järjepideva kehalise või hingelise valu põhjustamise eest isikule temalt või kolmandalt isikult ütluse saamise, karistamise, hirmutamise, sunni või diskrimineerimise eesmärgil, samuti ametiisiku poolt sellisele teole kihutamise või sellise teoga nõustumise eest –
karistatakse ühe- kuni seitsmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) kahe või enama isiku suhtes või
2) noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes või
3) grupi poolt, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 291. Võimuliialdus

(1) Ametiisiku poolt relva, erivahendi või füüsilise jõu ebaseadusliku kasutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 291[1]. Riikliku järelevalve ebaseaduslik teostamine

(1) Riiklikku järelevalvet teostava või kohalikule omavalitsusele seadusega pandud järelevalvekohustust täitva ametiisiku poolt teadvalt ebaseadusliku otsuse või toimingu tegemise eest või otsuse või toimingu ebaseaduslikult tegemata jätmise eest, kui sellega on tekitatud oluline varaline kahju või kui sellega on teisele isikule, välja arvatud riik ja kohalik omavalitsusüksus, põhjustatud muu raske tagajärg, –
karistatakse rahalise karistusega või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 292. Andmekogu pidamise nõuete rikkumine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Aususe kohustuse rikkumine

§ 293. Pistise võtmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 294. Altkäemaksu võtmine

(1) Ametiisiku poolt talle või kolmandale isikule vara või muu soodustuse lubamisega nõustumise või vastuvõtmise eest vastutasuna tema ametiseisundi kasutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) vähemalt teist korda;
2) altkäemaksu küsimisega;
3) grupi poolt või
4) suures ulatuses, –
karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 295. Pistise vahendus
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 296. Altkäemaksu vahendus

(1) Altkäemaksu vahendamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 297. Pistise andmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 298. Altkäemaksu andmine

(1) Altkäemaksu lubamise või andmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) vähemalt teist korda;
2) grupi poolt või
3) suures ulatuses, –
karistatakse ühe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 298[1]. Mõjuvõimuga kauplemine

(1) Isiku poolt talle või kolmandale isikule vara või muu soodustuse küsimise, lubamisega nõustumise või vastuvõtmise eest vastutasuna tema tegeliku või tema poolt väidetava mõjuvõimu kasutamise eest ametiisiku üle selleks, et soodustuse andja või kolmas isik saaks ametiisikult avaliku huvi seisukohast ebavõrdse või põhjendamatu eelise, samuti sellel eesmärgil soodustuse lubamise või andmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2006, 21, 160 - jõust. 25.05.2006]

§ 299. Ametialane võltsimine

(1) Ametiisiku poolt dokumendi võltsimise või võltsitud dokumendi väljaandmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(2) [Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 300. Riigihangete teostamise nõuete rikkumine

(1) Riigihanke menetluse nõuete rikkumise eest menetluses osalejale eelise andmise eesmärgil, samuti seaduse kohaselt nõutavat riigihanke menetlust korraldamata hankelepingu sõlmimise eest eelise andmise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui riigihanke maksumus või sõlmitud hankelepingu maksumus on eriti suur, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 300[1]. Toimingupiirangu rikkumine

(1) Korruptsioonivastases seaduses kehtestatud toimingupiirangu teadva rikkumise eest suures ulatuses –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud eriti suures ulatuses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 300[2]. Notari poolt teadvalt ebaseadusliku ametitoimingu tegemine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 301. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesoleva seadustiku §-des 293 kuni 299 sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

18. peatükk
ÕIGUSEMÕISTMISEVASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Õigusemõistmise takistamine

§ 302. Õigusemõistmise mõjutamine raske tervisekahjustuse tekitamisega
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Raske tervisekahjustuse tekitamise eest eesmärgiga sundida kohtunikku, rahvakohtunikku, uurijat, prokuröri, menetlusosalise esindajat, pankrotihaldurit, eksperti, tõlki või muud õigusemõistmisel osalevat isikut tegutsema õigusemõistmise huvidele mittevastavalt või kättemaksuks tema

poolt oma kohustuste täitmise eest –
karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 303. Õigusemõistmise mõjutamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Vägivallateo toimepanemisega või muul viisil õigusemõistmisel osaleva isiku mõjutamise eest eesmärgiga sundida teda tegutsema õigusemõistmise huvidele mittevastavalt või kättemaksuks tema poolt oma kohustuste täitmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 304. Kohtuniku, rahvakohtuniku, uurija, prokuröri, kaitsja, kannatanu esindaja ja tema lähedase vara rikkumine ja hävitamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 305. Kohtu solvamine

(1) Kohtu, kohtuniku või rahvakohtuniku solvamise eest seoses tema osalemisega õigusemõistmisel –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 305^1. Kohtu laimamine

(1) Kohtu, kohtuniku või rahvakohtuniku laimamise eest seoses tema osalemisega õigusemõistmisel –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 306. Kuriteo varjamine

(1) Teise isiku poolt esimese astme kuriteo eelnevalt mittelubatud varjamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(1^1) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Kuriteo eelnevalt mittelubatud varjamine kuriteo toimepanija vanema, lapse, lapsendaja, lapsendatu, venna, õe, vanavanema, lapselapse, abikaasa või tema vanema poolt ei ole süüline.

§ 307. Kuriteost mitteteatamine

(1) Teise isiku poolt toimepandud esimese astme kuriteost mitteteatamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(1^1) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Toimepandud esimese astme kuriteost mitteteatamine kuriteo toimepanija vanema, lapse, lapsendaja, lapsendatu, venna, õe, vanavanema, lapselapse, abikaasa või tema vanema poolt ei ole süüline.
[RT I 2003, 83, 557 - jõust. 01.01.2004]

§ 308. Üleskirjutatud vara hoidmise nõuete rikkumine

(1) Tsiviilhagi, avalik-õigusliku nõudeavalduse, täitemenetluse, konfiskeerimise, rahatrahvi, rahalise karistuse, varalise karistuse või kohtukulude hüvitamise tagamiseks üleskirjutatud vara õigustatud isiku loata kasutamise või käsutamise eest isiku poolt, kelle vastutavale hoiule vara oli antud, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 06.01.2016, 5 - jõust. 01.01.2017]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 309. Kohtukordniku tegevuse takistamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Isiku õiguste vastased süüteod kohtueelses, kohtuvälises ja kohtumenetluses

[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 310. Ebaseaduslik süüdistuse esitamine

Prokuröri poolt teadvalt süütule isikule süüdistusakti koostamise, temaga kokkuleppemenetluses kokkuleppe sõlmimise või psühhiaatrilise sundravi kohaldamiseks kriminaalasja kohtusse saatmise määruse teadvalt ebaseadusliku koostamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 311. Kohtuniku poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine

Kohtuniku poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemise eest –
karistatakse viie- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 311[1]. Kohtunikuabi või kohtujuristi poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemine

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.07.2014]

Kohtunikuabi või kohtujuristi poolt teadvalt ebaseadusliku kohtulahendi tegemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.07.2014]

§ 311[2]. Väärteomenetluses teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemine

Kohtuvälise menetleja ametniku või töötaja poolt teadvalt ebaseadusliku otsuse tegemise eest väärteomenetluses –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 311[3]. Süüteomenetluse teadvalt ebaseaduslik lõpetamine ja süüdistusest loobumine

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

Kohtuvälise menetleja ametniku või töötaja poolt väärteomenetluse teadvalt ebaseadusliku lõpetamise eest, samuti prokuröri või uurimisasutuse ametniku poolt kriminaalmenetluse teadvalt ebaseadusliku lõpetamise, prokuröri poolt uurimisasutusele teadvalt ebaseaduslikult kriminaalmenetluse lõpetamise loa andmise või süüdistusest loobumise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 312. Ebaseaduslik ülekuulamine

Uurija või prokuröri poolt vägivallaga ütluste andmisele sundimise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 290[1] sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 313. Menetlust tagava toimingu ebaseaduslik kohaldamine

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

Teadvalt seadusliku aluseta vahi alla võtmise või selle taotlemise, vahi all pidamise, kinnipidamise või sundtoomise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 314. Ebaseaduslik läbiotsimine ja väljatõstmine

(1) Ebaseadusliku läbiotsimise või eluruumist väljatõstmise eest –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 315. Ebaseaduslik jälitustegevus ja teabe varjatud kogumine

(1) Ebaseadusliku jälitustoimingu või ebaseaduslikult teabe varjatud kogumise eest, samuti jälitustoiminguga või varjatult kogutud teabe ebaseadusliku varjamise või hävitamise eest, kui selle pani toime isik, kellel oli jälitustegevuseks või teabe varjatud kogumiseks seadusest tulenev õigus, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 316. Tõendi kõrvaldamine ja kunstlik loomine

(1) Tõendi kõrvaldamise või kunstliku loomise eest eesmärgiga takistada kuriteona karistatava teo olemasolu või selle puudumise või muude tõendamiseseme asjaolude tuvastamist –
karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 316[1]. Kriminaalasja kohtueelse menetluse ja jälitusmenetluse andmete ebaseaduslik avaldamine

(1) Kriminaalasja kohtueelse menetluse andmete või kuriteo ärahoidmiseks või tõkestamiseks toimuva jälitusmenetluse andmete ebaseadusliku avaldamise eest isiku poolt, kellele need andmed said teatavaks seoses töö- või ametiülesannete täitmisega, kui sellega on tehtud võimatuks või oluliselt raskendatud kuriteona karistatava teo olemasolu või selle puudumise või muude tõendamiseseme asjaolude tuvastamine või jälitustoimingu eesmärgi saavutamine jälitusmenetluses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 316[2]. Teabe õigusliku aluseta salastamine ning riigisaladuse ja salastatud välisteabe valel õiguslikul alusel, vale salastamistaseme ja -tähtajaga salastamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 317. Menetlusosalise, tunnistaja, kannatanu, eksperdi ja tõlgi ilmumise takistamine

(1) Menetlusosalise, tunnistaja, eksperdi või tõlgi kohtueelsele või kohtumenetlusele ilmumise teadvalt takistamise eest, samuti samal eesmärgil nimetatud isiku teadvalt mõjutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 318. Tunnistaja, kannatanu ja tõlgi poolt kohustuste täitmisest keeldumine

(1) Kannatanu või tunnistaja poolt kriminaal- või väärteomenetluses või tsiviilkohtu- või halduskohtumenetluses ütluse andmisest aluseta keeldumise eest, samuti tõlgi poolt oma ülesannete täitmisest alusetu keeldumise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 319. Valekaebus

(1) Teadvalt vale kaebuse esitamise eest kuriteo toimepanemise kohta teise isiku poolt –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kaasnenud tõendite kunstlik loomine, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2010, 8, 34 - jõust. 27.02.2010]

§ 320. Valeütlus ja valevanne

(1) Kannatanu või tunnistaja poolt kriminaal- või väärteomenetluses või tsiviilkohtu- või halduskohtumenetluses teadvalt vale ütluse andmise eest või menetlusosalise poolt vande all teadvalt vale seletuse või vande all teadvalt vale vara nimekirja või sissetulekute või kulude arvestuse andmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 23.02.2011, 1 - jõust. 01.09.2011]

(2) Sama teo eest, kui sellega on kaasnenud tõendite kunstlik loomine, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 19.03.2019, 3 - jõust. 01.07.2019]

§ 321. Vale eksperdiarvamus ja valetõlge

(1) Eksperdi poolt teadvalt vale eksperdiarvamuse andmise eest või tõlgi poolt teadvalt valesti tõlkimise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kaasnenud tõendite kunstlik loomine, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

§ 322. Sundimine valeütlust ja vale eksperdiarvamust andma ning valetõlget tegema

(1) Sundimise eest valeütlust või vale eksperdiarvamust andma või valetõlget tegema, kui see on toime pandud vägivallaga, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 323. Vägivald õigusemõistmises osaleja vastu
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Vägivalla kasutamise eest kahtlustatava, süüdistatava, õigeksmõistetu, süüdimõistetu, tunnistaja või kannatanu vastu eesmärgiga takistada tal täita oma kohustust, teostada oma õigusi kriminaalmenetluses või maksta talle kätte tema õiguspärase tegevuse eest kriminaalmenetluses –

karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 323[1]. Saladuse hoidmise kohustuse rikkumine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

3. jagu
Karistuse täitmise vastased süüteod

§ 324. Kinnipeetud isiku ebaseaduslik kohtlemine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

Kinnipidamiskoha ametniku poolt kinnipeetava, arestialuse, vahistatud või muu kinnipidamiskohas kinni peetava isiku inimväärikuse teadvalt alandamise, diskrimineerimise või tema õiguste teadvalt ebaseadusliku piiramise eest ametiseisundit ära kasutades, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 290[1] sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 03.03.2021, 1 - jõust. 04.03.2021]

§ 325. Aine ja eseme ebaseaduslik üleandmine kinnipidamiskohas

(1) Kinnipidamiskohas keelatud aine või eseme kinnipeetavale, arestialusele, vahistatule või muule kinnipidamiskohas kinni peetavale isikule üleandmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.
[RT I, 03.03.2021, 1 - jõust. 04.03.2021]

(2) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

§ 326. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu ebaseaduslik vabastamine

Kinnipidamiskohast kinnipeetava, arestialuse või vahistatu ebaseadusliku vabastamise eest kinnipidamiskoha ametniku või muu isiku poolt, kes on kohustatud takistama kinnipeetava, arestialuse või vahistatu kinnipidamiskohast põgenemist, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 327. Massilised korratused kinnipidamiskohas

(1) Kinnipidamiskohas selle sisekorra vastaste toimingute organiseerimise või sellistes toimingutes osalemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud relva või relvana kasutatava muu eseme, lõhkeseadeldise või lõhkeainega ähvardades, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(3) Sama teo eest, kui selle käigus on:
1) tekitatud raske tervisekahjustus või
2) põhjustatud inimese surm, –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 328. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu põgenemine
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

Kinnipeetava, arestialuse või vahistatu põgenemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 329. Karistuse kandmisest kõrvalehoidumine

Täitmisele pööratud vangistusest või kinnipidamiskohast lahkuda lubatud kinnipeetava poolt karistuse kandmise jätkamisest, samuti kuriteo eest mõistetud ja täitmisele pööratud käesoleva seadustiku §-des 49, 49[1], 50, 51, 52 või 52[2] sätestatud lisakaristuse täitmisest teadliku kõrvalehoidmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 330. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt alkohoolse joogi ning muu piiritust sisaldava aine valmistamine, omandamine, valdamine ja arsti ettekirjutuseta tarvitamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 331. Kinnipeetava, arestialuse ja vahistatu poolt narkootilise ja psühhotroopse aine valmistamine, omandamine, valdamine ja arsti ettekirjutuseta tarvitamine

Kinnipeetava, arestialuse või vahistatu poolt narkootilise või psühhotroopse aine valmistamise, omandamise, valdamise, või arsti ettekirjutuseta tarvitamise eest –

karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2003, 83, 557 - jõust. 01.01.2004]

4. jagu
Kohtulahendi täitmise vastased süüteod

[RT I 2005, 39, 308 - jõust. 01.01.2006]

§ 331[1]. Kohtulahendi täitmata jätmine

(1) Tsiviilasjas tehtud kohtulahendi, millega kohustatakse isikut välja andma laps või asi või tegema asendamatut toimingut või hoiduma toimingu tegemisest, täitmata jätmise eest, kui isikut on selle eest täitemenetluses trahvitud või kui tema suhtes on selle eest täitemenetluses kohaldatud sunniraha või aresti, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 331[2]. Lähenemiskeelu rikkumine

Kohtulahendiga kohaldatud lähenemiskeelu või muu isikuõiguse kaitse abinõu rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht isiku elule, tervisele või varale, või lähenemiskeelu või muu isikuõiguse kaitse abinõu korduva rikkumise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I 2009, 59, 388 - jõust. 20.12.2009]

§ 331[3]. Kohtutäituri poolt vara teadvalt ebaseaduslik arest ja müük

(1) Kohtutäituri poolt vara teadvalt ebaseadusliku arestimise või müügi eest olulises ulatuses –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud suur varaline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 331[4]. Karistusjärgse käitumiskontrolli kontrollnõuete ja kohustuste rikkumine

Kontrollnõude või käitumiskontrolli raames pandud kohustuse kuritahtliku rikkumise eest karistusjärgsele käitumiskontrollile allutatud isiku poolt –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I 2009, 39, 261 - jõust. 24.07.2009]

§ 331[5]. Saladuse hoidmise kohustuse rikkumine

(1) Kohtu poolt kohaldatud saladuse hoidmise kohustuse rikkumise eest –
karistatakse rahalise karistusega või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 07.12.2018, 2 - jõust. 17.12.2018]

19. peatükk
AVALIKU USALDUSE VASTASED SÜÜTEOD

1. jagu
Maksevahendi ja riigi poolt kehtestatud märgi ja tunnuse võltsimine

§ 332. Välisriigi maksevahend, välisriigi poolt kehtestatud märk ja tunnus

Käesolevas jaos sätestatut kohaldatakse ka välisriigis käibel oleva raha, pangakaartide ning muude maksevahendite, väärtpaberite, maksumärkide ja riikliku proovijärelevalve märgiste võltsimise kohta.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 333. Maksevahendi ja väärtpaberi võltsimine

(1) Pangakaardi või muu maksevahendi, sealhulgas e-raha, või väärtpaberi võltsimise eest kasutamise eesmärgil, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 333[1] sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2010, 11, 54 - jõust. 28.03.2010]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) vähemalt teist korda või
2) suures ulatuses, –
karistatakse ühe- kuni kuueaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(5) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 333[1]. Raha võltsimine

(1) Raha võltsimise eest kasutamise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheksa-aastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse sõltumata sellest, kas:
1) võltsimise objektiks on käibele lastud või käibele laskmata raha, kui see on mõeldud ringluseks ning on seadusliku maksevahendina kasutatav vääring;
2) võltsimine pannakse toime seaduslike või ebaseaduslike vahendite abil, kuid emiteerivate asutuste pädevuse aluseks olevaid õigusi või tingimusi rikkudes.
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 334. Võltsitud maksevahendi ja väärtpaberi käitlemine
[RT I 2010, 11, 54 - jõust. 28.03.2010]

(1) Võltsitud raha kasutamise, vahetamise, edasiandmise, muul viisil käibelelaskmise, omandamise, hoidmise, sisse- ja väljaveo või muul viisil käitlemise eest käibele laskmise eesmärgil, samuti võltsitud pangakaardi või muu maksevahendi või väärtpaberi kasutamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2010, 11, 54 - jõust. 28.03.2010]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) vähemalt teist korda või
2) suures ulatuses, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(5) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse võltsitud raha korral sõltumata sellest, kas:
1) teo objektiks on käibele lastud või käibele laskmata raha, kui see on mõeldud ringluseks ning on seadusliku maksevahendina kasutatav vääring;
2) võltsimine pannakse toime seaduslike või ebaseaduslike vahendite abil, kuid emiteerivate asutuste pädevuse aluseks olevaid õigusi või tingimusi rikkudes.
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

(6) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 334[1]. Võltsitud raha üle andmata jätmine
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

(1) Krediidiasutuse või Eestis äriregistrisse kantud välisriigi krediidiasutuse filiaali või rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses nimetatud finantseerimisasutuse või muu raha käitlemises osaleva asutuse juhi või töötaja poolt Politsei- ja Piirivalveametile võltsitud raha üle andmata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

§ 334[2]. Euromüntidega sarnanevate medalite ja märkide käitlemine
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

(1) Nõukogu määruses (EÜ) nr 2182/2004 euromüntidega sarnanevate medalite ja märkide kohta (ELT L 373, 21.12.2004, lk 1–6) kirjeldatud euromündiga sarnanevate visuaalsete tunnusjoontega, ligilähedase suuruse või sarnaste metalliliste omadustega medali või märgi valmistamise eest ärilisel eesmärgil või müümise, importimise või levitamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut.
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

(3) Politsei- ja Piirivalveamet või kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 334[3]. Europangatähtede ja euromüntide ehtsuse ning ringluskõlblikkuse kontrollimata jätmine

(1) Krediidiasutuse või Eestis äriregistrisse kantud välisriigi krediidiasutuse filiaali või rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses nimetatud finantseerimisasutuse või muu raha käitlemises osaleva asutuse juhi või töötaja poolt europangatähtede ja euromüntide ehtsuse ning ringluskõlblikkuse kontrollimata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

§ 335. Maksumärgi võltsimine

(1) Maksuesemele või selle pakendile maksu tasumise tunnusena kinnitatava panderolli, märgi, kleebise, templijäljendi, pealetrüki või eritunnuse, välja arvatud käesoleva seadustiku §-s 338 sätestatud postimaksevahend või selle jäljend, võltsimise eest kasutamise eesmärgil –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) vähemalt teist korda või
2) suures ulatuses, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 336. Võltsitud maksumärgi kasutamine ja käibelelaskmine

(1) Võltsitud maksumärgi kasutamise, edasiandmise või muul viisil käibelelaskmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud olulises ulatuses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 5000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 337. Postimaksevahendi ja selle jäljendi võltsimine

(1) Postmargi, ka käibelt kõrvaldatud või kasutuses mitteoleva postmargi, rahvusvahelise vastuskupongi, frankeerimismasina jäljendi või trükitud postimaksejäljendi võltsimise eest kasutamise eesmärgil –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 338. Võltsitud postimaksevahendi ja selle jäljendi käibelelaskmine

(1) Võltsitud postmargi, ka käibelt kõrvaldatud või kasutuses mitteoleva võltsitud postmargi, võltsitud rahvusvahelise vastuskupongi, võltsitud frankeerimismasina jäljendi või võltsitud trükitud postimaksejäljendi kasutamise, vahetamise, edasiandmise või muul viisil käibelelaskmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 339. Proovijärelevalve märgise võltsimine ja võltsituna kasutamine

(1) Riikliku proovijärelevalve märgise võltsimise või kasutamise eest märgisele mittevastaval materjalil nende toodete käibelelaskmise eesmärgil –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud olulises ulatuses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja 3 sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 340. Raha, pangakaardi ja muu maksevahendi, väärtpaberi, maksumärgi ning proovijärelevalve märgise võltsimise ettevalmistamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Raha, pangakaardi või muu maksevahendi, väärtpaberi, maksumärgi või proovijärelevalve märgise võltsimise ettevalmistamise, sealhulgas võltsimiseks vajaliku seadeldise, arvutiprogrammi, andmete või muu vahendi, samuti hologrammi või muu võltsimisvastase turvaelemendi soetamise, valmistamise, kohandamise, hoidmise või edasiandmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 20.05.2016, 1 - jõust. 30.05.2016]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse sõltumata sellest, kas ettevalmistatava võltsimise objektiks on käibele lastud või käibele laskmata raha, kui see on mõeldud ringluseks ning on seadusliku maksevahendina kasutatav vääring.
[RT I 2010, 11, 54 - jõust. 28.03.2010]

§ 341. Riikliku teenetemärgi võltsimine

(1) Eesti riikliku teenetemärgi võltsimise eest, kui see on toime pandud teenetemärgi kasutamise eesmärgil, –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 342. Sõidupileti ja sõidukaardi võltsimine

(1) Sõidupileti või sõidukaardi võltsimise, teadvalt võltsitud sõidupileti või sõidukaardi kasutamise või müümise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 343. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

2. jagu
Dokumendi võltsimine ja kahjustamine

§ 344. Dokumendi, pitsati ja plangi võltsimine

(1) Dokumendi, pitsati või plangi, mille alusel on võimalik omandada õigusi või vabaneda kohustustest, võltsimise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 345. Võltsitud dokumendi, pitsati ja plangi kasutamine

(1) Teadvalt võltsitud dokumendi, pitsati või plangi kasutamise eest eesmärgiga omandada õigusi või vabaneda kohustustest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 346. Dokumendi, pitsati ja stambi hävitamine, rikkumine, vargus, kinnipidamine ja peitmine
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

Ametliku dokumendi, pitsati või stambi hävitamise, rikkumise, varguse, kinnipidamise või peitmise eest –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 347. Tähtsa isikliku dokumendi võltsimine

(1) Tähtsa isikliku dokumendi võltsimise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 348. Võltsitud tähtsa isikliku dokumendi hankimine, kasutamine ja kasutada andmine
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

(1) Teadvalt võltsitud tähtsa isikliku dokumendi hankimise, kasutamise või kasutada andmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 349. Tähtsa isikliku dokumendi kuritarvitamine

Teise isiku nimele väljaantud tähtsa isikliku dokumendi kasutamise eest või enda nimele väljaantud tähtsa isikliku dokumendi teisele isikule kasutamiseks andmise eest eesmärgiga omandada õigusi või vabaneda kohustustest –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 350. Tähtis isiklik dokument

Tähtis isiklik dokument käesoleva jao tähenduses on isikutunnistus, digitaalne isikutunnistus, elamisloakaart, Eesti kodaniku pass, diplomaatiline pass, meremehe teenistusraamat, välismaalase pass, ajutine reisidokument, pagulase reisidokument, meresõidutunnistus, tagasipöördumistunnistus, tagasipöördumise luba, välisriigi reisidokument, rahvusvahelise organisatsiooni reisidokument ja mootorsõidukijuhi juhiluba.
[RT I, 09.12.2010, 1 - jõust. 01.01.2011]

§ 351. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesoleva seadustiku §-des 344 kuni 348 sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

20. peatükk
KESKKONNAVASTASED SÜÜTEOD

§ 352. Tuleohu tekitamine looduses

(1) Metsas või mujal looduses tuleohu tekitamise või tuleohutuse tagamise või tule leviku tõkestamise nõuete eiramise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kakssada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

§ 353. Taimestikku ohustav tegevus

(1) Mootorsõidukiga sõitmise eest looduslikul alal või põllumajandusmaal, kui sellel alal sõitmine oli keelatud või oli lubatud ainult loaga ja see luba puudus, samuti taimehaiguste ja -kahjurite vältimiseks või umbrohu leviku tõkestamiseks maavaldajale kohustuslike abinõude rakendamata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kakssada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui sellega on kahjustatud taimestikku oluliselt või taimehaigus või -kahjur või umbrohi on levinud väljapoole katastriüksust, tekitades seal taimestikule olulist kahju, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 354. Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine

(1) Puude või põõsaste kahjustamise või hävitamise eest, kui sellega on rikutud metsa või muu haljastuse kaitse või kasutamise nõudeid ja tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 355. Puude ja põõsaste kahjustamine ja hävitamine ettevaatamatusest

(1) Puude või põõsaste hävitamise või kahjustamise eest ettevaatamatusest, kui sellega on rikutud metsa või muu haljastuse kaitse või kasutamise nõudeid ja tekitatud suur kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 356. Puude ja põõsaste ebaseaduslik raie

(1) Puude või põõsaste ebaseadusliku raie eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 357. Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine

(1) Kaitstava loodusobjekti kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud kaitstavale loodusobjektile oluline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud kaitstavale loodusobjektile oluline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 358. Kaitstava loodusobjekti kaitse nõuete eiramine ettevaatamatusest

(1) Kaitstava loodusobjekti kasutamise või kaitse nõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud kaitstavale loodusobjektile suur kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 359. Maastiku kahjustamine

(1) Kalda, ranna või muu maastiku kaitse või kasutamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud kaldale, rannale või muule maastikule oluline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud maastikule, kaldale või rannale oluline kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 360. Maastiku kahjustamine ettevaatamatusest

(1) Kalda, ranna või muu maastiku kaitse või kasutamise nõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud kaldale, rannale või muule maastikule suur kahju, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 361. Loodusliku loomastiku kahjustamine

(1) Jahiluluki, kala või muu loodusliku loomastiku küttimise, püügi või muul viisil kasutamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, samuti jahiluluki, kala või muu loodusliku loomastiku küttimise või püügi ebaseadusliku korraldamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I 2002, 56, 350 - jõust. 01.09.2002]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 362. Loodussaaduste veo, hoiustamise ja töötlemise nõuete rikkumine

(1) Loodussaaduste veo, hoiustamise või töötlemise nõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

§ 363. Keskkonnakaitseloata tegutsemine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Keskkonnakaitseloata tegutsemise eest, kui see luba oli nõutav, samuti loanõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 364. Keskkonna saastamine

(1) Aine, energia või jäätmete ebaseadusliku keskkonda viimise eest, samuti normatiive ületava müra põhjustamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2^1) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud suur kahju vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2 või 2^1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 365. Keskkonna saastamine ettevaatamatusest

(1) Aine, energia või jäätmete ebaseadusliku keskkonda viimise eest, samuti normatiive ületava müra põhjustamise eest ettevaatamatusest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistusega.

(1^1) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(1^2) Sama teo eest, kui sellega on tekitatud suur kahju vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 1^1 või 1^2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 365^1. Laevalt saasteainete merre heitmise keelu rikkumine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Laevalt süstemaatiliselt saasteainete keelatud merreheitmise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 364 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 365^2. Laevalt saasteainete merre heitmise keelu rikkumine ettevaatamatusest
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Laevalt süstemaatiliselt saasteainete keelatud merreheitmise eest ettevaatamatusest, kui puudub käesoleva seadustikus §-s 365 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 366. Looduskasutuse ja saaste arvestuse pidamise korra rikkumine

(1) Looduskasutuse või saaste arvestuse pidamise korra või keskkonnaseirenõuete rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni sada trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

§ 367. Kemikaalide ja jäätmehoolduse nõuete rikkumine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Kemikaalide või jäätmehoolduse nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimeste elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) [Kehtetu - RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 368. Kemikaalide ja jäätmehoolduse nõuete rikkumine ettevaatamatusest
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Kemikaalide või jäätmehoolduse nõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on põhjustatud oht inimeste elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 368[1]. Riikidevahelise jäätmeveo nõuete rikkumine

(1) Riikidevahelise jäätmeveo nõuete rikkumise eest, kui jäätmete vedu toimus olulises koguses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 368[2]. Käitise ebaseaduslik käitamine

(1) Käitise ebaseadusliku käitamise eest, millega on põhjustatud väljaspool käitist oht inimeste elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 368[3]. Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud aine ja toote käitlemine

(1) Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud aine või toote ebaseadusliku tootmise, sisse- või väljaveo või turustamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 11.03.2011, 1 - jõust. 21.03.2011]

§ 368[4]. Riikidevahelise jäätmeveo nõuete rikkumine ettevaatamatusest

(1) Riikidevahelise jäätmeveo nõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui jäätmete vedu toimus olulises koguses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 368[5]. Käitise ebaseaduslik käitamine ettevaatamatusest

(1) Käitise ebaseadusliku käitamise eest ettevaatamatusest, millega on põhjustatud väljaspool käitist oht inimeste elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele või nende osadele –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 368[6]. Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud aine ja toote käitlemine ettevaatamatusest

(1) Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud aine või toote ebaseadusliku tootmise, sisse- või väljaveo või turustamise eest ettevaatamatusest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 369. Üleujutuse, soostumise ja veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine

(1) Üleujutuse, soostumise või veekogu või põhjaveekihi veehulga lubamatu vähenemise põhjustamise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 370. Üleujutuse, soostumise ja veehulga lubamatu vähenemise põhjustamine ettevaatamatusest

(1) Üleujutuse, soostumise või veekogu või põhjaveekihi veehulga lubamatu vähenemise põhjustamise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud oluline kahju keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 371. Maakasutuse ja geodeetilise võrgu märkide kahjustamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

21. peatükk
MAJANDUSALASED SÜÜTEOD

1. jagu
Ebaseaduslik majandustegevus

§ 372. Tegevusloata ja keelatud majandustegevus

(1) Majandustegevuse eest valdkonnas, mille kohta kehtis erikeeld või majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse alusel kohaldatud majandustegevuse keeld, samuti tegevusloata tegutsemise eest valdkonnas, kus tegevusluba on nõutav, –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut või arestiga.
[RT I, 25.03.2011, 1 - jõust. 01.07.2014 (jõustumine muudetud - RT I, 22.12.2013, 1)]

(2) Sama teo eest, kui:
1) [kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]
2) sellega põhjustati oht paljude isikute elule või tervisele või
3) see on toime pandud tervishoiuteenuse, nakkusohtlike materjalide käitlemise, lennunduse, raudteeliikluse või krediidi-, kindlustus- või finantsteenusega seotud tegevusalal, –
karistatakse rahalise karistusega või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 372^1. Kolmanda riigi õigusaktide või nende alusel tehtud toimingute rakendamine väljaspool selle riigi territooriumi ja kolmanda riigi õigusaktide või nende alusel tehtud toimingute mõjust majandus- või finantshuvidele teatamata jätmine

(1) Nõukogu määruse (EÜ) nr 2271/96, mis käsitleb kaitset kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest (EÜT L 309, 29.11.1996, lk 1–6), lisas nimetatud riigi õigusaktide või nende alusel tehtud toimingute, sealhulgas Euroopa Liidu liikmesriikide väliste kohtute nõuete täitmise, rakendamise eest või määruse lisas nimetatud riigi õigusaktide või nende alusel tehtud toimingute mõjust oma majandus- või finantshuvidele Euroopa Komisjonile teatamata jätmise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni kolmsada trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108 - jõust. 01.01.2011]

§ 373. Ärikeelu ja teataval erialal ning ametikohal töötamise keelu rikkumine

Kohtulahendis ettenähtud ärikeelu või teataval erialal või ametikohal töötamise keelu rikkumise eest, kui puudub käesoleva seadustiku §-s 329 sätestatud süüteokoosseis, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 374. Alkoholi ebaseaduslik tootmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 375. Alkoholi ebaseaduslik käitlemine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Käitlemiseks mittelubatud alkoholi suures koguses valmistamise, villimise, töötlemise, samuti maksumärgiga märgistamata või käitlemiseks mittelubatud alkoholiga kauplemise, selle ladustamise, hoidmise või edasitoimetamise eest suures koguses –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 376. Tubakatoodete käitlemise korra rikkumine

(1) Maksumärgiga märgistamata või nõuetele mittevastavas müügipakendis või keelatud tubakatoodetega kauplemise, nende hoidmise, ladustamise või edasitoimetamise eest suures koguses –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.03.2015, 7 - jõust. 01.05.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 376[1]. Lisaainete ebaseaduslik eemaldamine erimärgistatud vedelkütusest ja selle tulemusel saadud vedelkütuse käitlemine

(1) Erimärgistatud vedelkütusest erimärgistamiseks kasutatud lisaainete eemaldamise või selle tulemusena saadud vedelkütuse hoidmise, ladustamise, võõrandamise või müügiks pakkumise eest, kui teo objektiks oli vedelkütus suures koguses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 376[2]. Vedelkütuse ebaseaduslik käitlemine

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Suures koguses vedelkütuse ebaseadusliku tootmise, ärilisel eesmärgil hoidmise, ladustamise või sellega kauplemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Äriühingutega seotud süüteod

§ 377. Ärisaladuse ebaseaduslik saamine, kasutamine ja avaldamine

[RT I, 07.12.2018, 2 - jõust. 17.12.2018]

(1) Ärisaladuse ebaseadusliku saamise, kasutamise või avaldamise eest, kui see on toime pandud ärilisel või kahju tekitamise eesmärgil, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 07.12.2018, 2 - jõust. 17.12.2018]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 378. Ärisaladuse õigustamatu kasutamine

[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 379. Audiitor- ja erikontrolli tulemuste esitamata jätmine ja ebaõige esitamine

(1) Vandeaudiitori või erikontrolli läbiviija poolt audiitor- või erikontrolli läbiviimisel teatavaks saanud oluliste asjaolude aruandes esitamata jätmise või ebaõige esitamise eest, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.11.2010, 1 - jõust. 15.11.2010]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 380. Osanike, aktsionäride ja tulundusühistu liikmete koosoleku kokku kutsumata jätmine

[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 381. Äriühingu varalise seisundi ja muude kontrollitavate asjaolude kohta ebaõigete andmete esitamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

Äriühingu asutaja, juhatuse või seda asendava organi või nõukogu liikme või likvideerija poolt äriühingu asutajatele, osanikele, aktsionäridele, liikmetele, audiitorile või erikontrolli läbiviijale äriühingu varalise seisundi või muude kontrollitavate asjaolude kohta teadvalt ebaõigete oluliste andmete esitamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 381[1]. Raamatupidamise kohustuse rikkumine

(1) Raamatupidamise korraldamise nõuete teadva rikkumise eest või teadvalt raamatupidamisdokumentide ebaseadusliku hävitamise, varjamise või kahjustamise või raamatupidamisdokumendis andmete esitamata jätmise või ebaõigete andmete esitamise eest, kui sellega on oluliselt raskendatud ülevaate saamine raamatupidamiskohustuslase varalisest seisundist, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui kohus on välja kuulutanud raamatupidamiskohustuslase pankroti või lõpetanud pankrotimenetluse raugemise tõttu, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 382. Ebaõigete andmete esitamine audiitorile ja erikontrolli läbiviijale
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 383. Aktsiatest tulenevate õiguste ebaseaduslik kasutamine
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

3. jagu
Pankroti- ja täitemenetlusalased süüteod

§ 384. Maksejõuetuse põhjustamine

(1) Füüsilisest isikust võlgniku, tema seadusliku esindaja või juriidilisest isikust võlgniku juhtorgani või seda asendava organi liikme poolt võlgniku varalise seisundi teadva kohustustevastase kahjustamise eest, kui sellega on põhjustatud võlgniku maksevõime oluline vähenemine või maksejõuetus, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest karistatakse üksnes siis, kui kohus on välja kuulutanud teo toimepanija või juriidilisest isikust võlgniku pankroti või lõpetanud pankrotimenetluse raugemise tõttu.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 384[1]. Võlausaldajate ebavõrdne kohtlemine

(1) Juriidilisest isikust võlgniku juhtorgani või seda asendava organi liikme poolt võlgniku kohustuste täitmisel ühe võlausaldaja teadvalt teist võlausaldajat kahjustava eelistamise eest, kui võlgniku suutlikkus rahuldada kahjustatud võlausaldajate nõudeid vähenes sellega suurele kahjule vastava summa võrra või enam, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest karistatakse üksnes siis, kui kohus on välja kuulutanud võlgniku pankroti või lõpetanud pankrotiavalduse menetluse raugemise tõttu pankrotti välja kuulutamata.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 385. Vara varjamine pankroti- ja täitemenetluses

Füüsilisest isikust võlgniku, juriidilisest isikust võlgniku juhtorgani või seda asendava organi liikme poolt pankroti- või täitemenetluses või ajutise halduri ees võlgniku vara olulises ulatuses varjamise või selle või muude võlausaldajale tähtsate asjaolude kohta ebaõigete andmete esitamise eest, kui andmetes kajastatakse vara olulises ulatuses, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 385[1]. Pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

4. jagu
Maksualased süüteod

§ 386. Maksude väärarvutus
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 387. Maksustatava tulu väärarvutus
[Kehtetu - RT I 2002, 44, 284 - jõust. 01.09.2002]

§ 388. Maksustatava käibe ja tagastatava käibemaksusumma väärarvutus
[Kehtetu - RT I 2002, 44, 284 - jõust. 01.09.2002]

§ 389. Maksusumma kinni pidamata jätmine
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 389[1]. Maksukohustuse varjamine ja tagastusnõude alusetu suurendamine
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Maksuhaldurile andmete esitamata jätmise või valeandmete esitamise eest maksu- või kinnipidamiskohustuse vähendamise või tagastusnõude suurendamise eesmärgil, kui sellega varjatakse maksu- või kinnipidamiskohustust või suurendatakse alusetult tagastusnõuet suurele kahjule vastava summa võrra või enam, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega varjatakse maksu- või kinnipidamiskohustust või suurendatakse alusetult tagastusnõuet eriti suurele kahjule vastava summa võrra, –
karistatakse ühe- kuni seitsmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 389[2]. Maksukelmus suures ulatuses
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 390. Maksuhalduri tegevuse takistamine
[Kehtetu - RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 391. Salakaubavedu

(1) Deklareeritava kauba või sularaha toimetamise eest üle Euroopa Liidu tolliterritooriumi piiri tollikontrollist kõrvale hoides, kauba või sularaha deklareerimata jättes, seda vale tariifse klassifikatsiooniga või kirjeldusega deklareerides või muul pettuslikul viisil toimides, kui teo objekt oli kaup suures koguses või sellega kaasnes tollivõlg 10 000 eurot või enam, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(2) Sama teo eest:
1) ametiisiku poolt oma ametiseisundit ära kasutades või
2) grupi poolt –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

§ 392. Keelatud ja eriluba nõudva kauba ebaseaduslik sisse- ja väljavedu
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 393. Ebaseaduslikud toimingud tollisoodustusega kaubaga ja aktsiisikaubaga
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(1) Euroopa Liidu välisest riigist Eestisse tollisoodustusega toimetatud kaubaga, tollijärelevalve all oleva või aktsiisikaubaga ebaseadusliku toimingu või tehingu tegemise eest, kui teo objekt oli kaup suures koguses või sellega kaasnes tollivõlg 10 000 eurot või enam, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

5. jagu
Rahapesualased süüteod

§ 394. Rahapesu

(1) Rahapesu eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:
1) grupi poolt;
2) vähemalt teist korda;
3) suures ulatuses või

4) kui see on toime pandud kohustatud isiku majandus-, kutse- või ametitegevuse käigus, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 10.07.2020, 1 - jõust. 20.07.2020]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud vara konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

(6) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I 2007, 2, 7 - jõust. 01.02.2007]

§ 394^1. Rahapesu kokkulepe

(1) Kokkuleppe sõlmimise eest, mille eesmärk on rahapesu täideviimine, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 20.12.2019, 1 - jõust. 30.12.2019]

§ 395. Isikusamasuse tuvastamise kohustuse täitmata jätmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 396. Rahapesu kahtlusest teatamata jätmine ja ebaõigete andmete esitamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

6. jagu
Süüteod väärtpaberiringluses

§ 397. Ebaseaduslik investeerimine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 398. Siseteabe väärkasutamine

(1) Siseteabe ebaseadusliku avaldamise, siseteabe alusel kauplemise või teisele isikule siseteabe alusel kauplemise soovitamise eest, samuti teise isiku mõjutamise eest siseteabe alusel kauplemisele –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 21.06.2016, 15 - jõust. 22.06.2016]

(2) Sama teo eest:
1) kui sellega on saadud olulises ulatuses varalist kasu, välditud olulise kahju tekkimist või finantsinstrumendi väärtuse olulist langust;
2) kui see on toime pandud või on siseteabele juurdepääs saadud, kasutades ära ametiseisundit emitendis, väärtpaberituru kutselises osalises või selle konsolideerimisgrupis, samuti investeerimissoovituse koostajana või levitajana või
3) grupi poolt, kui sellega on kahjustatud oluliselt väärtpaberituru usaldusväärsust, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.
[RT I, 21.06.2016, 15 - jõust. 22.06.2016]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud väärtegude aegumistähtaeg on kolm aastat.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 30.12.2017, 3 - jõust. 03.01.2018]

§ 398^1. Turumanipulatsioon

(1) Turumanipulatsiooni eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud:
1) emitendi või selle konsolideerimisgrupi juhi või tema lähedase või töötaja, väärtpaberituru kutselise osalise või selle konsolideerimisgrupi töötaja, investeerimissoovituse koostaja või levitaja poolt, kui see tõi kaasa olulise kasu või tekitas olulise kahju, või
2) grupi poolt, –

karistatakse rahalise karistuse või kuni neljaaastase vangistusega.
[RT I, 21.06.2016, 15 - jõust. 22.06.2016]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud väärtegude aegumistähtaeg on kolm aastat.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärteo katse on karistatav.
[RT I, 30.12.2017, 3 - jõust. 03.01.2018]

7. jagu
Konkurentsialased süüteod

§ 399. Turgu valitseva ettevõtja seisundi kuritarvitamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 400. Konkurentsi kahjustav kokkulepe, otsus ja kooskõlastatud tegevus

(1) Konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjatevahelise kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 05.07.2013, 1 - jõust. 15.07.2013]

(2) Konkurentidevahelise kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse eest, sealhulgas riigihankes osalemisel, kui sellega:
1) määratakse otseselt või kaudselt kolmandate isikute suhtes kindlaks hind või muud kauplemistingimused;
2) piiratakse tootmist, teenindamist, kaubaturgu, tehnilist arengut või investeerimist või
3) jagatakse kaubaturgu või varustusallikat, piiratakse kolmanda isiku pääsu kaubaturule või püütakse teda sealt välja tõrjuda –
karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 05.07.2013, 1 - jõust. 15.07.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega kuni 5 protsenti juriidilise isiku käibest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega 5 kuni 10 protsenti juriidilise isiku käibest.
[RT I 2010, 8, 34 - jõust. 27.02.2010]

§ 401. Koondumise jõustamine koondumiseks loa puudumisel ja konkurentsi kahjustav koondumine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 402. Olulist vahendit omava ettevõtja kohustuste täitmata jätmine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

8. jagu
Erakonnaalased süüteod

[RT I 2003, 90, 601 - jõust. 01.01.2004]

§ 402^1. Keelatud annetuse tegemine ja vastuvõtmine suures ulatuses
[RT I, 05.02.2014, 1 - jõust. 01.04.2014]

(1) Keelatud annetuse tegemise või selle vastuvõtmise eest suures ulatuses –
karistatakse rahalise karistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 05.02.2014, 1 - jõust. 01.04.2014]

§ 402^2. Erakonnale tehtava annetuse vastuvõtmise keelu rikkumine
[Kehtetu - RT I, 10.12.2010, 1 - jõust. 01.04.2011]

9. jagu
Erasektori korruptsioonisüüteod

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 402^3. Altkäemaksu võtmine erasektoris

(1) Eraõigusliku isiku huvides majandustegevuses tegutsemiseks pädeva isiku, samuti vahekohtuniku poolt talle või kolmandale isikule vara või muu soodustuse küsimise, selle lubamisega nõustumise või vastuvõtmise eest vastutasuna tema pädevuse kuritarvitamise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 402[4]. Altkäemaksu andmine erasektoris

(1) Altkäemaksu lubamise või andmise eest erasektoris –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(3) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

22. peatükk
ÜLDOHTLIKUD SÜÜTEOD

1. jagu
Mürgitamise, süütamise ja plahvatuse tekitamisega seotud süüteod

§ 403. Üldohtlik mürgitamine

(1) Õhu, üldkasutatava vee või võõrandamiseks või kasutada andmiseks ettenähtud asja kavatsetult mürgiseks muutmise või teadvalt mürgitatud asja edasitoimetamise või edasiandmise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 404. Süütamine

(1) Võõra või oma asja süütamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 405. Plahvatuse tekitamine

(1) Plahvatuse tekitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht teise isiku elule, tervisele või varale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui on kasutatud lõhkeseadeldist või lõhkeainet, –
karistatakse viie- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(3) Sama teo eest tuumaenergia abil, ohtlikus ettevõttes või suurõnnetuse ohuga ettevõttes –
karistatakse kaheksa- kuni kahekümneaastase või eluaegse vangistusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2 või 3 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

2. jagu
Elutähtsa süsteemi ja rajatise kahjustamise, eluohtliku ehitamise, tootmise ning muu tegevusega seotud süüteod

§ 406. Elutähtsa süsteemi häirimine ja kahjustamine

(1) Energia-, side-, signalisatsiooni-, veevarustus- või kanalisatsioonisüsteemi, liikluskorralduse või muu elutähtsa süsteemi ehitise või seadme teadva rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või elutähtsa süsteemi normaalsele toimimisele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud elutähtsa süsteemi toimimise häirimine või katkemine, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 407. Elutähtsa rajatise kahjustamine

(1) Tee, raudtee, silla, lüüsi, paisu, tammi, viadukti, tunneli või nende kaitserajatise, kaevanduse juurde kuuluva kuivendus- või õhutusseadme, kaevanduses tööliste sisse- ja väljaveoks kasutatava seadme või muu elutähtsa rajatise rikkumise või hävitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht

paljude inimeste elule või tervisele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 408. Elule ja tervisele ohtliku ehitise ehitamine

(1) Ehitusnõuetele mittevastava ehitise ehitamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 409. Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamine, töötlemine ja turustamine

(1) Tehnilise normi nõuetele mittevastava toote valmistamise, töötlemise või turustamise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 410. Raadiohäire tekitamine ning vale ja eksitava teate saatmine

(1) Raadiohäire tekitamise või vale või eksitava teate saatmise eest, kui sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele või keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

3. jagu
Ioniseeriva kiirgusega seotud süüteod

§ 411. Ebaseaduslik kiirgustegevus

(1) Kiirgustegevuse eest ilma vastava loata, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele, –
karistatakse rahalise karistuse või ühe- kuni seitsmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 412. Kiirgusallika käitlemise nõuete rikkumine

(1) Kiirgusallika valmistamise, valdamise, kasutamise, veo või käitlemise muude nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 412[1]. Kiirgusallika käitlemise nõuete rikkumine ettevaatamatusest

(1) Kiirgusallika valmistamise, valdamise, kasutamise, veo või käitlemise muude nõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule või tervisele või olulise kahju oht vee, pinnase või välisõhu kvaliteedile, looma- või taimeliikide isenditele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

4. jagu
Lõhkematerjaliga seotud süüteod

§ 413. Lõhkeseadeldis

Lõhkeseadeldiseks käesoleva seaduse mõistes loetakse lõhkeainet ning plahvatust esile kutsuvat mehhanismi sisaldavat seadeldist.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 414. Lõhkeaine ebaseaduslik käitlemine

(1) Lõhkeaine ebaseadusliku valmistamise, valdamise, soetamise, üleandmise, turustamise või muu ebaseadusliku käitlemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud vähemalt teist korda;
2) teo objektiks on olnud lõhkeaine suures koguses;
3) sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele või

4) kaasnes oht Eesti Vabariigi julgeolekule, sõltumatusele või territoriaalsele terviklikkusele, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 29.06.2018, 3 - jõust. 01.07.2018]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:
1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 415. Lõhkeseadeldise, lahingumoona ja nende olulise osa ebaseaduslik käitlemine
[RT I, 29.06.2018, 3 - jõust. 01.07.2018]

(1) Lõhkeseadeldise või selle olulise osa, välja arvatud lõhkeaine, või lahingumoona või selle olulise osa ebaseadusliku valmistamise, omandamise, hoidmise, edasitoimetamise, võõrandamise, üleandmise või muu ebaseadusliku käitlemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I, 29.06.2018, 3 - jõust. 01.07.2018]

(1^1) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud vähemalt teist korda;
2) see on toime pandud grupi poolt;
3) teo objektiks või vahendiks on olnud lahingumoon suures koguses;
4) sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele või
5) kaasnes oht Eesti Vabariigi julgeolekule, sõltumatusele või territoriaalsele terviklikkusele, –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.
[RT I, 29.06.2018, 3 - jõust. 01.07.2018]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 1^1 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 29.06.2018, 3 - jõust. 01.07.2018]

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest:
1) võib kohus kohaldada lisakaristusena varalist karistust vastavalt käesoleva seadustiku §-s 53 sätestatule või

2) võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

§ 416. Lõhkematerjali käitlemise nõuete rikkumine

(1) Lõhkematerjali või pürotehnilise toote hoidmise, kasutamise, arvestamise, veo või käitlemise muude nõuete rikkumise eest, kui sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 417. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

5. jagu
Tulirelva ja laskemoonaga seotud süüteod

§ 418. Tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Tulirelva, selle olulise osa või laskemoona ebaseadusliku käitlemise eest, välja arvatud laskemoona ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud vähemalt teist korda;
2) teo objektiks on olnud tulirelvad, nende olulised osad või laskemoon suures koguses või
3) tegu on toime pandud grupi poolt, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(3) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I 2007, 13, 69 - jõust. 15.03.2007]

§ 418[1]. Tsiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa ja laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Tsiviilkäibes keelatud tulirelva, selle olulise osa või laskemoona ebaseadusliku käitlemise eest, välja arvatud laskemoona ebaolulises koguses ebaseaduslik käitlemine, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud vähemalt teist korda või
2) teo objektiks on olnud tulirelvad, nende olulised osad või laskemoon suures koguses, –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 418[2]. Sõjarelva, selle olulise osa ja sõjalise otstarbega laskemoona ebaseaduslik käitlemine

(1) Sõjarelva, selle olulise osa või sõjalise otstarbega laskemoona ebaseadusliku valmistamise, omandamise, hoidmise, üleandmise, võõrandamise või muu ebaseadusliku käitlemise, sealhulgas laskekõlbmatuks muudetud sõjarelva laskekõlblikuks muutmise eest –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud vähemalt teist korda;
2) see on toime pandud grupi poolt;
3) teo objektiks või vahendiks on olnud sõjarelvad, nende olulised osad või sõjalise otstarbega laskemoon suures koguses;
4) sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele või
5) kaasnes oht Eesti Vabariigi julgeolekule, sõltumatusele või territoriaalsele terviklikkusele, –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest võib kohus kohaldada kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83[2] sätestatule.
[RT I, 29.06.2018, 3 - jõust. 01.07.2018]

§ 419. Tulirelva lohakas hoidmine

(1) Tulirelva lohaka hoidmise eest, kui see on kaasa toonud teisele inimesele tervisekahjustuse tekitamise või kui selle relvaga on toime pandud kuritegu, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 23.12.2014, 14 - jõust. 01.01.2015]

§ 420. Tulirelva helisummuti, laser- ja öösihiku ebaseaduslik käitlemine

(1) Tulirelva helisummuti, laser- või öösihiku ebaseadusliku käitlemise eest –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

§ 421. Konfiskeerimise kohaldamine

Kohus võib kohaldada käesolevas jaos sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

6. jagu
Strateegilise kaubaga seotud süüteod
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 421[1]. Strateegilise kauba ebaseaduslik vedu ja strateegilise kaubaga seotud teenuse ebaseaduslik osutamine

(1) Strateegilise kauba veo või strateegilise kaubaga seotud teenuse osutamise eest ilma nõutava kehtiva eriloata, selle kasutamise õiguse, sertifitseeringu või registreeringuta ning strateegilise kauba edasiandmise eest eriloas märkimata isikule või märkimata lõppkasutuseks –
karistatakse rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:
1) grupi poolt või
2) kui see on toime pandud vähemalt teist korda, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83 sätestatule.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 421^2. Keelatud strateegilise kauba vedu ja keelatud strateegilise kaubaga seotud teenuse osutamine

(1) Keelatud strateegilise kauba veo või keelatud strateegilise kaubaga seotud teenuse osutamise eest –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest:
1) grupi poolt või
2) kui see on toime pandud vähemalt teist korda, –
karistatakse viie- kuni kahekümneaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.
[RT I, 31.12.2016, 2 - jõust. 10.01.2017]

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 421^3. Demilitariseeritud sõjalise kauba ebaseaduslik käitlemine

(1) Demilitariseeritud sõjalise kauba algsete sõjaliste omaduste või funktsioonide taastamise (remilitariseerimise) eest –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud grupi poolt;
2) see on toime pandud vähemalt teist korda;
3) sellega on põhjustatud oht paljude inimeste elule või tervisele või
4) kaasnes oht Eesti Vabariigi julgeolekule, sõltumatusele või territoriaalsele terviklikkusele, –
karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.

(4) Kohus konfiskeerib käesolevas paragrahvis sätestatud süüteo toimepanemise vahetuks objektiks või vahendiks olnud aine või eseme.

(5) Kohus võib kohaldada käesolevas paragrahvis sätestatud kuriteo eest kuriteoga saadud vara laiendatud konfiskeerimist vastavalt käesoleva seadustiku §-s 83^2 sätestatule.
[RT I, 29.06.2018, 3 - jõust. 01.07.2018]

23. peatükk
LIIKLUSSÜÜTEOD

§ 422. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine

(1) Mootor-, õhu- või veesõiduki, maastikusõiduki või trammi või raudteeveeremi juhi poolt liiklus- või käitusnõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(2) Sama teo eest, kui:
1) see on toime pandud joobeseisundis või
2) sellega on põhjustatud kahe või enama inimese surm, −
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud kuriteo korral:
1) ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata;
2) kohaldatakse lisakaristusena juhtimisõiguse äravõtmist.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

§ 423. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine ettevaatamatusest

(1) Mootor-, õhu- või veesõiduki, maastikusõiduki või trammi või raudteeveeremi juhi poolt liiklus- või käitusnõuete rikkumise eest ettevaatamatusest, kui sellega on tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

(2) Sama teo eest, kui sellega on põhjustatud kahe või enama inimese surm, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 423^1. Sõiduki süstemaatiline juhtimine juhtimisõiguseta isiku poolt

Mootorsõiduki, maastikusõiduki või trammi juhtimise eest vastava kategooria mootorsõiduki või trammi juhtimisõiguseta isiku poolt, kui see on toime pandud süstemaatiliselt, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 423[2]. Sõidukijuhi poolt liiklusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumise järgselt alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine tarvitamine ja sündmuskohalt põgenemine

Mootor-, õhu-, vee- või maastikusõiduki või trammi või raudteeveeremi juhi poolt vahetult pärast liiklus- või käitusnõuete rikkumist alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine tarvitamise eest, kui liiklus- või käitusnõuete rikkumisega on ettevaatamatusest tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või põhjustatud inimese surm ning juhil tuvastatakse joobeseisund, samuti sellise tagajärjega õnnetuse põhjustanud juhi poolt sündmuskohalt põgenemise eest enne õnnetuse asjaolude väljaselgitamist –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

§ 424. Mootorsõiduki, maastikusõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis

(1) Mootorsõiduki, maastikusõiduki või trammi juhtimise eest joobeseisundis –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud korduvalt, –
karistatakse kuni neljaaastase vangistusega.

(3) Kohus võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest kohaldada lisakaristusena sõiduki juhtimise õiguse äravõtmist alates kolmest kuust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kuriteo korral:
1) ei jäeta mõistetud karistust täielikult tingimisi kohaldamata;
2) kohaldatakse lisakaristusena juhtimisõiguse äravõtmist.
[RT I, 07.07.2017, 1 - jõust. 01.11.2017]

§ 424[1]. Mootorsõiduki, maastikusõiduki ja trammi juhtimine joobeseisundis ettevaatamatusest
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 425. Liiklusohutusnõuete ja sõiduki käitusnõuete rikkumine

(1) Raudtee-, vee-, õhu- või teeliikluse korraldamise eest vastutava isiku poolt liiklusohutusnõuete või sõiduki käitusnõuete eiramise eest, kui sellega on põhjustatud oht inimese elule, tervisele, varale või keskkonnale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on ettevaatamatusest:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud inimesele tervisekahjustus või
3) tekitatud suur kahju, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 426. Alarmsõiduki tähistuse ebaseaduslik kasutamine

(1) Mootorsõidukile alarmsõidukil olevaga sarnase värviskeemi ebaseadusliku pealekandmise või erisignaalseadme ebaseadusliku paigutamise eest või selliselt tähistatud mootorsõiduki kasutamise või juhtimise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 427. Rahvusvahelise õhusõidu eeskirjade rikkumine

(1) Loata Eesti Vabariigi õhuruumi sisselendamise või sellest väljalendamise eest, loas tähendatud marsruudist, õhuväravast või lennukõrgusest mittekinnipidamise, samuti rahvusvahelise õhusõidu nõuete muu rikkumise eest, kui sellega põhjustati oht inimese elule või tervisele, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 428. Lennuohutust kahjustava aine vedu õhusõidukis
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

Kergesti süttiva või sööbiva aine ebaseadusliku veo eest õhusõidukis –
karistatakse rahalise karistusega.
[RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

§ 429. Laevade kokkupõrkel teise laeva päästmiseks abinõude tarvitusele võtmata jätmine

Laevade kokkupõrkel laeva kapteni poolt teise laeva päästmiseks vajalike abinõude tarvitusele võtmata jätmise eest, kui nende tarvituselevõtmine oli võimalik tõsise ohuta oma reisijaile, meeskonnale või laevale, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistusega.

§ 430. Rongi omavoliline ilma vajaduseta peatamine
[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1 - jõust. 01.01.2015]

24. peatükk
KAITSEVÄETEENISTUSALASED SÜÜTEOD

[RT I 2005, 68, 529 - jõust. 01.01.2006]

§ 431. Karistamine käesolevas peatükis sätestatud süüteo eest

(1) Kaitseväeteenistusalase süüteo toimepanemise eest karistatakse isikut, kes on kaitseväeteenistuses.
[RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

(2) [Kehtetu - RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

§ 432. Keeldumine käsu täitmisest

(1) Ülema seadusliku teenistusalase käsu täitmisest keeldumise eest isiku poolt, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus sellise üleastumise eest – karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I 2002, 56, 350 - jõust. 01.09.2002]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud grupi poolt avalikult, – karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, – karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 433. Käsu täitmata jätmine

(1) Ülema seadusliku teenistusalase käsu täitmata jätmise eest isiku poolt, kellel on kehtiv distsiplinaarkaristus sellise üleastumise eest – karistatakse kuni üheaastase vangistusega.
[RT I 2002, 56, 350 - jõust. 01.09.2002]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, – karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 434. Kaitseväeteenistuses oleva isiku ähvardamine

Kaitseväeteenistuses oleva isiku või tema perekonnaliikme ähvardamise eest tapmise, tervisekahjustuse tekitamise või vara hävitamise või rikkumisega eesmärgiga lõpetada kaitseväeteenistusalaste kohustuste täitmine või muuta nende iseloomu – karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.
[RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

§ 435. Vägivald kaitseväeteenistuses oleva isiku suhtes
[RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

(1) Kaitseväeteenistuses olevale isikule või tema perekonnaliikmele raske tervisekahjustuse tekitamise või tema suhtes vägivalla kasutamise eest eesmärgiga lõpetada kaitseväeteenistusalaste kohustuste täitmine või muuta nende iseloomu – karistatakse nelja- kuni kaheteistaastase vangistusega.
[RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, – karistatakse viie- kuni viieteistaastase vangistusega.

§ 436. Omavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast

(1) Väeosast või muust teenistuskohast omavolilise lahkumise eest, samuti väeosast väljalubatu poolt tähtajaks teenistusse ilmumata jätmise eest, kui omavoliline äraolek on kestnud üle kolme päeva, – karistatakse kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui omavoliline äraolek on kestnud üle kolmekümne päeva, – karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, sõltumata omavolilise äraoleku kestusest, – karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 437. Omavoliline lahkumine väeosast ja muust teenistuskohast teenistusrelvaga

Väeosast või muust teenistuskohast omavolilise lahkumise eest teenistusrelvaga – karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 438. Väeosa ja muu teenistuskoha omavoliline mahajätmine lahinguolukorras

Väeosa või muu teenistuskoha omavolilise mahajätmise eest lahinguolukorras – karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 439. Väejooks

(1) Väeosast või muust teenistuskohast omavolilise lahkumise eest, kui see on toime pandud kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumise eesmärgil, – karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2005, 68, 529 - jõust. 01.01.2006]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 440. Kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumine

(1) Kaitseväeteenistusest kõrvalehoidumise eest endale vigastuse tekitamise või tekitada laskmise, haiguse simuleerimise, dokumendi võltsimise või muu pettuse teel –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest eesmärgiga kõrvale hoiduda kaitseväeteenistusalaste kohustuste kandmisest –
karistatakse kuni kolmeaastase vangistusega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 sätestatud teo eest erakorralise või sõjaseisukorra ajal –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.
[RT I 2005, 68, 529 - jõust. 01.01.2006]

§ 441. Masinate juhtimise ja käitusnõuete rikkumine

Lahingutehnika, spetsiaal- või transpordimasina käitusnõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või
3) tekitatud suur kahju, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 442. Lendude ja nendeks ettevalmistamise nõuete rikkumine

Lendude või nendeks ettevalmistamise nõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud inimesele raske tervisekahjustus või
3) tekitatud suur kahju, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 443. Laevajuhtimisnõuete rikkumine

Laevajuhtimisnõuete rikkumise eest, kui sellega on ettevaatamatusest:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud inimesele raske tervisekahjustus;
3) põhjustatud laeva hukkumine või
4) tekitatud suur kahju, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

§ 444. Sise- ja distsiplinaarmäärustiku rikkumine
[Kehtetu - RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

§ 445. Vale teenistusalane ettekanne

(1) Vale suulise või kirjaliku teenistusalase ettekande eest –
karistatakse kuni üheaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui sellega on:
1) põhjustatud inimese surm;
2) tekitatud inimesele tervisekahjustus või
3) tekitatud suur kahju, –
karistatakse kuue- kuni viieteistaastase vangistusega.

(3) [Kehtetu - RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

§ 446. Võimu kuritarvitamine

(1) Ülema poolt võimuliialduse, võimupiiridest või teenistusvolitustest üleastumise eest, kui sellega on tekitatud oluline kahju isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või riigi huvidele, –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
[RT I 2010, 17, 93 - jõust. 10.05.2010]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 447. Teenistusalane lohakus

(1) Tegevväelase poolt oma teenistusalase ülesande täitmata jätmise või pealiskaudse täitmise eest sellesse kohusetundetu või hooletu suhtumise tõttu, kui sellega on tekitatud oluline kahju isiku seadusega kaitstud õigustele või huvidele või riigi huvidele, –
karistatakse kuni kaheaastase vangistusega.
[RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

(2) Sama teo eest erakorralise või sõjaseisukorra ajal –
karistatakse kuni viieaastase vangistusega.

§ 448. Kaitseväe ja Kaitseliidu vara pillamine
[RT I, 12.03.2015, 1 - jõust. 01.01.2016]

(1) Kaitseväe ja Kaitseliidu relvastuse, tehnika, varustuse või muu vara pantimise, mahajätmise, kaotamise, kohusetundetu hoidmise või rikkumise eest, kui sellega on tekitatud suur kahju, –

karistatakse kuni viieaastase vangistusega.
[RT I, 12.03.2015, 1 - jõust. 01.01.2016]

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

§ 449. Relvastatud üksuse üleandmine ja vara jätmine vaenlasele
[RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

Ülema poolt temale usaldatud relvastatud üksuse omavolilise üleandmise eest vaenlasele, samuti kindlustuse, lahingutehnika või muu vara jätmise eest vaenlasele, kui seda ei ole tinginud lahinguolukord, –
karistatakse kolme- kuni kaheteistaastase vangistusega.
[RT I, 10.07.2012, 2 - jõust. 01.04.2013]

§ 450. Hukkuva sõjalaeva mahajätmine

(1) Hukkuva sõjalaeva mahajätmise eest komandöri poolt, kes ei täitnud oma teenistuskohustusi lõpuni, samuti laeva meeskonda kuuluva isiku poolt ilma komandöri sellekohase korralduseta –
karistatakse ühe- kuni viieaastase vangistusega.

(2) Sama teo eest, kui see on toime pandud erakorralise või sõjaseisukorra ajal, –
karistatakse kahe- kuni kümneaastase vangistusega.

25. peatükk
RAKENDUSSÄTE

§ 451. Karistusseadustiku kehtestamine

Karistusseadustik kehtestatakse eraldi seadusega.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (ELT L 167, 22.06.2001, lk 10–19);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 255, 30.09.2005, lk 11–21);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/99/EÜ keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu (ELT L 328, 06.12.2008, lk 28–37);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/123/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2005/35/EÜ, mis käsitleb laevade põhjustatud merereostust ning karistuste kehtestamist merereostusega seotud rikkumiste eest (ELT L 280, 27.10.2009, lk 52–55);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1–14), parandus (ELT L 18, 21.01.2012, lk 7);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/62/EL, milles käsitletakse euro ja muude vääringute kriminaalõiguslikku kaitset võltsimise vastu ning millega asendatakse nõukogu raamotsus 2000/383/JSK (ELT L 151, 21.05.2014, lk 1–8);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/57/EL turukuritarvituste korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta (ELT L 173, 12.06.2014, lk 179–189);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/42/EL kuriteovahendite ja kriminaaltulu arestimise ja konfiskeerimise kohta Euroopa Liidus (ELT L 127, 29.04.2014, lk 39–50);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.06.2016, lk 1–18);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.03.2017, lk 6–21);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.07.2017, lk 29–41);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/1673 rahapesu vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse abil (ELT L 284, 12.11.2018, lk 22−30).
[RT I, 10.07.2020, 1 - jõust. 20.07.2020]